

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

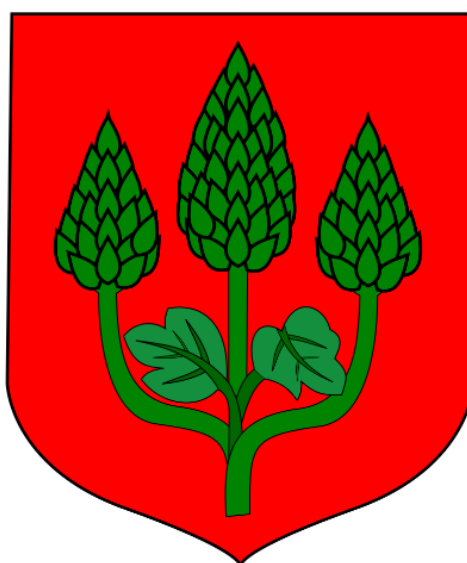
Załącznik nr 1

do zarządzenia nr 790/2024

Burmistrza Miasta i Gminy Chmielnik z dnia 17 stycznia 2024r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu „Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030”

Projekt

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Spis Treści

Wstęp	3
I. Wnioski z diagnozy społeczno - gospodarczo – przestrzennej.....	5
1. Wnioski z diagnozy przestrzennej.....	6
2. Wnioski z diagnozy społecznej	19
3. Wnioski z diagnozy gospodarczej	34
4. Kluczowe wyzwania	43
II. Wizja, misja oraz cele strategiczne i operacyjne.....	44
III. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych oraz oczekiwane rezultaty	46
IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	56
V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	64
VI. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 ze zm.), wraz z zakresem planowanych działań	79
VII. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań	81
VIII. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	83
IX. Ramy finansowe i źródła finansowania	86
X. Zgodność z dokumentami strategicznymi.....	89
XI. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych	103
XII. Spis tabel	106
XIII. Spis map	107

Wstęp

Podstawą zapewnienia rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego jest prowadzenie właściwej polityki lokalnej, która uwzględnia zarówno walory i silne strony analizowanego obszaru jak również zdefiniowane problemy i hierarchię działań pod względem ich efektywności. Niezwykle istotny jest także stopień akceptacji społecznej dla planowanych kierunków działań. Sprostanie temu wyzwaniu wiąże się z podejmowaniem szeregu decyzji ważnych dla lokalnej społeczności.

Strategię rozwoju gminy można określić jako długookresowy proces wytyczania (i następnie realizacji) celów wspólnoty samorządowej, który określa kierunki działania, dążenia i kluczowe preferencje rozwoju społeczno – gospodarczego gminy oraz ukazuje sposoby i narzędzia wdrożeniowe. W związku z tym „Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030” jest priorytetowym dokumentem planistycznym, który poprzez swój zakres, a także sposób dochodzenia do ujętych w nim rozwiązań systematyzuje wiedzę o gminie, określa długoletnie kierunki jej rozwoju oraz wskazuje działania, których wykonanie przyczyni się do rozwoju newralgicznych obszarów rozwojowych dla samorządu w najbliższych latach. Strategia stanowi dokument bazowy, który definiuje jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój gminy (przede wszystkim w sferze infrastrukturalnej, społecznej i gospodarczej, ale także te, które będą wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej) z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu wzięto pod uwagę założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj. m.in.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ ,
- dokumentów planistycznych powiatu kieleckiego.

Warto również podkreślić, że uchwalenie strategii nie zamyka możliwości wprowadzania zmian, prowadzenia konsultacji społecznych i składania propozycji działań inwestycyjnych zgodnie z pojawiającymi się uzasadnionymi potrzebami oraz dopasowywania jej zapisów do zmieniających się warunków zewnętrznych i potrzeb mieszkańców. Realizacja wyznaczonych celów pozwoli m.in. na:

- osiągnięcie możliwie najlepszej efektywności wydatkowanych środków,
- stworzy odpowiednie warunki do zrównoważonego rozwoju gminy oraz
- wpłynie na ogólną poprawę poziomu życia społeczności lokalnej.

Ogólne założenia dotyczące dokumentu Strategii:

- perspektywa planowania: 2030r.,
- cele i projekty zawarte w Strategii rozwoju służą mieszkańcom gminy,
- strategia jest priorytetowym dokumentem planistycznym Gminy Chmielnik i zarazem nadrzędnym w stosunku do pozostałych dokumentów przyjętych przez władze lokalne,
- końcową akceptację Strategii podejmuje Rada Miejska w drodze uchwały,
- przygotowanie Strategii i jej realizacja uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju,
- zadaniem Strategii rozwoju jest ułatwienie władzom samorządowym utrzymania głównych długookresowych kierunków rozwoju lokalnego,
- strategia wskazuje zadania wspólne partnerów społecznych, gospodarczych i samorządowych,
- realizacją Strategii kierują władze Gminy Chmielnik – Rada Miejska oraz Burmistrz.

Opracowanie *Strategii Rozwoju* opierało się głównie na analizie zasobów, specyfiki i otoczenia gminy (rozdział I), w szczególności na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy, Głównego Urzędu Statystycznego oraz ogólnie dostępnych informacji i dokumentów dotyczących

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

gminy Chmielnik. Poza analizą czynników wewnętrznych dokonano także analizy czynników zewnętrznych, czyli tych niezależnych od władz gminy. Ponadto, w celu uzupełnienia pozyskanych informacji i wyciągniętych wniosków, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne (zarówno diagnozy strategicznej jak i samej strategii rozwoju). W dokumencie *Strategii* określono wizję rozwoju oraz misję Gminy Chmielnik (rozdział II) wraz z wykazem celów i projektów niezbędnych do ich realizacji. To co istotne, zostały one uzgodnione w ramach konsultacji społecznych.

Osiągnięcie założonych celów wymaga regularnego monitorowania zmian wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie rozwoju samorządu. Wobec tego, w ramach niniejszej Strategii – opracowano koncepcję docelowego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii (rozdział VIII). Koncepcja ta uwzględnia wskaźniki efektywności dla poszczególnych projektów i kierunków działań (rozdział III) oraz możliwe źródła finansowania projektów (rozdział IX).

W procesie realizacji *Strategii* ważna jest jej kontrola oraz ocena uzyskanych efektów społecznych i gospodarczych, a także zmian w środowisku przyrodniczym. Zadanie to, mające charakter stały, nazywa się monitoringiem strategii. Pomiar i kontrola działań strategicznych w gminie powinna odpowiadać na dwa zasadnicze pytania:

- Czy *Strategia* jest faktycznie realizowana?
- Czy *Strategia* przynosi zamierzone efekty?

Monitoring wdrażania Strategii musi zatem dotyczyć:

- oceny procesu realizacji strategii tj. jej celów, programów i zadań,
- oceny osiągniętych efektów rozwoju społeczno - gospodarczego oraz stanu środowiska.

Taki monitoring realizacji zapisów Strategii ma zatem dwie funkcje: sprawdzającą i korygującą. Monitoring *Strategii* umożliwi więc:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcie zamierzonych celów,
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji,
- dokonanie bieżących korekt i poprawek,
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych,
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach wdrażania poszczególnych projektów realizujących cele strategiczne.

I. Wnioski z diagnozy społeczno - gospodarczo – przestrzennej

Podstawowym źródłem dla formułowania wniosków była analiza potencjałów i barier rozwojowych wynikających z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych Gminy Chmielnik. Wykorzystano analizę poszczególnych czynników w sferze gospodarczej, społecznej, środowiskowej, a także przestrzennej. Drugim elementem było uwzględnienie uwarunkowań zewnętrznych, które mogą wspierać wykorzystanie atutów obszaru i przyspieszać pozytywne zmiany, ale mogą też stanowić zagrożenie dla rozwoju gminy. Do najistotniejszych uwarunkowań zewnętrznych należą:

- procesy globalne (zmiany klimatyczne oraz powiązany z tym zagadnieniem stan powietrza oraz kurczące się zasoby wody; zmiany technologiczne, w tym rewolucja cyfrowa, wpływające nie tylko na procesy gospodarcze, ale również funkcjonowanie społeczeństwa; rosnące nierówności społeczne; zjawiska kryzysowe typu pandemia SARS-COV-2 i jej skutki, ryzyko wojny w związku z agresją Rosji na Ukrainę, itp.),
- polityki Unii Europejskiej, w tym Nowy Zielony Ład oraz istotne z punktu widzenia gminy polityki wspierające rozwój jak Polityka Spójności, Wspólna Polityka Rolna;
- kierunki polityki rozwojowej kraju oraz województwa świętokrzyskiego.

W formułowaniu wniosków zastosowano podejście funkcjonalne. Podejmując dany wątek tematyczny nie odniesiono się wyłącznie do uwarunkowań wewnętrznych obszaru gminy, ale także do szans i zagrożeń wynikających z otoczenia zewnętrznego.

Pogłębiony materiał analityczny będący podstawą dla sformułowania wniosków diagnostycznych, jest zawarty w dokumencie „Diagnoza Strategiczna sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Chmielnik” dla „Strategii Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030” zatwierdzonej zarządzeniem nr 732/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Chmielnik z dnia 13 października 2023r. a poddanej konsultacjom społecznym od 22.09.2023 r. do 01.10.2023 r.

1. Wnioski z diagnozy przestrzennej

Gmina Chmielnik jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie kieleckim, w województwie świętokrzyskim o powierzchni ok. 142 km². Siedzibą gminy jest miasto Chmielnik, a w skład jednostki administracyjnej wchodzi 26 sołectwa. Siedziba gminy położona jest w odległości około 33 km na południe od Kielc. Długość gminy wynosi ok. 17 km na kierunku północ - południe, natomiast szerokość jej na kierunku wschód - zachód 16 km.

Administracyjnie graniczy ona z następującymi gminami: Morawica, Pierzchnica, Kije, Pińczów, Busko Zdrój oraz Gnojno.

Mapa 1 Gmina Chmielnik w podziale na sołectwa

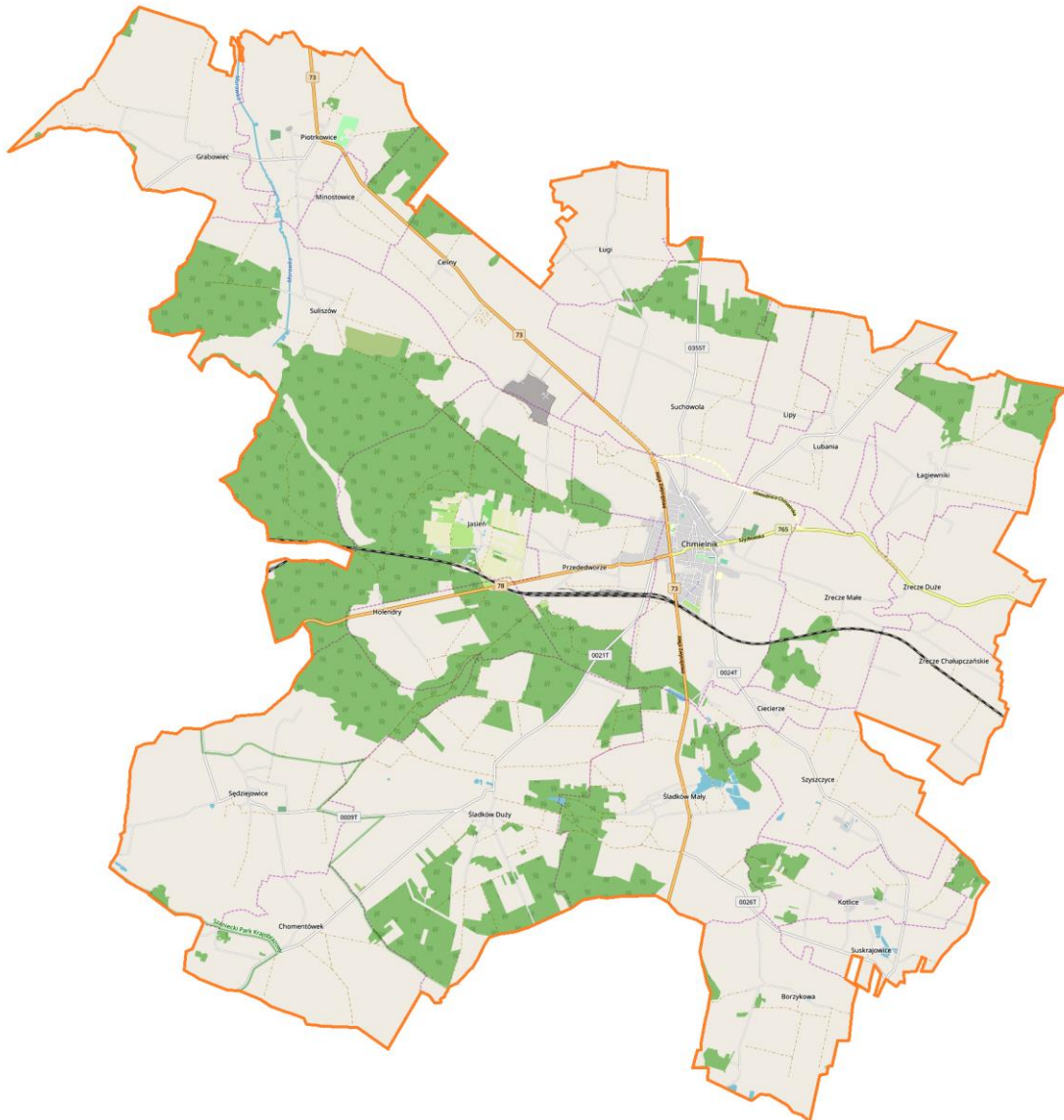
Źródło: <https://www.chmielnik.com>

Gmina podzielona jest na miasto Chmielnik oraz 26 sołectw: Borzykowa, Celiny, Celiny Nowe, Chomentówek, Ciecierze, Grabowiec, Holendry, Jasień, Kotlice, Lipy, Lubania, Łagiewniki, Ługi, Minostowice, Piotrkowice, Przededworze, Sędziejowice, Suchowola, Suliszów, Suskrajowice, Szyszczycy, Śładków Duży, Śładków Mały, Zrecze Chałupczańskie, Zrecze Duże, Zrecze Małe.

Analiza stanu układu drogowego gminy wykazała, że posiada ona dostatecznie gęstą sieć drogową, która zabezpiecza jej powiązania wewnętrzne, a także w większości zewnętrzne.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Mapa 2 Gmina Chmielnik

Źródło: Wikipedia.org

Kluczowe dla rozwoju gminy są drogi krajowe nr 73 (łącząca gminę z Kielcami (przez Morawicę) i Tarnowem (przez Busko – Zdrój) – kierunek północ – południe) oraz nr 78 relacji Chmielnik – Jędrzejów – kierunek wschód – zachód, a także droga wojewódzka nr 765 relacji Chmielnik – Staszów – Osiek – kierunek wschód. Skrzyżowanie tych dróg w Chmielniku, nadaje miastu szczególnie ważnego znaczenia w regionie. Większość dróg na terenie gminy jest w dobrym stanie.

Na terenie gminy jest dostęp do internetu, który dostarczają prywatni dostawcy. Jakość internetu jest dobra, w wielu miejscowościach dostępny jest już internet światłowodowy. Stan zwodociągowania gminy wynosi 99%. Sieć (192,4 km) i urządzenia wodociągowe – w większości przypadków – znajdują się w dobrym stanie technicznym pod względem funkcjonalnym i są na dzień dzisiejszy wystarczające dla zaspokajania potrzeb związanych z dostarczeniem wody dla mieszkańców oraz przedsiębiorstw, którzy mają dostęp do sieci wodociągowej.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz gazowej

Poniższa tabela prezentuje dostęp do w/w infrastruktury w podziale na miasto Chmielnik oraz 26 sołectw.

Tabela 1 Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjno-gazowej na terenie Gminy Chmielnik

L.p.	Nazwa sołectwa/miasta	Sołectwo/miasto zwodociągowane?	Sołectwo/miasto skanalizowane?	Sołectwo/miasto zgazyfikowane?
1.	Borzykowa	tak	nie	nie
2.	Celiny	tak	nie	nie
3.	Celiny Nowe	tak	nie	nie
4.	Chomentówek	tak	nie	nie
5.	Ciecierze	tak	nie	nie
6.	Grabowiec	tak	tak	nie
7.	Holendry	tak	nie	nie
8.	Jasień	tak	nie	nie
9.	Kotlice	tak	nie	nie
10.	Lipy	tak	nie	nie
11.	Lubania	tak	nie	nie
12.	Łagiewniki	tak	nie	nie
13.	Ługi	tak	nie	nie
14.	Minostowice	tak	tak	nie
15.	Piotrkowice	tak	tak	nie
16.	Przededworze	tak	tak	nie
17.	Sędziejowice	tak	nie	nie
18.	Suchowola	tak	tak	nie
19.	Suliszów	tak	tak	nie
20.	Suskrajowice	tak	nie	nie
21.	Szyszczyce	tak	nie	nie
22.	Śladków Duży	tak	tak	nie
23.	Śladków Mały	tak	tak	nie
24.	Zrecze Chałupczańskie	tak	nie	nie
25.	Zrecze Duże	tak	nie	nie
26.	Zrecze Małe	tak	nie	nie
27.	Miasto CHMIELNIK	tak	tak	tak, częściowo

Źródło: dane Urzędu Miasta Gminy Chmielnik

Długość sieci wodociągowej w gminie Chmielnik wynosi aż 192,5 km, a do sieci przyłączonych jest 3 149 gospodarstw w których mieszka 11 060 osób, co przekłada się na 99,0% ogółu mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej.

Tabela 2 Dane dotyczące zwodociągowania Gminy Chmielnik w latach 2017-2022

kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	192.2	192.4	192.5	192.5	192.4	-
Miasto	31.2	31.4	31.4	31.4	31.3	-
obszar wiejski	161	161	161.1	161.1	161.1	-

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	2,966	2,969	3,004	3,149	3,198	3,229
awarie sieci wodociągowej [szt.]	55	43	52	65	48	45
woda dostarczona gospodarstwom domowym [szt]	235.4	251	244.5	278.2	272.1	276.4
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m3]	20.6	22.1	21.7	25.2	24.9	25.5
Miasto	24.4	28.1	31.3	29.4	29.1	28.3
obszar wiejski	18.7	19.2	17.1	23.1	22.9	24.2
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	11,248	11,206	11,151	10,866	10,780	10,701
miasto	3751	3702	3661	3560	3520	3 502
obszar wiejski	7497	7504	7490	7306	7260	7 199

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Chmielnik posiada 2 dwie własne oczyszczalnie ścieków w miejscowościach Chmielnik i Piotrkowice. Ponadto w gminie funkcjonują przydomowe oczyszczalnie ścieków. Systemem kanalizacji sanitarnej objęte są następujące miejscowości: Chmielnik, Przededworze, Suchowola, Śladków Mały, Śladków Duży, Piotrkowice, Grabowiec, Suliszów, Minostowice. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosi 70 km. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 6 550 mieszkańców gminy, co przekłada się na 59,5% ogółu mieszkańców.

Tabela 3 Kanalizacja sanitarna na terenie Gminy Chmielnik w latach 2017-2022

Kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	70	70	70	70	70	79.1
miasto	18.8	18.8	18.8	18.8	18.8	18.8
obszar wiejski	51.2	51.2	51.2	51.2	51.2	60.3
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt]	1,678	1,740	1,754	1,775	1,802	1,832
miasto	799	861	875	879	888	897
obszar wiejski	879	879	879	896	914	935
awarie sieci kanalizacyjnej [szt]	67	88	97	82	69	100
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam3]	165.2	180	180.8	177.1	184.5	183.0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	6,681	6,638	6,592	6,452	6,429	6,426
miasto	3,719	3,673	3,633	3,533	3,493	3,475
obszar wiejski	2,962	2,965	2,959	2,919	2,936	2,951

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Dostęp do sieci gazowej

Przez teren wiejski gminy Chmielnik przebiega trasa gazociągu wysokiego ciśnienia (DN300), PN 6,3MPa relacji Zborów – Busko – Kielce, z którego realizowane jest zasilanie w gaz ziemny odbiorców z obszaru miasta.

Tabela 4 Sieć gazowa na terenie gminy Chmielnik w latach 2017-2022

kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022
długość czynnej sieci ogółem w m	20,451	20,880	21,213	21,415	25,565	27,469
miasto	9,826	10,255	10,588	10,790	14,940	16,210
obszar wiejski	10,625	10,625	10,625	10,625	10,625	11,259
długość czynnej sieci dystrybucyjnej w m	8,933	9,362	9,695	9,897	25,565	27,469
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	100	109	129	166	218	258
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	77	83	103	139	188	213
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	78	90	98	223	268	301
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem [szt]	74	86	93	149	175	209
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w MWh	1,343.00	1,490.20	1,772.70	2,102.50	2,612.00	3,881.6
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe w MWh	1,316.70	1,464.80	1,724.10	2,039.20	2,611.70	3,852.0
ludność korzystająca z sieci gazowej [osoba]	198	221	238	549	642	718
miasto	195	221	238	513	606	664
obszar wiejski	3	0	0	36	36	54

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powyższa tabela przedstawia wzrost ludności korzystającej z sieci gazowej w 2022 roku względem 2017 roku (wzrost o 520 osób). Stan sieci gazowych na terenie gminy Chmielnik jest dobry, co zapewnia bezpieczeństwo zarówno dostaw gazu jak również bezpieczeństwo publiczne.

Tabela 5 Liczba ludności korzystająca z instalacji [%] w Gminie Chmielnik

Korzystający z instalacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wodociągowej	99	99	99	99	99	99	99.1
miasto	100	100	100	100	100	100	100.0
obszar wiejski	98.5	98.5	98.5	98.5	98.6	98.6	98.6
Kanalizacyjnej	59	58.8	58.6	58.5	58.8	59.1	59.5
miasto	99.1	99.1	99.2	99.2	99.2	99.2	99.2
obszar wiejski	38.7	38.9	38.9	38.9	39.4	39.9	40.4
Gazowej	1.6	1.7	2	2.1	5.0	5.9	6.6
miasto	4.6	5.2	6	6.5	14.4	17.2	19.0
obszar wiejski	0	0	0	0	0.5	0.5	0.7

Źródło: Dane GUS, Bank danych lokalnych

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

INFRASTRUKTURA SPORTOWO-REKREACYJNA

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna dostępna na terenie gminy Chmielnik przedstawiona została w poniższej tabeli:

Tabela 6 Dostęp do infrastruktury sportowej i placów zabaw w podziale na sołectwa i miasto Chmielnik
(według stanu na 31.12.2023r.)

L.p.	Wyszczególnienie (sołectwo/miasto)	Dostęp do boiska (TAK/NIE/Wspólnie z innym sołectwem)	Dostęp do placu zabaw (TAK/NIE/ Wspólnie z innym sołectwem)
1.	Borzykowa	nie	tak
2.	Celiny	nie	tak
3.	Celiny Nowe	nie	nie
4.	Chomentówek	nie	tak
5.	Ciecierze	nie	nie
6.	Grabowiec	nie	tak
7.	Holendry	nie	tak
8.	Jasień	tak	tak
9.	Kotlice	nie	tak
10.	Lipy	nie	nie
11.	Lubania	tak	tak
12.	Łagiewniki	nie	tak
13.	Ługi	nie	tak
14.	Minostowice	nie	nie
15.	Piotrkowice	tak	tak
16.	Przededworze	tak	tak
17.	Sędziejowice	nie	nie
18.	Suchowola	tak	tak
19.	Suliszów	nie	nie
20.	Suskrajowice	nie	nie
21.	Szyszczyce	tak	nie
22.	Śładków Duży	tak	tak
23.	Śładków Mały	tak	tak
24.	Zrecze Chałupczańskie	nie	nie
25.	Zrecze Duże	tak	tak
26.	Zrecze Małe	nie	nie
27.	Miasto Chmielnik	tak	tak
	Razem	10	17

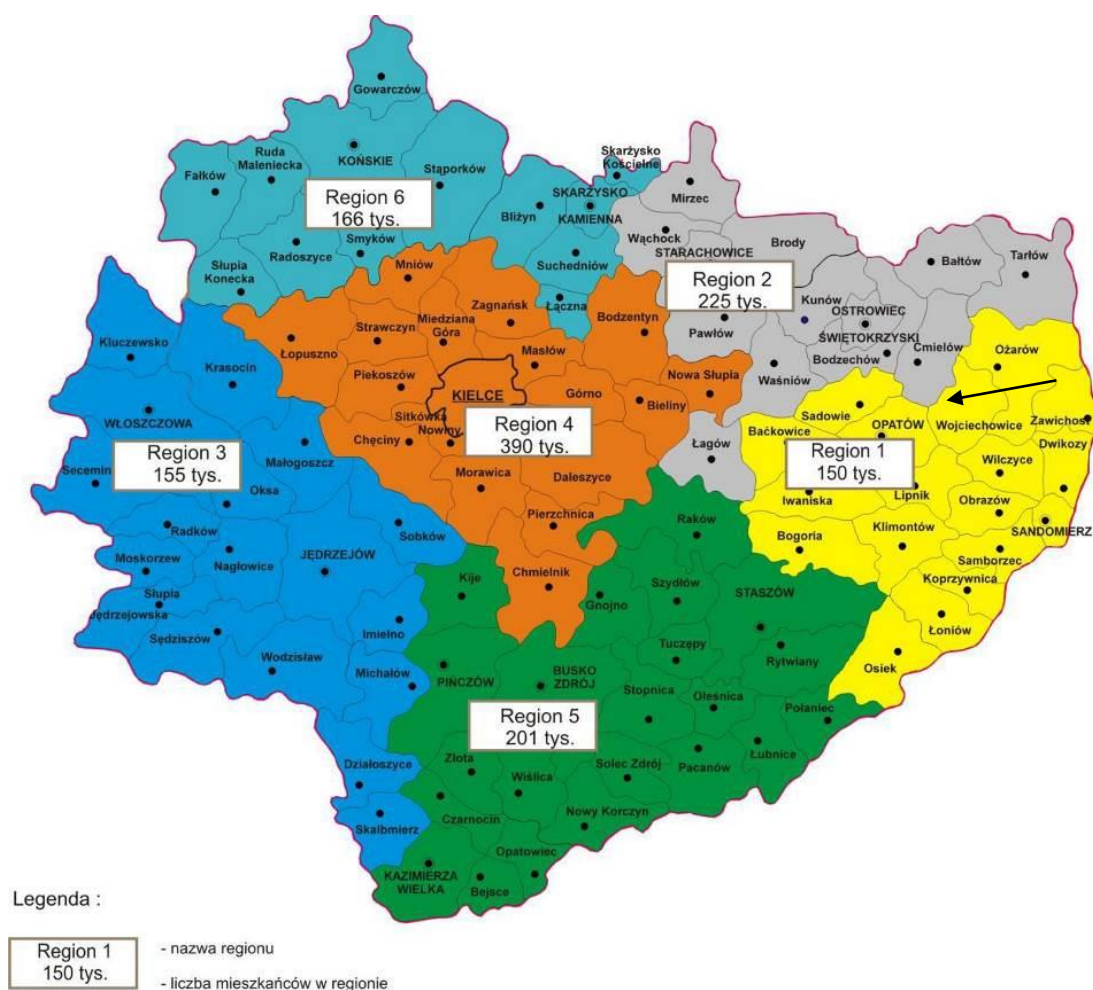
Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku

GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Chmielnik, w zamian za uiszczaną przez mieszkańców opłatę, zapewnia odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Odpady komunalne zbierane są w systemie workowym i pojemnikowym. Dla potrzeb selektywnej zbiórki odpadów komunalnych stosuje się przezroczyste, odpowiedniej grubości worki polietylenowe o pojemności 120 l.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Mapa 3 Regiony gospodarki odpadami w województwie świętokrzyskim

Źródło: <https://www.wrota-swietokrzyskie.pl/gospodarka-odpadami>

Niestety statystycznie z roku na rok wzrasta masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (nie tylko na terenie gminy Chmielnik, ale całego województwa świętokrzyskiego).

Tabela 7 Masa wytworzony odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca na terenie Gminy Chmielnik w latach 2019-2022

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
Gmina Chmielnik ogółem (w kg)	199	191	225	236
miasto ogółem (w kg)	350	303	361	442
obszar wiejski ogółem (w kg)	125	136	160	138
Województwo świętokrzyskie ogółem (w kg)	232	261	275	275
Powiat kielecki ogółem (w kg)	153	186	196	219

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

AZBEST

Gmina posiada „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Chmielnik 2019-2032”. Program ten, daje możliwość dokładnego oszacowania występujących na terenie Gminy Chmielnik wyrobów azbestowych, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym (stan wyrobów). Najwięcej wyrobów azbestowych znajduje się na budynkach gospodarczych w miejscowości Śladków Dużym.

Tabela 8 Szacunkowa liczba ton azbestu pozostająca do utylizacji na terenie Gminy Chmielnik w podziale na miasto i sołectwa (według stanu na 30.06.2023r.)

Lp.	Wyszczególnienie	Szacunkowa liczba ton azbestu pozostająca do utylizacji
1.	Borzykowa	278,48
2.	Celiny, Celiny Nowe	257,48
3.	Chomentówek	153,95
4.	Ciecierze	75,75
5.	Grabowiec	333,29
6.	Holendry	100,56
7.	Jasień	146,12
8.	Kotlice	128,19
9.	Lipy	70,89
10.	Lubania	198,71
11.	Łągowniki	304,37
12.	Ługi	246,78
13.	Minostowice	158,21
14.	Piotrkowice	272,60
15.	Przededworze	217,50
16.	Sędziejowice	387,69
17.	Suchowola	387,87
18.	Suliszów	254,04
19.	Suskrajowice	100,70
20.	Szyszczyce	255,29
21.	Śladków Duży	741,98
22.	Śladków Mały	189,99
23.	Zrecze Chałupczańskie	197,48
24.	Zrecze Duże	159,28
25.	Zrecze Małe	169,29
26.	Miasto CHMIELNIK	471,59
	RAZEM	6258,08

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku

OBSZARY CHRONIONE

Ze względu na walory przyrodniczo – krajobrazowe aż **86,77% ogólnej powierzchni gminy** objęta jest różnymi formami ochrony przyrody:

- Obszar Natura 2000 – Ostoja Szaniecko-Solecka¹
- Obszar Natura 2000 – Ostoja Stawiany²
- Szaniecki Park Krajobrazowy,
- Chmielnicko-Szydłowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Szaniecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- pomniki przyrody:
  - ✓ Jaskinia w Śladkowie Dużym³,
  - ✓ Dąb szypułkowy w Szyszczycach⁴,
  - ✓ Jaskinia Lubańska w Lubani⁵,
  - ✓ Dęby szypułkowe (3 szt.)w Jasieniu⁶,
  - ✓ wierzba biała⁷,
  - ✓ Aleja lipowa (17 drzew)⁸,
- użytek ekologiczny łąka w Jasieniu⁹.

---

¹ Przyjmuje się w dalszej części *Diagnozy* niepowielanie przepisów na podstawie, których utworzony dany obszar prawnie chroniony, o ile została już wcześniej wskazana podstawa prawna

² Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE

³ Rozporządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 14/95 z dn. 18.12.1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

⁴ Rozporządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 18/96 z dn. 30.12.1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

⁵ Rozporządzenie Wojewody Kieleckiego Nr 24/98 z dn. 2.11.1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

⁶ Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 31/99 z dn. 17.09.1999 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

⁷ Uchwała Nr XIII/113/2019 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 25 września 2019, w sprawie ustanowienia pomnika przyrody - drzewa gatunku Wierzba biała (*Salix alba* L.)

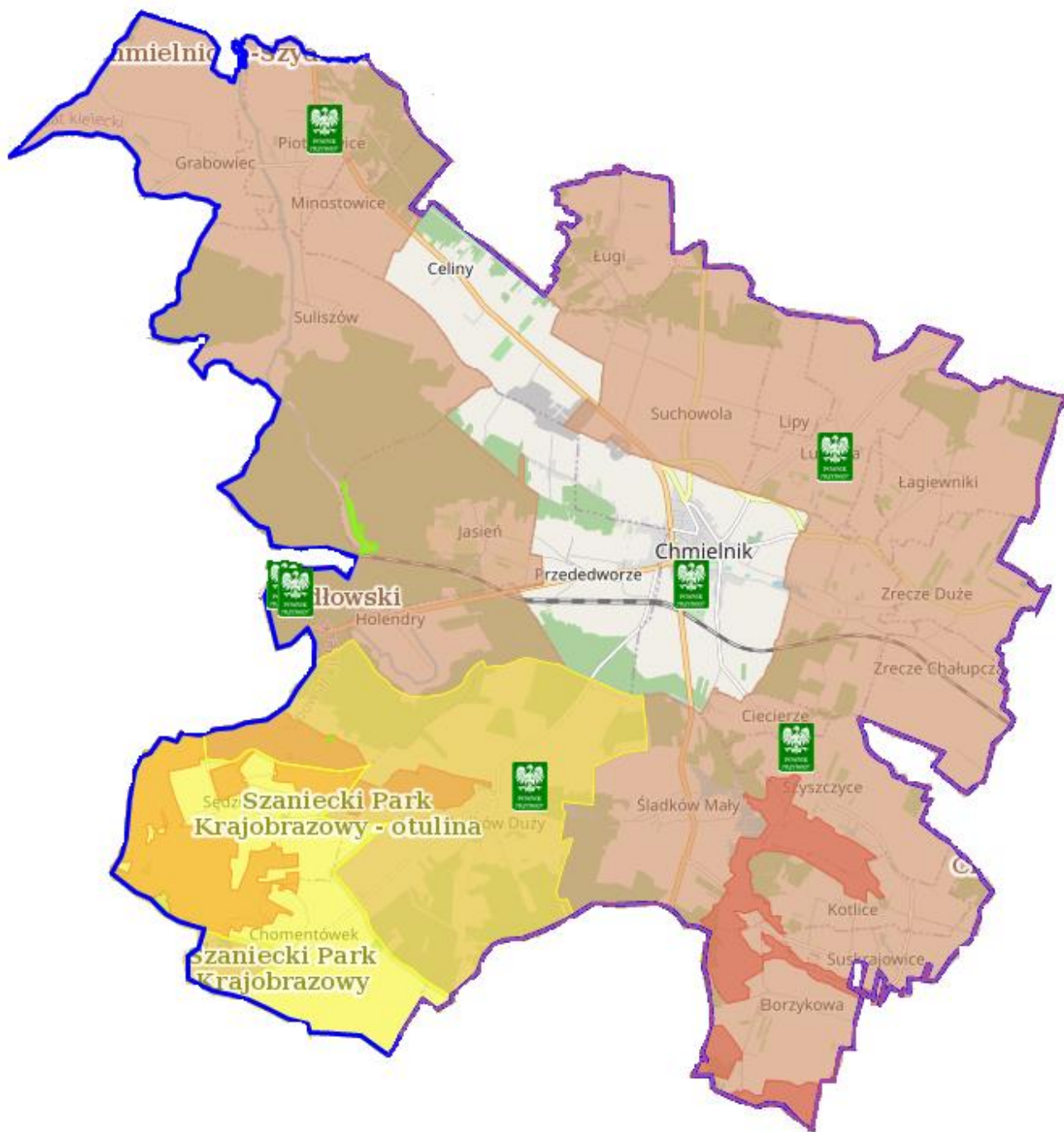
⁸ Dec. Woj. Kiel. NBN.VII-7413/7/12/98

⁹ Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 19/2002 z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Mapa 4 Mapa obszarów chronionych na terenie Gminy Chmielnik

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Legenda:

- Rezerваты
- Parki Krajobrazowe
- Parki Narodowe
- Obszar Chronionego Krajobrazu
- Zespoły Przyrodniczo Krajobrazowe
- Natura 2000 – obszary ptasie
- Natura 2000 Obszary siedliskowe

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Tabela 9. Analiza SWOT Gminy Chmielnik w obszarze przestrzennym¹⁰

Mocne strony	Słabe strony
<p style="text-align: center;">Położenie</p> <p>+ dobre warunki komunikacyjne, które wyznaczają drogi krajowe nr 73, 78 oraz droga wojewódzka 765,</p> <p>+ na terenie gminy Chmielnik przeważają użytki rolne, które stanowią 73,09% obszaru gminy, 20,55% powierzchni gminy to lasy i grunty leśne oraz tereny zadrzewione i zakrzewione, pozostała część to tereny zurbanizowane, które stanowią 4,80 % powierzchni gminy.</p> <p style="text-align: center;">Zasoby przyrodnicze</p> <p>+ 86,77% powierzchni gminy jest objęta obszarami chronionymi</p> <p style="text-align: center;">Ochrona powietrza</p> <p>Realizacja programów zapobiegających niskiej emisji gazów np. „Czyste powietrze”</p> <p style="text-align: center;">Zasoby naturalne</p> <p>+ bogate złoża wapieni, margli, gipsów i anhydrytów (12 zlokalizowanych w tym eksploatowanych i prognozowanych złóż)</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura drogowa</p> <p>+ dobrze rozwinięta sieć drogowa na terenie gminy w tym 2 drogi krajowe oraz droga wojewódzka</p> <p>+ dobrze rozwinięte energooszczędne oświetlenie uliczne</p> <p style="text-align: center;">Gospodarka odpadami</p> <p>+ stałe zmniejszanie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy</p>	<p style="text-align: center;">Ochrona powietrza</p> <p>- przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy świętokrzyskiej do której należy Gmina Chmielnik,</p> <p>- istnieje potrzeba w zakresie budowy farm fotowoltaicznych aby obniżyć zużycie energii z sieci</p> <p style="text-align: center;">Zasoby naturalne</p> <p>- wszystkie jednolite części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach gminy Chmielnik oznaczają się stanem ogólnym określonym jako zły,</p> <p>- silne zagrożenie suszą,</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura drogowa</p> <p>- słaba jakość części dróg przebiegających przez teren gminy (w szczególności powiatowych),</p> <p>- niewielka ilość chodników oraz ścieżek rowerowych na terenie gminy,</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura wod-kan</p> <p>- nieuporządkowana gospodarka ściekowa,</p> <p>- mała gęstość zaludnienia,</p> <p>- niedogodne warunki ukształtowania terenu utrudniające inwestycje,</p> <p style="text-align: center;">Gospodarka odpadami</p> <p>- zwiększająca się liczba ton odpadów rocznie.</p>

¹⁰ Część danych na podstawie Diagnozy strategicznej przyjętej zarządzeniem nr 732/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Chmielnik z dnia 13 października 2023 r. w sprawie zatwierdzenia „Diagnozy Strategicznej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Chmielnik” dla „Strategii Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030”

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

<p style="text-align: center;">+ system segregacji odpadów</p> <p style="text-align: center;">Zagospodarowanie przestrzenne na terenie gminy + gmina posiada częściowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego</p> <p style="text-align: center;">Dostęp do internetu Dobry dostęp do internetu (w tym szerokopasmowego)</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura sportowo-rekreacyjna dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo- rekreacyjna</p>	
Szanse	Zagrożenia
<p style="text-align: center;">Położenie</p> <p>+ bliska odległość gminy od miasta wojewódzkiego Kielce oraz szeregu atrakcji turystycznych regiony (Chęciny, Busko-Zdrój, Solec-Zdrój)</p> <p style="text-align: center;">Zasoby naturalne</p> <p>+ 86,77% ogólnej powierzchni gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody</p> <p style="text-align: center;">Ochrona powietrza</p> <p>+ uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliwa</p> <p>Od 1 lipca 2026 r. na terenie województwa świętokrzyskiego będzie można użytkować tylko odnawialne, bądź niskoemisyjne źródła ciepła takie jak: ciepło z sieci miejskiej, kotły na gaz lub olej opalowy, pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne</p> <p>+ termomodernizacja kolejnych budynków użyteczności publicznej, + wszelkie projekty związane ze zwiększeniem OZE (PV, pompy ciepła, instalacje solarne) na terenie gminy, + udział w programach typu „Czyste powietrze”</p>	<p style="text-align: center;">Warunki atmosferyczne</p> <p>- susze, powodzie, trąby powietrzne, ulewne deszcze, itp.</p> <p style="text-align: center;">Infrastruktura wod-kan</p> <p>- niedostateczne uporządkowanie gospodarki ściekowej ogranicza możliwości rozwoju gminy</p> <p style="text-align: center;">Gospodarka odpadami</p> <p>- stale zwiększają się ilość zbieranych odpadów z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca</p> <p style="text-align: center;">Pozyskiwanie środków zewnętrznych</p> <p>- brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu KPO lub programów regionalnych z perspektywy unijnej na lata 2021-2027</p> <p style="text-align: center;">Środowisko naturalne</p> <p>- zagrożeniem jest potencjalne coraz większe zanieczyszczanie środowiska w przypadku np. braku uporządkowania gospodarki ściekowej, zwiększania się dzikich wysypisk,</p> <p style="text-align: center;">Zagrożenia makroregionalne</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

<p>Infrastruktura wod-kan + budowa kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków</p> <p>Rozwój internetu i usług świadczonych drogą elektroniczną + rozbudowa i upowszechnienie internetu szerokopasmowego, + wdrożenie większej ilości e-usług (Cyfrowy Urząd) oraz w zakresie e-zdrowia przez POZ</p> <p>Infrastruktura gazowa + dokończenie gazyfikacji gminy</p>	<p>- ryzyko „uwikłania” Polski w konflikt zbrojny w wyniku agresji Rosji na Ukrainę</p>
---	---

Źródło: opracowanie własne

2. Wnioski z diagnozy społecznej

Na dzień 31.12.2022r. Gminę Chmielnik, według danych GUS, zamieszkiwało 10 803 mieszkańców, z czego 49,7% stanowią kobiety, a 50,3% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 6,9%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,9 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski. Na koniec 2022r.:

- 59,2% mieszkańców gminy Chmielnik jest w wieku produkcyjnym,
- 18,3% w wieku przedprodukcyjnym,
- a 22,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 10 Struktura ludności na terenie Gminy Chmielnik w latach 2017-2022

kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	11 362	11 320	11 264	10 973	10 884	10 803
miasto	3 752	3 703	3 662	3 561	3 521	3 503
obszar wiejski	7 610	7 617	7 602	7 412	7 363	7 300
mężczyźni	5 707	5 687	5 669	5 538	5 485	5 438
kobiety	5 655	5 633	5 595	5 435	5 399	5 365
w wieku przedprodukcyjnym	2 065	2 063	2 028	2 020	1 995	1 965
mężczyźni	1 072	1 069	1 060	1 058	1 039	1 024
kobiety	993	994	968	962	956	941
w wieku produkcyjnym	7 002	6 901	6 828	6 511	6 438	6 359
mężczyźni	3 810	3 738	3 699	3 558	3 522	3 467
kobiety	3 192	3 163	3 129	2 953	2 916	2 892
w wieku produkcyjnym mobilnym	4 385	4 306	4 259	3 957	3 892	3 812
mężczyźni	2 224	2 180	2 161	2 034	2 012	1 954
kobiety	2 161	2 126	2 098	1 923	1 880	1 858
w wieku produkcyjnym niemobilnym	2 617	2 595	2 569	2 554	2 546	2 547
mężczyźni	1 586	1 558	1 538	1 524	1 510	1 513
kobiety	1 031	1 037	1 031	1 030	1 036	1 034
w wieku poprodukcyjnym	2 295	2 356	2 408	2 442	2 451	2 479
mężczyźni	825	880	910	922	924	947
kobiety	1 470	1 476	1 498	1 520	1 527	1 532

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gęstość zaludnienia w 2022r. na terenie gminy wynosiła 77 os./km² i była niższa od średniej dla powiatu kieleckiego (94 os. na km²) oraz średniej dla województwa (107 os./km²).

Gmina Chmielnik ma ujemny przyrost naturalny wynoszący w roku 2022 -82, co odpowiada przyrostowi naturalnemu -7,51 na 1000 mieszkańców gminy Chmielnik. W 2022 roku urodziło się 80 dzieci.

Tabela 11 Przyrost naturalny w Gminie Chmielnik w latach 2017-2022

kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Urodzenia żywe	107	113	101	88	84	80
miasto	26	26	25	20	34	31
obszar wiejski	81	87	76	68	50	49

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

mężczyźni	59	61	57	44	41	41
kobiety	48	52	44	44	43	39
Zgony ogółem	168	137	133	146	166	164
mężczyźni	85	76	74	89	94	101
kobiety	83	61	59	57	72	63
Przyrost naturalny	-61	-24	-32	-58	-82	-84
mężczyźni	-26	-15	-17	-45	-53	-60
kobiety	-35	-9	-15	-13	-29	-24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Szczegółowo podział wg struktur wiekowych i płci przedstawia poniższa tabela:

Tabela 12 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Chmielnik w latach 2017- 2022r.

kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem	11 362	11 320	11 264	10 973	10 884	10 803
0-4	539	563	575	529	503	465
5-9	629	578	551	568	541	542
10-14	538	568	583	603	636	630
15-19	626	615	560	558	534	544
20-24	747	721	708	605	602	597
25-29	840	794	783	688	663	634
30-34	888	849	838	750	726	700
35-39	857	871	894	866	837	825
40-44	450	454	465	442	427	418
45-49	786	810	795	810	845	840
50-54	762	751	777	773	733	760
55-59	763	737	725	712	669	654
60-64	796	758	739	749	762	737
65-69	683	691	717	710	707	717
70 i więcej	1 243	1 315	1 339	1 365	1 384	1 404

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według „Prognozy ludności na lata 2014-2050” opracowanej przez GUS ogólna liczba mieszkańców województwa świętokrzyskiego, a co za tym idzie również powiatu kieleckiego będzie sukcesywnie spadać do roku 2050.

Tabela 13 Prognoza demograficzna dla powiatu kieleckiego i województwa świętokrzyskiego do roku 2050.

Wyszczególnienie	2030	2040	2050
Ogółem powiat kielecki	215,960	215,503	212,190
Mężczyźni	107,629	106,963	105,273
Kobiety	108,331	108,540	106,917
Ogółem województwo świętokrzyskie	1 157 417	1 071 560	976 938
Mężczyźni	564 561	522 939	479 846
Kobiety	592 856	548 621	497 092

Źródło: opracowanie własne wg danych Głównego Urzędu Statystycznego

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Jeżeli chodzi o Gminę Chmielnik – to wg prognoz GUS do roku 2030 należy spodziewać się:

- sukcesywnego spadku liczby ludności,
- znacznego wzrostu liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym, który będzie wynosić 25,34% ogółu ludności (względem 22,95% na koniec 2022r.),
- spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 14 Prognoza ludności Gminy Chmielnik na lata 2023-2030

Wiek	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ogółem	11,314	11,297	11,278	11,255	11,229	11,205	11,178	11,150
przedprodukcyjny	2,062	2,064	2,045	2,008	1,985	1,966	1,923	1,896
produkcyjny	6,644	6,586	6,547	6,529	6,497	6,478	6,462	6,429
mobilny	3,987	3,936	3,879	3,817	3,742	3,638	3,594	3,543
niemobilny	2,657	2,650	2,668	2,712	2,755	2,840	2,868	2,886
poprodukcyjny	2,608	2,647	2,686	2,718	2,747	2,761	2,793	2,825
0-14	1,692	1,679	1,663	1,626	1,608	1,606	1,600	1,573
15-59	6,653	6,607	6,582	6,591	6,572	6,503	6,471	6,446
60+	2,969	3,011	3,033	3,038	3,049	3,096	3,107	3,131
15-64	7,377	7,324	7,269	7,235	7,200	7,164	7,104	7,083
65+	2,245	2,294	2,346	2,394	2,421	2,435	2,474	2,494
80+	485	491	487	502	525	587	607	651

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 15 Struktura ludności w Gminie Chmielnik w roku 2022 i 2030 wg prognoz GUS

STRUKTURA LUDNOŚCI (w %)		
wiek	2022	2030
	ogółem	
przedprodukcyjny	18.19	17.00
produkcyjny	58.86	57.66
poprodukcyjny	22.95	25.34
	mężczyźni	
przedprodukcyjny	9.48	8.56
produkcyjny	32.09	31.17
poprodukcyjny	8.77	10.31
	kobiety	
przedprodukcyjny	8.71	8.45
produkcyjny	26.77	26.48
poprodukcyjny	14.18	15.02

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablice wojewódzkie

GUS prognozuje, że przyrost naturalny będzie w każdym roku ujemny. Dodatkowo na tak znaczny odpływ mieszkańców będzie miała wpływ migracja wewnętrzna, która również będzie się utrzymywać na ujemnym poziomie.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Tabela 16 Ruch naturalny i wędrownkowy – prognoza GUS dla Gminy

Rok	Ludność	Urodzenia	Zgony	Napływy_ wewn.	Odpyły_ wewn.	Saldo_ wewn.	Imigracja_ zagr.	Emigracja_ zagr.
2023	11,314	104	124	95	97	-2	2	1
2024	11,297	103	119	93	95	-2	2	1
2025	11,278	100	118	92	94	-2	2	1
2026	11,255	98	119	90	93	-3	2	1
2027	11,229	96	121	89	91	-2	2	1
2028	11,205	95	118	88	90	-2	2	1
2029	11,178	93	119	87	89	-2	2	1
2030	11,150	92	118	85	88	-3	2	1

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030 - tablice wojewódzkie

Z analizy danych demograficznych ostatnich lat oraz danych prognozowanych przez GUS wynika, że do 2030r. możemy się spodziewać:

- wzrostu osób w wieku poprodukcyjnym, co przyspieszy zjawisko starzenia się społeczeństwa,
- dalszego spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym,
- spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym,
- ujemnego przyrostu naturalnego ludności,
- ujemnego salda migracji w całym okresie prognozowanym.

Pomoc społeczna na terenie gminy

Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy ośrodka w 2022r. była długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie.

Tabela 17 Powody przyznawania pomocy społecznej¹¹ przez MGOPS w Chmielniku w poszczególnych latach 2018-2022

Problem rodziny	liczba rodzin					liczba osób w tych rodzinach					
	Lata	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Alkoholizm		7	8	12	10	9	11	11	18	18	10
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna		23	22	22	16	15	81	66	54	36	22
Bezrobocie		178	160	125	115	98	454	399	306	254	110
Długotrwała lub ciężka choroba		212	228	195	184	164	365	377	323	284	166
Niepełnosprawność		146	152	142	135	120	247	259	233	203	122
Przemoc w rodzinie		2	1	2	3	0	5	1	3	8	0
Sytuacja kryzysowa		-	-	1	2	2	-	-	5	10	2
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego		-	-	2	3	2	-	-	2	4	1
Ubóstwo		84	79	61	64	57	187	162	113	113	57
Zdarzenie losowe		1	1	2	1	2	2	2	5	1	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS

¹¹ Uwaga: dany Klient Ośrodka Pomocy Społecznej może mieć przyznaną pomoc z więcej niż jednego powodu

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA

Na terenie gminy funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chmielniku. W jego skład wchodzi następujące jednostki: Przychodnia Zdrowia w Chmielniku, Ośrodek Zdrowia w Piotrkowicach, Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach.

Tabela 18 Ilość porad w ramach podstawowej opieki lekarskiej (w tym wizyty domowe)

Rok	Przychodnia Zdrowia w Chmielniku	Ośrodek Zdrowia w Piotrkowicach	Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach
2018	30.458 w tym wizyty domowe – 2401	4.647 w tym wizyty domowe- 41	379 w tym wizyty domowe 2
2019	30.182 (2.688)	4.969 (61)	1.080 (12)
2020	31.033 (1.861)	1.531 (21)	202 (2)
2021	29 400 (1 567)	3 299 (35)	200 (13)
2022	34 575 (2 066)	3 867 (49)	756 (19)

Źródło: Raport o stanie Miasta i Gminy Chmielnik 2018-2022 rok

W okresie pandemii COVID-19 funkcjonowały na terenie gminy punkty szczepień przeciwko koronawirusowi SARS-CoV-2. Według stanu na dzień 30.03.2022r. w pełni zaszczepionych było 52% mieszkańców (tj. 5810 osoby). Liczba osób zaszczepionych minimum jedną dawką wyniosła 5932 osób.

EDUKACJA

Na terenie gminy Chmielnik funkcjonują:

- Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku z filią w Suchowoli,
- Zespół Placówek Oświatowych w Piotrkowicach (SP im. Jana Pawła II i Samorządowe Przedszkole),
- Przedszkole Samorządowe w Chmielniku z oddziałem w Suchowoli.

Ponadto w Chmielniku działają też dwa niepubliczne przedszkola „Bajkowa Kraina” i „Mali Odkrywcy” oraz żłobek „Wesołe Misie”.

Tabela 19 Liczba uczniów w placówkach na terenie miasta i gminy Chmielnik w latach 2020-2022

Placówka	SP w Chmielniku			Filia SP w Suchowoli			ZPO w Piotrkowicach		
	2020/ 2021	2021/ 2022	2022 /2023	2020/ 2021	2021/ 2022	2022 /2023	2020/ 2021	2021 / 2022	2022/ 2023
Liczba oddziałów	38	36	36	4	4	4	10	10	9
Liczba uczniów	760	778	765	43	48	52	122	122	138

Źródło: Raport o stanie gminy 2022

Tabela 20 Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych na terenie miasta i gminy Chmielnik w latach 2020-2022

kategoria		2020/2021	2021/2022	2022/2023
Samorządowe Przedszkole w Chmielniku	liczba miejsc	125	125	125
	liczba dzieci	112	106	115

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	liczba oddziałów	5	5	5
Samorządowe Przedszkole w Chmielniku oddział w Suchowoli	liczba miejsc	50	50	50
	liczba dzieci	44	36	31
	liczba oddziałów	3	2	2
Przedszkole w Zespole Placówek Oświatowych w Piotrkowicach	liczba miejsc	75	75	75
	liczba dzieci	47	46	50
	liczba oddziałów	3	3	3
	klasa „0” liczba uczniów	17	18	20
Przedszkole Językowe „Bajkowa Kraina” w Chmielniku	liczba dzieci	69	65	44
	w tym klasa „0”			9
	liczba oddziałów	3	3	3
ZDZ Kielce Niepubliczne Przedszkole w Chmielniku „Mali Odkrywcy”	liczba dzieci	88	100	124
	w tym klasa „0”		20	8
	liczba oddziałów	4	5	6

Źródło: Źródło: Raport o stanie gminy 2022

Żłobek

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Chmielniku prowadzi Niepubliczny Żłobek „Wesołe Misie”, który dysponuje 44 miejscami. Uczęszczają do niego również dzieci z sąsiednich gmin. W roku 2022 z terenu gminy Chmielnik do tego żłobka uczęszczało od 20 do 33 dzieci. Placówka zapewnia opiekę 12-sto godzinną od poniedziałku do piątku w godzinach od 6.00 do 18.00. W żłobku prowadzone są zajęcia: umuzykalnianie, zajęcia kulinarne, zajęcia ruchowe, bajkoterapia, zajęcia z integracji sensorycznej, logopedia, j angielski.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na terenie Gminy Chmielnik funkcjonuje nowoczesny Komisariat Policji, który oprócz Gminy Chmielnik obsługuje także Gminę Pierzchnica. W 2022 roku w gminie Chmielnik stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 154 przestępstw i oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,30 przestępstw i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Chmielnik wynosi 76,00% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz większy od wskaźnika dla całej Polski.

Tabela 21 Liczba przestępstw i wykroczeń występujących na terenie Gminy Chmielnik w latach 2020-2022

L.p.	Kategoria przestępstwa	2020	2021	2022
1.	Nietrzeźwi kierujący	1	11	14
2.	Znęcanie się nad osobą najbliższą	0	4	5
3.	Kradzież z włamaniem	2	12	6
4.	Wypadek drogowy	Bdb	Bdb	Bdb
5.	Kradzież mienia	1	7	7
6.	Naruszenie zakazu sądowego	0	4	3
7.	Uszkodzenie mienia	0	1	0
8.	Oszustwo	10	17	23
9.	Niealimentacja	1	2	2
10.	Uszkodzenie ciała	2	3	4
11.	Spowodowanie zagrożenia dla zdrowia i życia	0	0	1

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

12.	Posiadanie narkotyków	0	4	2
13.	Samobójstwo	0	1	5
14.	Wyrąb drewna	0	1	1
15.	Nieumyślne spowodowanie śmierci	0	3	3
16.	Podrobienie podpisu	0	1	2
17.	Paserstwo	0	0	0
18.	Kradzież dokumentu	1	1	0
19.	Przywłaszczenie mienia	2	2	3
20.	Fałszowanie znaków granicznych	0	0	0
21.	Groźby karalne	0	2	3
22.	Naruszenie miru domowego	0	1	1
23.	Z ustawy o rybactwie śródlądowym	0	0	0
24.	Pobicie	0	1	3
25.	Posiadanie papierosów bez akcyzy	Brak danych		
26.	Znieważenie funkcjonariusza Policji	0	0	0
27.	Rozbój	0	0	1
28.	Wypadek lotniczy	0	0	0
29.	Podpalenie	0	0	1
30.	Uporczywe nękanie	0	0	2
31.	Kradzież linii telefonicznej	0	0	0
32.	Podrobienie oleju napędowego	0	0	0
33.	Korupcja	0	1	0

Źródło: Komisariat Policji w Chmielniku

Na terenie Miasta i Gminy Chmielnik działa 8 jednostek ochotniczych straży pożarnych: Chmielnik, Chomentówek, Kotlice, Piotrkowice, Sędziejowice, Suliszów, Śladków Mały i Śladków Duży. OSP Piotrkowice i OSP Sędziejowice należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG).

INSTYTUCJE I OBIEKTY KULTURY

Na terenie gminy Chmielnik funkcjonuje Chmielnickie Centrum Kultury. W jego skład wchodzi następujące placówki:

- Dom Kultury,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Chmielnik wraz z filiami w Piotrkowicach oraz w Sędziejowicach,
- Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl”,
- świetlice wiejskie w następujących miejscowościach:
  - Borzykowa,
  - Grabowiec,
  - Piotrkowice,
  - Suchowola,
  - Suliszów,
  - Śladków Mały,
  - Celiny,
  - Holendry,
  - Jasień,
  - Łagiewniki,
  - Przededworze,
  - Sędziejowice,

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

- Suskrajowice,
- Zrecze Chałupczańskie,
- Zrecze Duże.

Tabela 22 Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie Miasta i Gminy Chmielnik wraz z liczbą uczestników w latach 2015-2022

Gmina Chmielnik	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
imprezy kulturalne	74	87	109	85	87	46	89	91
uczestnicy	17 450	22 850	23 900	25 400	25 450	3 920	6 060	9 650

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy działa również Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Chmielnik wraz z Filiami dla dzieci w Chmielniku oraz Filiami w Piotrkowicach i Sędziejowicach. Celem działania biblioteki jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej potrzeby kulturalne mieszkańców, upowszechnianie czytelnictwa i upowszechnianie kultury lokalnej.

Od 2014r. działa także Ośrodek Edukacyjno - Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego. Jest to nowoczesne muzeum w dawnej synagodze, przypominające o tym, jak przez kilkaset lat Żydzi i Polacy żyli obok siebie w małych miasteczkach, na prowincji.

Poniższa tabela prezentuje dostęp do infrastruktury społecznej na terenie gminy:

Tabela 23 Dostęp poszczególnych sołectw w Gminie Chmielnik do budynków typu strażnice OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 31.12.2023r.

L.p.	Nazwa sołectwa	Dostęp do obiektu kultury (świetlica)	Remiza OSP	Świetlica wiejska/remiza OSP stanowią jeden budynek
1.	Borzykowa	tak	nie	nd
2.	Celiny	tak z Celinami Nowymi	nie	nd
3.	Chomentówek	tak	tak	tak
4.	Ciecierze	nie	nie	nd
5.	Grabowiec	tak	nie	nd
6.	Holendry	tak	nie	nd
7.	Jasień	tak	nie	nd
8.	Kotlice	tak	tak	tak
9.	Lipy	tak z Lubanią	nie	nd
10.	Lubania	tak	nie	nd
11.	Łagiewniki	tak	nie	nd
12.	Ługi	tak	nie	nd
13.	Minostowice	nie	nie	nd
14.	Piotrkowice	tak	tak	nie
15.	Przededworze	tak	nie	nd
16.	Sędziejowice	tak	tak	nie
17.	Suchowola	tak	nie	nd
18.	Suliszów	tak	tak	tak

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

19.	Suskrajowice	tak	nie	nd
20.	Szyszczyce	tak	nie	nd
21.	Śladków Duży	tak	tak	nie
22.	Śladków Mały	tak	tak	tak
23.	Zrecze Chałupczańskie	tak	nie	nd
24.	Zrecze Duże	tak	nie	nd
25.	Zrecze Małe	nie	nie	nd
26.	Miasto CHMIELNIK	tak	tak	nie
	Razem	23	8	4

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku

ORGANIZACJE SPOŁECZNE

w gminie Chmielnik działa aż 53 organizacje pozarządowych w tym 8 OSP, 15 Kół Gospodyń Wiejskich i 4 Kluby sportowe.

Tabela 24 Wykaz organizacji społecznych na terenie Miasta i Gminy Chmielnik

Lp.	Nazwa
1.	ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO Oddział w CHMIELNIKU
2.	ZWIĄZEK LEŚNIKÓW POLSKICH Zakładowa Organizacja Związku przy NADLEŚNICTWIE CHMIELNIK
3.	Związek Zawodowy Pracowników Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Chmielniku
4.	AGROTURYSTYCZNE STOWARZYSZENIE HODOWCÓW RYB "BOROWIEC"
5.	Śladkowskie Stowarzyszenie Agroturystyki i Turystyki „Dolina Sanicy”
6.	STOWARZYSZENIE PRODUCENTÓW ZIEMNIAKA W CHMIELNIKU
7.	ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW SZPITALA POWIATOWEGO W CHMIELNIKU
8.	ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAGIEWNIKACH
9.	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁAGIEWNIKACH "OTWARTE SERCA"
10.	ŚWIĘTOKRZYSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH RUCHOWO "NIE JESTEŚ SAM"
11.	TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW ZIEMI CHMIELNICKIEJ
12.	STOWARZYSZENIE WSPIERAJĄCE ROZWÓJ WSI GRABOWIEC
13.	Fundacja „Nadzieja Rodzinie”
14.	STOWARZYSZENIE "GĘŚ KIELECKA Z TRADYCJAMI"
15.	Stowarzyszenie „Koń to tradycja”
16.	Stowarzyszenie Dziedzictwo Piotrkowic
17.	STOWARZYSZENIE "Z POMOCĄ SZPITALOWI W CHMIELNIKU"
18.	Stowarzyszenie Nasze Celiny
19.	STOWARZYSZENIE "KAWALERIA RÓŻANE WZGÓRZE"
20.	GRUPA REKONSTRUKCJI HISTORYCZNEJ IM. POR. STANISŁAWA GRABDY PS. "BEM"
21.	STOWARZYSZENIE NA RZECZ SZKOŁY W PIOTRKOWICACH "NASZA SZKOŁA"
22.	STOWARZYSZENIE OCHRONY ZWIERZĄT DRUGA RADOŚĆ
23.	Stowarzyszenie „Omnia in Bonum”
24.	STOWARZYSZENIE PRYZSTAŃ - CHMIELNIK

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Śladkowie Małym
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Sędziejowicach
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Chomentówku
28.	Ochotnicza Straż Pożarna w Śladkowie Dużym
29.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kotlicach
30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Piotrkowicach
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Suliszowie
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Chmielniku
33.	Koło Gospodyń Wiejskich w Kotlicach
34.	Koło Gospodyń Wiejskich w Borzykowie
35.	Koło Gospodyń Wiejskich w Śladkowie Dużym
36.	Koło Gospodyń Wiejskich w Celinach
37.	Koło Gospodyń Wiejskich w Ługach
38.	Koło Gospodyń Wiejskich w Przededworzu
39.	Koło Gospodyń Wiejskich "Kaczeńce" w Sędziejowicach
40.	Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Zreczu Chałupczańskim "Zakupniki"
41.	Koło Gospodyń Wiejskich w Grabowcu
42.	Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Lubani
43.	Koło Gospodyń Wiejskich w Śladkowie Małym
44.	Koło Gospodyń Wiejskich w Suchowoli
45.	Koło Gospodyń i Gospodarzy "Młodzi Duchem" w Chmielniku
46.	Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Jasieniu
47.	Koło Gospodyń Wiejskich Minostowice
48.	Uczniowski Klub Sportowy Football Academy w Chmielniku
49.	Międzyzakładowy Ludowy Klub Sportowy Zenit Chmielnik
50.	Klub Sportowy Heros
51.	WKS Brain&Body
52.	KOŁO W CHMIELNIKU - POLSKIEGO ZWIĄZKU WĘDKARSKIEGO OKRĘGU KIELECKIEGO
53.	Stowarzyszenie Kultury Pamięci „Vestigia Memoriae” w Chmielniku

Źródło: <http://www.chmielnik.com/asp/pl>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Tabela 25. Analiza SWOT Gminy Chmielnik w obszarze społecznym

Mocne strony	Słabe strony
<p>Infrastruktura sportowo-rekreacyjna + dobrej jakości infrastruktura sportowo-rekreacyjna na terenie gminy,</p> <p>Potencjał ludnościowy + wg danych GUS na 31.12.2022r. – 10 803 osób zamieszkiwało obszar gminy, + średni wiek mieszkańców gminy wynosi 41,9 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego, + współczynnik dynamiki demograficznej w 2022r., czyli stosunku liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,81 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.</p> <p>Pomoc społeczna + malejąca liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, + spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, + działający Klub Seniora w Chmielniku, + funkcjonowanie świetlic środowiskowych na terenie gminy, + działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Zreczu Dużym,</p> <p>Ochrona zdrowia + działalność Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Chmielniku. W jego skład wchodzi jednostki: Przychodnia Zdrowia w Chmielniku, Ośrodek Zdrowia w Piotrkowicach, Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach. + SP ZOZ w 2022 r. zajął pierwsze miejsce w rankingu na najlepszą przychodnię „Hipokrates 2022”, + termomodernizacja budynku Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Chmielniku, + na terenie gminy funkcjonuje Szpital Powiatowy w Chmielniku, + w 2022r. udzielono wg danych GUS 38 917 porad lekarskich, + 52% mieszkańców (tj. 1942 os.) zaszczepionych przeciwko COVID-19.</p>	<p>Procesy demograficzne - w latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 6,9%, - niska gęstość zaludnienia 77 os./km² - niższa od średniej dla powiatu kieleckiego (94 os. na km²) oraz średniej dla województwa (107 os./km²), - rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym, - zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, - ujemny przyrost naturalny w latach 2017-2022, - emigracja młodych ludzi do większych miast (ujemne saldo migracji),</p> <p>Ochrona zdrowia - mała liczba specjalistów oraz słaby dostęp do nich, - mała ilość e-usług w obszarze zdrowia, - w 2021r. 33,7% zgonów w gminie Chmielnik spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 20,2% zgonów były nowotwory, a 5,1% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Chmielnik przypada 15,15 zgonów i jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla kraju.</p> <p>Edukacja - na przestrzeni ostatnich lat zauważa się systematyczny spadek liczby dzieci w wielu szkolnym.</p> <p>Kultura - spadek liczby organizowanych imprez w trakcie pandemii COVID-19 oraz uczestniczących w nich osób,</p> <p>Opieka społeczna - (nadal mimo spadku) duży odsetek mieszkańców korzystających</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Edukacja

Na terenie gminy Chmielnik funkcjonują:

- Powiatowy Zespół Szkół w Chmielniku,
  - Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku z filią w Suchowoli,
  - Zespół Placówek Oświatowych w Piotrkowicach (SP im. Jana Pawła II i Samorządowe Przedszkole),
  - Przedszkole Samorządowe w Chmielniku z oddziałem w Suchowoli.
- + wysokiej jakości infrastruktura edukacyjna (m.in. funkcjonujący w nowoczesnym budynku od września 2019r. Zespół Placówek Oświatowych w Piotrkowicach),
- + ponad 90% dzieci w wieku przedszkolnym objętych jest edukacją przedszkolną m.in. dzięki działalności niepublicznych przedszkoli,
- + funkcjonowanie Niepublicznego Żłobka „Wesołe Misie”,

Instytucje kultury

+ na terenie gminy działa Chmielnickie Centrum Kultury. W jego skład wchodzi następujące placówki:

- Dom Kultury,
- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Chmielnik wraz z filiami w Piotrkowicach oraz w Sędziejowicach,
- Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świątokrzyski Sztetl”,
- świetlice wiejskie w następujących miejscowościach:

- Borzykowa,
- Grabowiec,
- Piotrkowice,
- Suchowola,
- Suliszów,
- Śladków Mały,
- Celiny,
- Holendry,

z pomocy społecznej OPS,

- niedostateczna liczba usług opiekuńczych dla seniorów.
- + wysoki poziom zagrożenia ubóstwem (12,7%),

Bezpieczeństwo publiczne

- od 3 lat odnotowuje się wzrost odnotowanych przestępstw na terenie gminy (20 w 2020r., 79 w 2021r., 92 w 2022r.),

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

- Jasień,
- Łagiewniki,
- Przededworze,
- Sędziejowice,
- Suskrajowice,
- Zrecze Chałupczańskie,
- Zrecze Duże.

+ duża aktywność Chmielnickiego Centrum Kultury (wiele sekcji m.in. Młodzieżowa Orkiestra Dęta, dziecięcy zespół tańca i śpiewu ludowego, grupa teatralna, plastyczna, wokalna i wiele innych),

+ działalność Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Chmielnik wraz Filią dla dzieci w Chmielniku oraz Filiami w Piotrkowicach i Sędziejowicach,

+ działalność Ośrodka Edukacyjno - Muzealnego „Świętokrzyski Sztetl” im. Majera Małego,

+ aż 22 sołectwa i miasto Chmielnik mają dostęp do obiektów świetlicowych,

Bezpieczeństwo Publiczne

+ funkcjonowanie nowoczesnego Komisariatu Policji w Chmielniku,

+ w 2022 roku w gminie Chmielnik stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 154 przestępstw i oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,30 przestępstw i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz średniej dla całej Polski,

+ wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Chmielnik wynosi 76,00% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa świętokrzyskiego oraz większy od wskaźnika dla całej Polski,

+ funkcjonowanie na terenie miasta i gminy Straży Miejskiej,

+ 8 jednostek ochotniczych straży pożarnych: Chmielnik, Chomentówek, Kotlice, Piotrkowice, Sędziejowice, Suliszów, Śładków Mały i Śładków Duży, z czego 2 z nich należą do KSRG (Sędziejowice i Piotrkowice),

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

<p>Organizacja pozarządowe + w gminie Chmielnik działa aż 53 organizacje pozarządowych w tym 8 OSP, 15 Kół Gospodyń Wiejskich i 4 Kluby sportowe,</p>	
<p>SZANSE</p> <p>Potencjał demograficzny + napływ mieszkańców Ukrainy i ich ewentualna dobra asymilacja kulturowa w środowisku lokalnym,</p> <p>Możliwe działania na rzecz wsparcia rosnącej grupy społecznej – seniorów + wsparcie seniorów w różnych wymiarach: (1) usługi opiekuńcze, (2) organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+, (3) posiłki z dowozem do domu, (4) pomoc sąsiedzka, (5) lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii, (6) rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach.</p> <p>Infrastruktura społeczna + aż 15 sołectw oraz miasto Chmielnik dysponują budynkami pełniącymi funkcje publiczne typu remizy OSP czy świetlice wiejskie/obiekty kultury.</p> <p>Edukacja + zwiększenie ilości innowacji pedagogicznych i uatrakcyjnienie zajęć w szkołach podstawowych i oddziałach przedszkolnych na terenie gminy, + wzrost kompetencji kadry nauczycielskiej (w szczególności w obsłudze urządzeń TIK), + wzmocnienie roli szkoły w profilaktyce problemów psychologicznych dzieci i młodzieży, tj. zatrudnienie psychologów dziecięcych, prowadzenie terapii oraz zajęć (grupowych i indywidualnych) dla uczniów, warsztaty i doradztwo dla rodziców, szkolenia dla pedagogów i psychologów szkolnych, + kształtowanie kompetencji kluczowych uczniów, + system doskonalenia nauczycieli i kadry zarządzającej ukierunkowany na</p>	<p>ZAGROŻENIA</p> <p>Ryzyko w zakresie bezpieczeństwa gminy - ryzyko konfliktu zbrojnego z Federacją Rosyjską w wyniku jej agresji na Ukrainę,</p> <p>Potencjał demograficzny - niesprzyjające prognozy w zakresie przyszłej liczby mieszkańców; wg danych GUS należy się spodziewać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sukcesywnego spadku liczby ludności, • znacznego wzrostu liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym, który będzie wynosić 25,34% ogółu ludności (względem 22,95% na koniec 2022r.), • spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym o 1,9 p.p. (z 18,9 w 2022r. do 17,00 w 2030r.). <p>- wg prognoz GUS możemy się spodziewać do 2030r. ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji, - ubywanie mieszkańców zwłaszcza w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a zwiększanie się liczby seniorów w wieku poprodukcyjnym,</p> <p>Pomoc społeczna - „uzależnienie się” części mieszkańców od pomocy społecznej, - z uwagi na starzenie się społeczeństwa jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy społecznej jest długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność,</p> <p>Ochrona zdrowia</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

<p>rozwój kompetencji kluczowych uczniów.</p> <p>Kultura + zwiększenie oferty instytucji kultury oraz poprawa jakości infrastruktury kulturalno-społecznej (świetlic, remiz OSP) w szczególności ich modernizacja i doposażenie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - w 2021 roku 33,7% zgonów w gminie Chmielnik spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 20,2% zgonów w gminie Chmielnik były nowotwory, a 5,1% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego, - COVID lub jego mutacje lub innego tego typu choroby zakaźne, - mała ilość lekarzy zainteresowanych pracą w placówkach na obszarach wiejskich lub miejsko-wiejskich w POZ, <p>Infrastruktura społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagrożeniem może być ewentualna duża ilość niedopasowanej do potrzeb przyszłych grup społecznych infrastruktury społecznej, <p>Edukacja</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolejne lock-down'y w ramach pandemii COVID-19 lub innych i problemy związane z alienacją uczniów, wzrostem epizodów depresyjnych co jest spowodowane ograniczeniem kontaktów społecznych, <p>Bezpieczeństwo publiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost zagrożeń związanych z przestępczością.
---	--

Źródło: opracowanie własne

3. Wnioski z diagnozy gospodarczej

Poziom przedsiębiorczości

W Gminie Chmielnik w roku 2022 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 987 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 97% firm jest mikroprzedsiębiorstwami zatrudniającymi do 9 pracowników.

Tabela 26 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2022 na terenie Gminy Chmielnik według klas wielkości

Gmina Chmielnik	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	811	849	908	926	977	987
miasto	398	407	408	402	414	420
obszar wiejski	413	442	500	524	563	567
zatrudniająca do 9 pracowników	778	817	881	899	950	961
zatrudniająca od 10-49 pracowników	26	25	21	21	21	20
zatrudniająca od 50- 249 pracowników	7	7	6	6	6	6
zatrudniająca od 250- 999 pracowników	0	0	0	0	0	0
zatrudniająca od 1000 i więcej	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie miasta i gminy to przede wszystkim zakłady rodzinne, a do wiodących branż zaliczyć można:

- usługi ogólnobudowlane,
- przetwórstwo przemysłowe,
- różnego rodzaju usługi,
- handel w różnego rodzaju sklepach,
- handel i naprawy pojazdów samochodowych.

W latach 2017-2022 saldo (nowo zarejestrowane podmioty minus wyrejestrowane) wynosi 223.

Tabela 27 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane wpisane do rejestru REGON w Gminie Chmielnik w latach 2017-2022

kategoria	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podmioty nowo zarejestrowane	114	102	110	67	99	78
Podmioty wyrejestrowane	71	62	51	46	47	70
saldo	43	40	59	21	52	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bezrobocie na terenie gminy

W latach 2017-2022 można zaobserwować wahania bezrobocia w Gminie Chmielnik z tendencją spadkową, gdzie w 2022 roku liczba bezrobotnych (w porównaniu do roku 2017) zmalała o 36 osób. Wśród bezrobotnych nieznacznie przeważają mężczyźni (53,3% do 46,7 %).

Tabela 28 Bezrobocie na terenie Gminy Chmielnik wg płci w latach 2017-2022

Chmielnik	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ogółem	478	454	393	402	351	315
miasto	0	0	115	118	98	106
obszar wiejski	0	0	278	284	253	209

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Kobiet	259	248	206	211	178	147
Mężczyzn	219	206	187	191	173	168

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Według danych GUS w 2022 r. w gminie Chmielnik zarejestrowanych było **315 osób bezrobotnych**.

Jakość gleb oraz surowce mineralne

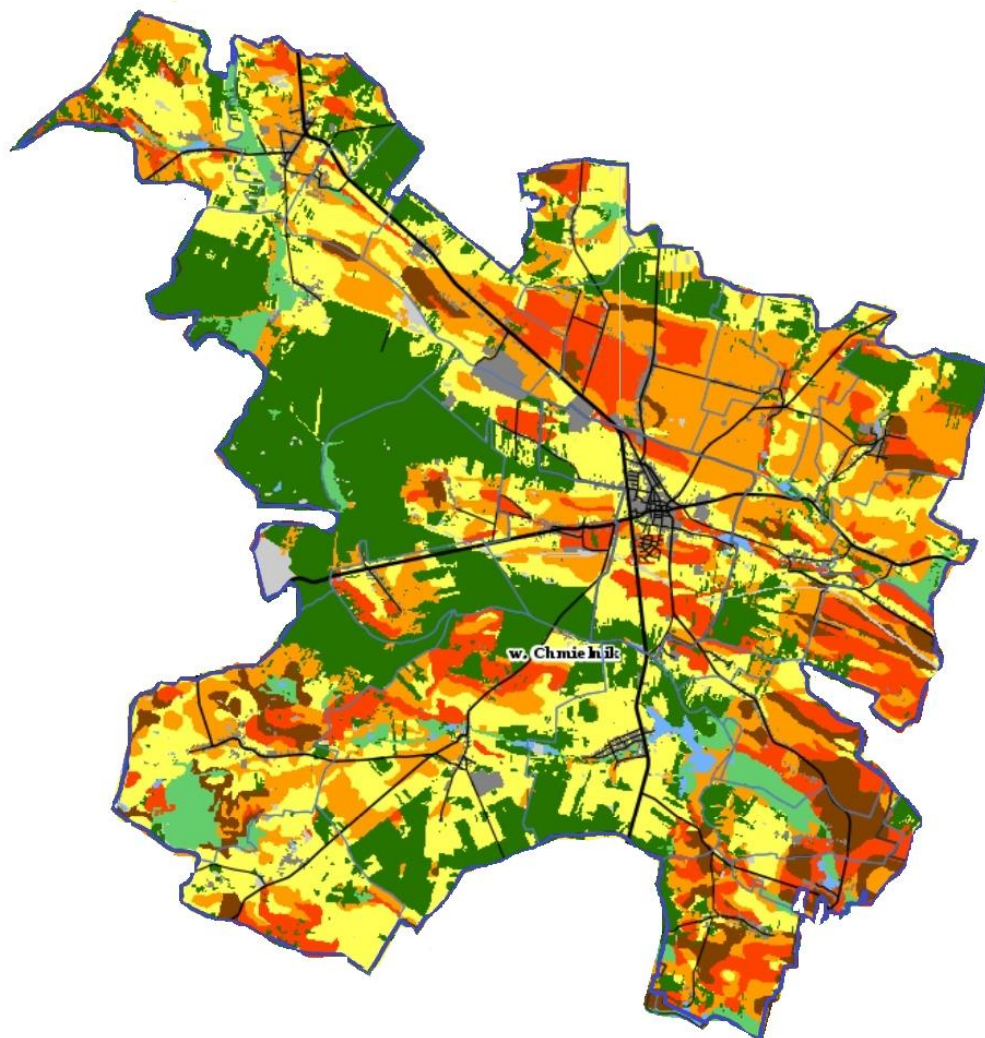
Na terenie Gminy Chmielnik struktura gleb wg klas bonitacyjnych na gruntach ornych, sadach i terenach rolnych zabudowanych przedstawia się następująco:

- klasa I – 0 ha,
- klasa II – 38 ha,
- klasa III a – 259 ha,
- klasa III b – 610 ha,
- klasa IV a – 1 651 ha, klasa IV b – 1 883 ha,
- klasa V – 2 491 ha,
- klasa VI – 1553 ha.

Użytki rolne zajmują ok. 75% powierzchni gminy – występuje przewaga słabych gleb (IV i V klasa).

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Mapa 5 Kategorie glebowe na terenie Gminy Chmielnik

Obszary niekasyfikowane

	Użytki rolne na glebach organicznych i pochodzenia organicznego
	Tereny komunikacyjne, nieużytki
	Wody
	Lasy, zadrzewienia
	Tereny zurbanizowane

Kategoria gleby

	Kategoria I - bardzo podatna
	Kategoria II - podatna
	Kategoria III - średnio podatna
	Kategoria IV - mało podatna

Źródło: <https://susza.iung.pulawy.pl/mapa-kategorii/>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Na terenie Gminy Chmielnik występują m.in. kruszywa naturalne, kamienie drogowe i budowlane, wapienie i margle przemysłu cementowego, surowce ilaste ceramiki budowlanej, gipsy, anhydryty. Największe pod względem powierzchni są złoża wapieni i margli oraz gipsów i anhydrytów. Najmniej powierzchni zajmują kruszywa naturalne i surowce ilaste. Szczegółowy wykaz złóż przedstawia poniższa tabela:

Tabela 29 Wykaz eksploatowanych i prognostycznych złóż z terenu gminy Chmielnik na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego MIDAS

Lp.	Id. Złoże	Rodzaj Kopaliny	Kopalina wg. Nkz	Nazwa złoża	Położenie	Powierzchnia (ha)	Sposób eksploatacji	Uwagi
1.	80	GIPSY I ANHYDRYTY	Złoża Gipsu	Borków-Chwałowice	Borków, Szarbków, Chomentówek	80.026	Odkrywkowy	Złoże zagospodarowane - E
2	9344	KAMIENIE DROGOWE I BUDOWLANE	Złoża wapiennych kamieni budowlanych i drogowych	Celiny I	Celiny, Dezyderów	59.704	Odkrywkowy	Złoże zagospodarowane - E
3.	13722	KAMIENIE DROGOWE I BUDOWLANE	Złoża wapieni do produkcji kruszyw	Kamienna Góra-Obice	Grabowiec	52.217	Odkrywkowy	Złoże rozpoznane szczegółowo - R
4.	1339	KRUSZYWA NATURALNE	Złoża piasków budowlanych	Lisów	Lisów	35.812	Odkrywkowy	Złoże rozpoznane wstępnie - P
5.	9813	KAMIENIE DROGOWE I BUDOWLANE	Złoża wapiennych kamieni budowlanych i drogowych	Ptasznik 1	Ptasznik	10.737	Odkrywkowy	Złoże zagospodarowane - E
6.	5009	KAMIENIE DROGOWE I BUDOWLANE	Złoża wapiennych kamieni budowlanych i drogowych	Suchowola	Suchowola	b.d.	Odkrywkowy	Złoże o zasobach prognostycznych - N
7.	1849	WAPIENIE I MARGLE PRZEM. CEMENTOWEGO	Złoża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	Suchowola-Kamienna Góra	Bugaj, Celiny, Minostowice, Suliszów	157.180	Odkrywkowy	Złoże rozpoznane szczegółowo - R
8.	11458	KAMIENIE DROGOWE I BUDOWLANE	Złoża wapienia	Suchowola-Kamienna Góra 1	Suliszów	16.243	Odkrywkowy	Złoże zagospodarowane - E
9.	4332	SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANE	Złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	Zrecze	Zrecze	181.982	Odkrywkowy	Złoże rozpoznane wstępnie - P
10.	3360		Złoża piasków	Suliszów	Suliszów	14.68	Odkrywkowy	eksploatacja złoża zaniechana
11.	9813	KAMIENIE ŁAMANE I BLOCZNE	Złoża wapienia	Ptasznik	Suchowola	20.68	Odkrywkowy	eksploatacja złoża zaniechana
12.	3368	SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ	Złoża ity	Ciecierze	Ciecierze	7.19	Odkrywkowy	eksploatacja złoża zaniechana

Źródło: opracowanie własne na podstawie Państwowego Instytutu Geologicznego MIDAS

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Zabytki w gminie Chmielnik

Miarą historycznej roli ziemi chmielnickiej są zabytki architektury i budownictwa zachowane nie tylko w samym mieście Chmielnik, ale także wiele zabytkowych budowli przetrwało w innych miejscowościach, np. w Śladkowie Dużym, Sędziejowicach, czy w Lubani.

Tabela 30 Wykaz zabytków znajdujących się na terenie Gminy Chmielnik wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego

Budynki, kamienice		
A. 276	kamienica w Chmielniku przy ul. Jana Pawła II nr 4 ;	Chmielnik
A. 277	budynek mieszkalny w Chmielniku przy ul. Konopnickiej 5;	Chmielnik
A. 278	kamienica w Chmielniku przy ul. Kościuszki 8	Chmielnik
A. 279	willa w Chmielniku przy ul. Polnej 9	Chmielnik
A. 280	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 1	Chmielnik
A. 281	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 3	Chmielnik
A. 282	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 4	Chmielnik
A. 283	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 9	Chmielnik
A. 284	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 11 i 12 i ul. Wolności 2 (dawniej Rynek 12);	Chmielnik
A. 285	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 13a i 13b (dawniej Rynek 14)	Chmielnik
A. 286	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 14 i 15 (dawniej Rynek 15);	Chmielnik
A. 287	kamienica w Chmielniku przy ul. Rynek 16	Chmielnik
A. 288	dawny zajazd w Chmielniku (obecnie budynek usługowo-mieszkalny) przy ul. Rynek 26	Chmielnik
A. 289	kamienica w Chmielniku przy ul. Sienkiewicza 3	Chmielnik
A. 290	budynek mieszkalno-gospodarczy w Chmielniku przy ul. Bednarska 12	Chmielnik
A. 291	zespół willi w Chmielniku (willa, oficyna północna, oficyna południowa i ogród) przy ul. Bednarska 43	Chmielnik
A. 292	budynek mieszkalny w Chmielniku przy ul. Szydłowska 10	Chmielnik
A. 293	dawny hotel w Chmielniku (obecnie budynek mieszkalny) przy ul. Szydłowska 27/29	Chmielnik
A. 294	kamienica w Chmielniku przy ul. Wolności 8	Chmielnik
A. 300	Budynek Stacyjny Jędrzejowskiej Kolei Dojazdowej w Sędziejowicach (obecnie Świętokrzyskiej Kolejki Dojazdowej)	Chmielnik

Kościoły i ich otoczenie		
A. 273/1-3	Chmielnik 1) kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP, 2) dzwonnica; 3) teren otaczający kościół w granicach ogrodzenia	Chmielnik
A. 274	Kościół filialny p.w. Św. Trójcy w Chmielniku	Chmielnik
A. 297/1-2	Piotrkowice Zespół Kościoła Parafialnego 1) kościół parafialny (obecnie filialny) p.w. Św. Stanisława bpa; 2) otoczenie kościoła na cmentarzu parafialnym w granicach biegnących od północy i wschodu w odległości 5 m od murów kościoła (do podstawy skarpy), od południa i zachodu w odległości 4 m od murów kościoła	Chmielnik
A.298/1-4	Piotrkowice 1) kościół parafialny p.w. Zwiastowania	Chmielnik

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	NMP (obecnie Pańskiego); 2) kaplica loretańska; 3) dawny klasztor OO Bernardynów (obecnie Karmelitów Bosych); 4) dwie bramy wjazdowe	
A. 299/1-2	Sędziejowice 1) kościół parafialny p.w. Św. Jakuba Starszego; 2) plebania	Chmielnik

Synagogi		
A. 275	Synagoga w Chmielniku przy ul. Wspólnej 14	Chmielnik

Zespoły zamkowe, dworskie, dworsko- parkowe, rezydencjonalne		
A.295	teren parku w miejscowości Lubania	Chmielnik
A.296/1-2	Pozostałości zespołu dworskiego w Łagiewnikach 1) spichlerz dworski, 2) park	Chmielnik
A.301	Suliszów pozostałości dawnego dworu (obecnie budynek mieszkalny);	Chmielnik
A.302	Śladków Duży pałac wraz z parkiem w granicach ogrodzenia;	Chmielnik
A.303/1-6	Zespół Pałacowy w Piotrkowicach 1) pawilon północny; 2) pawilon wschodni; 3) pawilon południowy, 4) stajnie; 5) studnia na dziecińcu; 6) park w granicach murowanego ogrodzenia;	Chmielnik

Źródło: Rejestr zabytków nieruchomości Województwa Świętokrzyskiego

Turystyka na terenie Gminy Chmielnik

Przez teren gminy przechodzą następujące szlaki turystyczne:

- Europejski Szlak Cystersów,
- Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo,
- Szlak Przygody z „Krainą Kultur”,
- Szlak kulinarny "Świętokrzyska Kuźnia Smaków",
- Szlak rowerowy Pętla chmielnicko-pierzchnicka.

Na terenie gminy Chmielnik znajduje się Ośrodek Edukacyjno-Muzealny "Świętokrzyski Sztetl" oraz zbiornik wodny „Andrzejówka”.

Zdjęcie 1 Zbiornik wodny Andrzejówka

Źródło: Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Tabela 31. Analiza SWOT Gminy Chmielnik - sytuacja gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <ul style="list-style-type: none"> + bardzo dobre powiązanie sieci drogowej (głównie dzięki drogom krajowym nr 73 i 78 oraz drodze wojewódzkiej 765) oraz ich zadowalający stan, + dobra infrastruktura techniczna i społeczna, + niski poziom urbanizacji na obszarach wiejskich, niewielkie zanieczyszczenie środowiska naturalnego, + udokumentowane 12 złóż surowców mineralnych, + liczba osób bezrobotnych stale maleje od 2017r. <p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> + użytki rolne zajmują ok. 75% powierzchni gminy, <p>Zasoby – zabytki, turystyka</p> <ul style="list-style-type: none"> + aż 31 zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru Województwa Świętokrzyskiego, + liczne szlaki turystyczne przebiegające przez teren gminy, + zbiornik wodny „Andrzejówka”, + Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl” <p>Lokalna gospodarka</p> <ul style="list-style-type: none"> + rosnąca ilość przedsiębiorstw działających na terenie gminy (2017-811, 2018-849, 2019-908, 2020-926, 2021-977, 2022-987) + dość wysoka skłonność mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej, przejawiająca się w liczbie nowo rejestrowanych podmiotów w systemie REGON (w latach 2017-2022 wzrost o 176 firm), + w 2022r. działało na terenie miasta i gminy blisko 1000 podmiotów gospodarki narodowej, <p>Zasoby mieszkaniowe</p> <ul style="list-style-type: none"> + całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Chmielnik to 3834 	<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zaledwie 58% mieszkańców gminy korzysta z kanalizacji gminy co zmniejsza atrakcyjność gminy dla przedsiębiorców, <p>Rolnictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> - słabo opłacalne rolnictwo o niskiej przeciętnej powierzchni gospodarstw, - słabej jakości gleby (głównie IV i V klasy), <p>Lokalna gospodarka</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeważają mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, - brak dużych zakładów pracy (zatrudniających powyżej 250 os.), - na koniec 2022r. PUP w Kielcach odnotował 315 bezrobotnych mieszkańców gminy, - w 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Chmielnik wynosiło 4 789,44 PLN, co odpowiada 79.80% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce, - aż 55% bezrobotnych to osoby długotrwale bezrobotne. <p>Zasoby mieszkaniowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 331 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. <p>Finanse samorządowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - na dzień 04.12.2023r. zadłużenie samorządu wynosi 31.716.357,00 zł.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

<p>nieruchomości (na koniec 2021)</p> <p>+ biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 88,27% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, ▪ 81,91% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, ▪ 78,04% mieszkań posiada łazienkę, ▪ 71,34% korzysta z centralnego ogrzewania, ▪ 4,44% z gazu sieciowego. 	
Szanse	Zagrożenia
<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>Turystyka</p> <p>+ korzystne warunki dla rozwoju turystyki w różnych obszarach (rowerowej, pieszej, wypoczynkowej),</p> <p>+ współpraca z innymi gminami w ramach OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny oraz w ramach porozumienia „Na Szlaku” wspólnie z gminami: Busko-Zdrój, Gnojno, Pierzchnica, Raków, Szydłów i Tuczępy</p> <p>+ projektowane na terenie gminy Chmielnik fragmentów tras rowerowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ramach trasy regionalnej nr 154 – na terenie gminy Chmielnik planowana trasa o długości 14,2 km, - w ramach regionalnej trasy rowerowej nr 155 na terenie gminy Chmielnik trasa o długości 13,8 km. <p>Pozyskiwanie środków zewnętrznych</p> <p>+ zakwalifikowanie Gminy Chmielnik do OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny w ramach Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego,</p> <p>+ dostępność środków krajowych i unijnych,</p> <p>+ rosnący popyt na usługi turystyczne,</p> <p>Rolnictwo</p> <p>+ tworzenie grup producenckich,</p> <p>+ rozwój turystyki wiejskiej,</p> <p>Zarządzanie gminą</p> <p>+ dobrze zorganizowany Urząd Miasta i Gminy,</p> <p>+ rosnący poziom cywilizacyjny i wzrost poziomu życia mieszkańców,</p>	<p style="text-align: center;"><u>Czynniki gospodarcze</u></p> <p>Główne zagrożenia w obszarze gospodarczym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie niepewności geopolitycznej w regionie w związku z agresją Rosji na Ukrainę (problemy z dostępnością do części produktów, usług, wzrost inflacji, kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw, cen paliw i energii), - prognozy GUS zakładające spadek liczby mieszkańców do 2030r. (co z czasem będzie zmniejszać popyt wewnętrzny i przełoży się na poziom przedsiębiorczości na terenie gminy), - utrzymanie się niskiej dochodowości produkcji rolnej, - zwiększenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego, w tym także zaśmiecanie terenów zielonych, - brak wejścia w życie lub opóźnienia we wdrażaniu środków europejskich (w obszarze przedsiębiorczości) w perspektywie 2021-2027.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

+ wykorzystanie mocnych stron przy sprawnym zarządzaniu rozwojem gminy.	
---	--

Źródło: opracowanie własne

4. Kluczowe wyzwania

Obszar gminy charakteryzuje się:

- niewystarczającym skanalizowaniem (z uwagi na niską gęstość zaludnienia problem gospodarki ściekowej rozwiązywany jest także poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych zbiorników bezodpływowych),
- niewystarczającym wykorzystaniem walorów turystyczno-krajobrazowych,
- znaczącą skalą odpływu ludności,
- przeciętnymi (na tle regionu) wskaźnikami gospodarczymi,
- wysokimi wskaźnikami korzystania z pomocy społecznej,
- tracącym na znaczeniu rolnictwie.

Główne wyzwania rozwojowe Gminy Chmielnik:

1. podniesienie atrakcyjności zamieszkania na terenie miasta i gminy, szczególnie dla ludzi młodych (w wymiarze gospodarczym, społecznym i infrastrukturalnym),
2. rozwój funkcji turystycznej w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe mające na celu lepsze wykorzystanie walorów turystycznych gminy,
3. zachowanie i poprawa walorów środowiskowych istotnych z punktu widzenia życia mieszkańców, działalności rolniczej oraz rozwoju turystyki,
4. wsparcie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy,
5. ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego,
6. zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług publicznych (społecznych, zdrowotnych oraz w zakresie edukacji, kultury, turystyki, sportu i rekreacji) na terenie gminy (w tym zwłaszcza dla osób ze szczególnymi potrzebami),
7. budowanie kultury współpracy sprzyjającej podnoszeniu efektywności działań (w tym współpracy instytucjonalnej) m.in. w ramach OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny.

II. Wizja, misja oraz cele strategiczne i operacyjne

Wizja strategicznego rozwoju gminy stanowi odzwierciedlenie pożądanych cech, które mają charakteryzować gminę w zakładanym horyzoncie czasowym. Formułując wizję i cele strategiczne wykorzystano podejście zintegrowane łączące i grupujące różne wątki i obszary wyzwań zidentyfikowanych w trakcie procesu tworzenia dokumentu strategii.

Wizja jest obrazem przyszłości, którą uczestnicy organizacji (w przypadku JST jego organy) chcą wykreować. Z jednej strony jest to koncepcja przyszłości gminy z drugiej najbardziej fundamentalna aspiracja, która powinna być wspólna dla organów gminy, jak i wszystkich podmiotów ją tworzących. Biorąc pod uwagę wyniki analizy SWOT oraz aspiracje wyrażane przez liderów lokalnych oraz władze gminy zdefiniowano kluczowe elementy, które powinny znaleźć swoje odbicie w misji gminy (deklaracji określającej główne kierunki rozwoju gminy), która na tej podstawie została sformułowana w następujący sposób:

Wizją gminy jest:

W roku 2030 Gmina Chmielnik będzie miejscem bezpiecznym i przyjaznym dla mieszkańców, turystów oraz inwestorów, gdzie rozwój społeczno-gospodarczy będzie opierał się na poszanowaniu tradycji, historii oraz środowiska naturalnego.

Misja określa wspólne zobowiązania wobec przyszłości. Określenie misji gminy sprowadza się do sprecyzowania istoty działalności gminy ze względu na jej rolę i zasadnicze funkcje jakie ma ona spełniać na rzecz społeczności gminnej i otoczenia gminy.

Misją Gminy Chmielnik jest zapewnienie wysokiej jakości życia swoim mieszkańcom, przestrzegając zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele strategiczne

Przyjęcie wizji oraz misji znajduje swoje odzwierciedlenie w określeniu celów strategicznych, wyzwań im towarzyszących, kierunków działań oraz spodziewanych rezultatów. Cele strategiczne odzwierciedlają najważniejsze stany i procesy, które powinny zostać osiągnięte w zakładanym horyzoncie czasowym i są one formułowane na podstawie wizji i pozostają z nią spójne. Kierunki działań precyzują główne rodzaje aktywności na poziomie operacyjnym, których realizacja ma doprowadzić do spodziewanych rezultatów, pomimo wyzwań, jakie im towarzyszą w tym procesie.

Wyznacza się 3 cele strategiczne:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Chmielnik.
2. Zrównoważony i odpowiedzialny rozwój gospodarczy i przestrzenny gminy.
3. Gmina przyjazna dla środowiska.

W ramach wyżej wymienionych celów wyodrębnia się następujące cele operacyjne:

Tabela 32 Cele strategiczne oraz operacyjne

Cel strategiczny	Cel operacyjny
1. Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Chmielnik	1.1 System edukacji wspierający wszechstronny rozwój
	1.2 Poprawa dostępności do usług turystycznych, społecznych i zdrowotnych

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	1.3 Rozwój oferty sportowej i rekreacyjnej oraz zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w aktywnych formach spędzania czasu
2. Zrównoważony i odpowiedzialny rozwój gospodarczy i przestrzenny gminy	2.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej 2.2 Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wsparcie działalności rolniczej
3 Gmina przyjazna dla środowiska	3.1 Poprawa jakości powietrza i promocja postaw proekologicznych 3.2 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych

Źródło: opracowanie własne

III. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych oraz oczekiwane rezultaty

Proces definiowania projektów pozwolił przejść od fazy diagnostycznej (jakimi potencjałami dysponuje gmina i z jakimi wyzwaniem musi się zmierzyć) po opisanie ogólnych założeń projektów (jakie działania należy podjąć). Na tym etapie przybrały one charakter konkretnych planowanych projektów:

Tabela 33 Cele operacyjne oraz kluczowe kierunki działań

Cel operacyjny	Kluczowe kierunki działań
1.1 System edukacji wspierający wszechstronny rozwój	1.1.1 Rozwój usług edukacyjnych 1.1.2 Lepszy dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3 1.1.3 Doskonalenie jakości kadry pedagogicznej 1.1.4 Cyfryzacja usług publicznych
1.2 Poprawa dostępności do usług turystycznych, społecznych i zdrowotnych	1.2.1 Poprawa dostępności do infrastruktury turystycznej 1.2.2 Lepsza dostępność usług medycznych, programów profilaktycznych i opieki zdrowotnej 1.2.3 Pomoc społeczna i wsparcie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym
1.3 Rozwój oferty sportowej i rekreacyjnej oraz zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w aktywnych formach spędzania czasu	1.3.1 Zwiększenie oferty w zakresie kultury, sportu i rekreacji dla mieszkańców 1.3.2 Współpraca z organizacjami pozarządowymi 1.3.3 Tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu przez osoby z różnych grup wiekowych poprzez poszerzanie i poprawę jakości oferty sportowej i rekreacyjnej
2.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	2.1.1 Poprawa infrastruktury drogowej 2.1.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
2.2 Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wsparcie działalności rolniczej	2.2.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości pozarolniczej i jej konkurencyjności 2.2.2 Rozwój rolnictwa i sektora spożywczego
3.1 Poprawa jakości powietrza i promocja postaw proekologicznych	3.1.1 Minimalizacja zanieczyszczeń powietrza ze wszystkich źródeł (z uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji) 3.1.2 Tworzenie programów edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży 3.1.3 Wspieranie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych
3.2 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych	3.2.1 Racjonalne gospodarowanie odpadami 3.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Tabela 34 Kluczowe kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami

Kluczowe kierunki działań	Planowane projekty (przedsięwzięcia)
Cel operacyjny 1.1 System edukacji wspierający wszechstronny rozwój	
1.1.1 Rozwój usług edukacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> Rozwój edukacji przedszkolnej w zakresie realizacji dodatkowych zajęć w przedszkolach i punktach przedszkolnych, w tym m.in. wydłużenie godzin pracy, modernizacja i doposażenie infrastruktury przedszkolnej. Organizacja zajęć dodatkowych w szkołach podstawowych obejmujących m.in.: <ul style="list-style-type: none"> wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym dla uczniów z niepełnosprawnościami, orzeczeniami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, wsparcie w obszarze edukacji włączającej, doposażenie placówek szkolnych w nowoczesny sprzęt i pomoce edukacyjne, organizację dodatkowych zajęć dla uczniów, w tym zajęć wyrównawczych, rozwijających pasję i zainteresowania, organizację zajęć twórczych dla dzieci, pomoc w uzupełnianiu zaległości w nauce, doradztwo zawodowe. Organizacja zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych) w szkołach przygotowujących do egzaminów ósmoklasisty. Organizacja zajęć dla uczniów szkół podstawowych podnoszących kompetencje kluczowe w szczególności w zakresie języka obcego oraz cyfrowe (zajęcia z wykorzystaniem TIK). Zakup niezbędnego wyposażenia informatycznego (komputery, laptopy, tablety, serwerownie, modernizacja sieci informatycznych, oprogramowanie, tablice interaktywne, itp.). Modernizacja i/lub rozbudowa i/lub przebudowa szkół podstawowych na terenie gminy wraz z ich doposażeniem w różnego rodzaju pomoce niezbędne do prowadzenia zajęć szkolnych, w tym pozalekcyjnych. Wspieranie uzdolnionych dzieci i młodzieży, między innymi poprzez stypendia i nagrody oraz promocję ich osiągnięć. Budowa Samorządowego Przedszkola Nr 2 w Chmielniku.
1.1.2 Lepszy dostęp do opieki nad dziećmi do lat 3	<ol style="list-style-type: none"> Budowa i/lub adaptacja obiektu na żłobek/klub dziecięcy wraz z jego doposażeniem w pomoce dydaktyczne. Zatrudnienie niezbędnej kadry do żłobka/klubu dziecięcego wraz z organizacją różnego rodzaju zajęć typu j. angielski, rytmika, itp.
1.1.3 Doskonalenie jakości kadry pedagogicznej	<ol style="list-style-type: none"> Przeprowadzenie szkoleń dla pracowników administracji i nauczycieli. Szkolenia i studia podyplomowe nauczycieli w szkołach m.in. w zakresie obsługi sprzętu TIK. Rozwój kompetencji interpersonalnych przez nauczycieli. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli m.in. poprzez organizację szkoleń wzmacniających i uzupełniających kompetencje nauczycieli w zakresie rozumienia i organizacji procesu uczenia się i kształtowania wśród uczniów kompetencji kluczowych. Działania szkoleniowo-doradcze dla dyrektorów i nauczycieli w zakresie zarządzania zmianą (pomoc w przeprowadzeniu diagnozy i opracowania planu działań dla zespołu nauczycielskiego).
1.1.4 Cyfryzacja usług publicznych	<ol style="list-style-type: none"> Wprowadzenie nowych e-usług w ramach koncepcji Cyfrowego Urzędu, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> wprowadzenie e-usług umożliwiających mieszkańcom gminy załatwianie spraw urzędowych bez konieczności wychodzenia z domu, stworzenie aplikacji oraz internetowego portalu obsługi interesantów, stworzenie centralnej gminnej serwerowni danych (pomieszczeń wraz z dedykowanymi urządzeniami) do obsługi urzędu oraz monitoringu gminnego, rozbudowa infrastruktury sieci teleinformatycznej i przetwarzania danych, budowa gminnego portalu z elektronicznymi usługami wraz z modernizacją/przebudową gminnej strony www, budowa teleinformatycznego systemu komunikacji (podpis elektroniczny, elektroniczna pieczęć oraz inne sposoby uwierzytelniania form elektronicznych), budowa, przebudowa lub zakup systemu zapewniającego bezpieczeństwo przechowywania danych cyfrowych, tworzenie, rozwijanie rejestrów publicznych, w tym systemów informacji przestrzennej, cyfryzacja procedur wewnątrzadministracyjnych, w tym uruchomienie e-usług dziedzicowych wraz ze sprzętem (m.in. podatki, śmieci, faktury, woda/kanalizacja) oraz e-usługi oparte na formularzach, a tym samym integracja z powstałą e-platformą, zwiększenie bezpieczeństwa danych poprzez wprowadzenie nowych technologii i urządzeń, zakup licencji i niezbędnego oprogramowania, zakup niezbędnego wyposażenia i sprzętu (komputery, UPS, serwery do wirtualizacji, monitory, drukarki, systemy operacyjne do serwerów, modernizacja i doposażenie serwerowni, modernizacja sieci internetowej) w Urzędzie Miasta i Gminy oraz jednostkach organizacyjnych np. szkołach, budowa, przebudowa lub zakup systemów teleinformatycznych służących digitalizacji zasobów, w tym kulturowych lub naukowych, będących w posiadaniu instytucji publicznych, a także zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu do tych zasobów w postaci cyfrowej; budowa, przebudowa lub zakup systemów teleinformatycznych służących rozwojowi usług społecznych; wykonanie audytu usług publicznych oraz strategii cyfryzacji, w tym inwentaryzacja zasobów oraz stanu IT poszczególnych jednostek Gminy Chmielnik, modernizacja i dostosowanie, w tym standaryzacja infrastruktury teleinformatycznej w tym oprogramowania biurowego na stanowiskach roboczych oraz oprogramowania dziedzicowego w obszarach m.in. księgowości i kadr, rozbudowa systemów obsługi interesanta on-line dla danych finansowych z zakresu podatków i opłat lokalnych, automatyzacja zarządzania procesami IT, integracja różnych systemów dziedzicowych IT z usługami publicznymi,

	<p>- przeprowadzenie dla pracowników UMiG kursów i szkoleń z zakresu wykorzystania TIK oraz kompetencji cyfrowych w tym z wykorzystaniem e-learningu,</p> <p>2. Przeszkolenie pracowników UMiG oraz jej jednostek organizacyjnych w zakresie pracy z użyciem platformy cyfrowej wraz z przeprowadzeniem kampanii promocyjnej wśród mieszkańców i upowszechnianie jej funkcjonalności.</p> <p>3. Wprowadzenie systemu badań satysfakcji interesantów z obsługi w Urzędzie i jednostkach gminnych, rozbudowa internetu szerokopasmowego i sieci światłowodowej umożliwiającej rozszerzenie usług telekomunikacyjnych i informatycznych.</p> <p>4. Budowa systemu e-usług dla mieszkańców w zakresie usług komunalnych, realizacja zadania polegającego na wprowadzeniu elektronicznego i zarazem zdalnego odczytu wodomierzy, stworzenie e-usług, które dzięki swej funkcjonalności usprawnią obsługę klientów, jak i zapewnią dostęp do informacji na temat m.in. zużycia mediów, płatności, zobowiązań dla klientów.</p> <p>5. Promowanie wykorzystania nowoczesnych technologii we wszystkich sferach życia w gminie, wsparcie dla inicjatyw mających na celu przygotowanie społeczeństwa do efektywnego korzystania z funkcjonalności w obszarze technologii informatyczno – telekomunikacyjnych.</p> <p>6. Promocja wśród mieszkańców podejścia uczenia się przez całe życie, również przy pomocy technologii informatycznych, poprawa umiejętności korzystania z zasobów internetu.</p> <p>7. Informatyzacja szkół i placówek oświatowych, w tym bibliotek szkolnych oraz innych budynków użyteczności publicznej.</p>
Cel operacyjny 1.2 Poprawa dostępności do usług turystycznych, społecznych i zdrowotnych	
<p>1.2.1 Poprawa dostępności do infrastruktury turystycznej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Chmielnik zgodnie m.in. z „Koncepcją przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętego Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/22 z dnia 02.03.2022 r.) w ramach trasy regionalnej nr 154 oraz 155. 2. Ochrona bioróżnorodności obszarów cennych przyrodniczo poprzez utworzenie edukacyjnej ścieżki rowerowej łączącej gminy Busko-Zdrój i Chmielnik o dł. ok. 11 km. 3. Budowa ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych w gminach Chmielnik i Pierzchnica w ramach Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. 4. Oznakowanie i rozwój tras i szlaków turystycznych, odwołujących się do walorów historycznych, kulturowych i edukacyjnych, w tym m.in. oznakowanie tras, opracowanie przewodników, map on-line, aplikacji, itp.). 5. Rozwój oferty kulturalnej, rekreacyjnej i przemysłu czasu wolnego. 6. Wytyczenie nowych oraz konserwacja istniejących szlaków turystycznych, w tym tras, ścieżek rowerowych. 7. Stworzenie wspólnego produktu turystycznego na obszarze Gminy Chmielnik - budowa wspólnej marki i promocja kompleksowej oferty turystycznej obejmującej m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • wykreowanie wydarzenia weekendowego promującego walory kulturowo-przyrodnicze gminy; • stworzenie wspólnego produktu turystycznego z gminami objętych Strategiami KOF oraz „Na Szlaku”, • organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalno-turystycznych, • opracowanie bezpłatnego wirtualnego przewodnika turystycznego po obszarze gminy w formie aplikacji mobilnej, • przygotowanie i przeprowadzenie kampanii promocyjnej, • zakup stoisk promujących lokalne produkty, • wspólna promocja na targach turystycznych, imprezach promocyjnych. 8. Budowa wspólnej trasy (ścieżki) rowerowej łączącej gminy objęte Strategiami KOF/ „Na Szlaku” wraz z Miejskami Obsługi Rowerzystów, punktami napraw oraz wypożyczalni rowerów, stacji ładowania rowerów elektrycznych. 9. Wdrożenie kompleksowego systemu elektronicznej informacji publicznej dla mieszkańców, turystów i osób przyjezdnych na terenie gminy, m.in. <ul style="list-style-type: none"> • nowoczesne elektroniczne tablice informacyjne w każdym sołectwie, • kompleksowy, bezpłatny system informacyjny dla mieszkańców gminy (i wszystkich zainteresowanych w formie aplikacji mobilnej na telefon komórkowy), • nowoczesny, wielofunkcyjny gminny portal informacyjno-turystyczno-promocyjny z szerokim wachlarzem publicznych e-usług. 10. Rozwój Punktu Informacji Turystycznej. 11. Zbudowanie sieci powiązań pomiędzy instytucjami i przedsiębiorcami sektora turystycznego i około turystycznego. 12. Włączenie obiektów i terenów zabytkowych w możliwości wykorzystania ich walorów na cele społeczne, rekreacyjne i turystyczne. 13. Rozwój okołorolniczych działalności gospodarczych, związanych np. z agroturystyką, turystyką i wypoczynkiem.
<p>1.2.2 Lepsza dostępność usług medycznych, programów profilaktycznych i opieki zdrowotnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja przedsięwzięć wspierających aktywność i integrację zwiększającą szanse na zatrudnienie. 2. Wyposażenie SPZOZ m.in. w sprzęt medyczny np.: aparaty EKG, USG, bilirubinometr, defibrylator, lampy UV-C. 3. Realizacja programów wczesnego wykrywania i rehabilitacji wad postawy wśród dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. 4. Rozwój e-usług zdrowotnych - doposażenie POZ w sprzęt informatyczny (informatyzacja Ośrodka Zdrowia). 5. Zakup karetki transportowej na potrzeby SP ZOZ w Chmielniku. 6. Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej, w tym profilaktyka chorób nowotworowych mieszkańców oraz wczesne wykrywanie wad postawy u dzieci i młodzieży na terenie Gminy Chmielnik. 7. Lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii zwłaszcza dla osób w wieku senioralnym, w tym doposażenie POZ w niezbędny sprzęt rehabilitacyjny.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	<ol style="list-style-type: none"> 8. Ochrona zdrowia mieszkańców: <ul style="list-style-type: none"> - pakiety świadczeń zdrowotnych wykraczających poza zakres badań podstawowych, - umożliwienie dostępu do specjalistycznych badań lekarskich poprzez uczestnictwo w akcjach ogólnopolskich i z własnej inicjatywy, - pakiety rehabilitacyjne i warsztaty terapeutyczne dla pracowników, - poprawa dostępu do specjalistów, w tym pediatrów, - doposażenie stanowisk pracy w celu poprawy ergonomii i bezpieczeństwa pracy. 9. Zwiększenie dostępu do wysokospecjalistycznej opieki medycznej. 10. Działania przeciwdziałające skutkom COVID-19 wśród uczniów z uwagi na alienację i ograniczenie kontaktów społecznych w trakcie nauki zdalnej. 11. Wdrażanie programów zdrowotnych w zakresie zwalczania nadwagi i otyłości wśród wszystkich mieszkańców gminy (w szczególności wśród dzieci w wieku szkolnym).
<p>1.2.3 Pomoc społeczna i wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa budynku wielorodzinnego przy ul. Kieleckiej w Chmielniku. 2. Projekt CHMIELNIK NA "+" - działania społeczne przeciwdziałające wykluczeniu. 3. Międzypokoleniowe Centrum Integracji Seniora i Malucha w Gminie Chmielnik. 4. Tworzenie i rozwój świetlic środowiskowych jako elementu pomocy rodzinom w codziennym funkcjonowaniu. 5. Poprawa dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami (m.in. seniorów, kobiet w ciąży, itp.) w budynkach użyteczności publicznej m.in. w Urzędzie Miasta i Gminy, budynkach szkół, obiektów kultury, świetlic wiejskich, remiz OSP, itp. 6. Wsparcie i aktywizacja osób w wieku senioralnym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - usługi opiekuńcze w terenie świadczone osobom starszym, - organizacja Klubu/ów Seniora, Senior+, Dzienny Dom Senior+, itp., - posiłki z dowozem do domu, - pomoc sąsiedzka, - lepszy dostęp do rehabilitacji i terapii, - rozwijanie usług opiekuńczych i zdrowotnych prowadzonych w przyjaznych warunkach, w domach lub niewielkich placówkach, - rozwijanie opieki medycznej dla osób uzależnionych lub z zaburzeniami psychicznymi, - szkolenia dla opiekunów. 7. Usługi społeczne skierowane do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem, m. in. z powodu: długotrwałego bezrobocia, braku motywacji do podjęcia pracy, niepełnosprawności, niskich kompetencji społecznych i zawodowych, a także osób biernych zawodowo. W ramach usług społecznych planuje się kompleksową aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem: <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie psychologiczne, - wsparcie zdrowotne, - kursy i doradztwo zawodowe, - staże zawodowe, - wsparcie w podjęciu zatrudnienia. 8. Utworzenie i działalność dziennej placówki wsparcia i opieki całodobowej. 9. Realizacja przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku projektów związanych z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo. 10. Zakładanie i rozwijanie działalności Centrum Integracji Społecznej (CIS), Klubów Integracji Społecznej (KIS), Zakładów Aktywizacji Zawodowej (ZAZ) oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). 11. Pomoc dla dzieci i rodzin, m. in.: <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie i utrzymanie Ośrodków Interwencji Kryzysowej, - prowadzenie grup wsparcia dla dzieci i rodzin, - wsparcie rodzin zastępczych (prawne, psychologiczne itd.), - szkolenia dla asystentów rodzin.
Cel operacyjny 1.3 Rozwój oferty sportowej i rekreacyjnej oraz zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w aktywnych formach spędzania czasu	
<p>1.3.1 Zwiększenie oferty w zakresie kultury, sportu i rekreacji dla mieszkańców</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja kultury. 2. Organizacja różnego rodzaju imprez kulturalnych m.in. dożynki, festiwali i prezentacji folklorystycznych. 3. Modernizacja wraz z doposażeniem istniejących obiektów, strażnic OSP będących jednocześnie świetlicami wiejskimi/ adaptacja na Kluby Seniora i świetlice wiejskie/środowiskowe, mieszkania chronione lub inne przeznaczenie społeczne. 4. Budowa wielofunkcyjnego boiska przyszkolnego - Szkoła Podstawowa w Chmielniku - filia w Suchowoli. 5. Rekultywacja z budową systemu odwodnienia ogólnodostępnego boiska do piłki nożnej na ul. Dygasińskiego w Chmielniku (z zastosowaniem nawodnienia z wykorzystaniem wód opadowych). 6. Utworzenie dodatkowej plaży po drugiej stronie zbiornika Andrzejówka w Chmielniku. 7. Budowa i wyposażenie świetlic wiejskich/ ośrodków kultury regionalnej w miejscowościach Minostowice oraz Zrecze Duże.
<p>1.3.2 Współpraca z organizacjami pozarządowymi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup samochodów oraz wyposażenia dla Ochotniczych Straży Pożarnych. 2. Uruchomienie budżetu obywatelskiego. 3. Wspólna realizacja przez JST projektów partnerskich z organizacjami pozarządowymi. 4. Zwiększanie aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców poprzez stworzenie inkubatora organizacji pozarządowych.
<p>1.3.3 Tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu przez osoby z różnych grup wiekowych poprzez poszerzanie i poprawę jakości oferty sportowej i rekreacyjnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie terenów zielonych m.in. poprzez poprawę ich estetyki i funkcjonalności. 2. Urządzenie terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw na terenie poszczególnych miejscowości, gdzie będzie taka potrzeba. 3. Budowa (rozbudowa), przebudowa, modernizacja (remont) zewnętrznej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (siłowni zewnętrznych, placów zabaw, altan, itp.) w miejscowościach, w których istnieje taka potrzeba. 4. Poprawa estetyki i funkcjonalności centrum gminy i poszczególnych miejscowości

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	(uporządkowanie, odnowienie i przystosowanie przestrzeni publicznych do pełnienia nowych funkcji, w tym rekreacyjnych i integracyjnych).
Cel operacyjny 2.1 Poprawa infrastruktury w sferze technicznej oraz funkcjonalno-przestrzennej	
2.2.1 Poprawa infrastruktury drogowej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i modernizacja dróg gminnych oraz powiatowych (w ramach istniejących ciągów drogowych). 2. Budowa i modernizacja chodników i przejść dla pieszych w miejscowościach, gdzie ma to uzasadnienie z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców. 3. Remont dróg tłuczniowo – żwirowych, przebudowa i modernizacja dróg dojazdowych do pól. 4. Budowa infrastruktury dla ruchu niezmotywowanego – drogi, ścieżki i pasy rowerowe, strefy wolne od ruchu samochodowego w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu mobilności społeczeństwa poprzez rozwijanie infrastruktury rowerowej i spacerowej. 5. Rozwój systemów transportu publicznego zapobiegających wykluczeniu transportowemu. 6. Poprawa infrastruktury drogowej w miejscowości Piotrkowice (ul. Graniczka, ul. Kraśnik, ul. Lipki) i w miejscowości Grabowiec (gm. Chmielnik). 7. Przebudowa dróg gminnych na terenie miasta: ul. Przemysłowa, ul. Jaworowa w Chmielniku. 8. Przebudowa dróg powiatowych na terenie miasta: ul. Konopnicka, Mrucza, Kielecka, Lubańska w Chmielniku. 9. Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego wraz z parkingiem Park&Ride na terenie Gminy Chmielnik. 10. Modernizacja dróg gminnych na obszarach wiejskich gminy Chmielnik (część dróg wymaga modernizacji w tym wymiany nawierzchni, budowy chodników, przejść dla pieszych, budowy oświetlenia).
2.2.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rewitalizacja miasta Chmielnik - etap II (wymiana nawierzchni chodników w centrum miasta oraz poprawa wizerunku fontanny miejskiej oraz rewitalizacja Parku Niepodległości w Chmielniku). 2. Przebudowa i modernizacja infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji, w tym kontynuacja przebudowy i modernizacji dróg wraz z chodnikami, parkingami, budową oświetlenia oraz przystanków autobusowych na obszarze rewitalizacji. 3. Poprawa funkcjonalno-przestrzenna obiektów i terenów na terenie rewitalizacji. 4. Przebudowa i doposażenie obiektów kulturalnych. 5. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji. 6. Rozbudowa monitoringu w newralgicznych miejscach na terenie miasta Chmielnik. 7. Remonty i prace konserwatorskie w celu zachowania obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji. 8. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Chmielnik w tym montaż OZE. 9. Poprawa infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej i edukacyjnej na obszarze rewitalizacji.
Cel operacyjny 2.2 Zwiększenie przedsiębiorczości oraz wsparcie działalności rolniczej	
2.2.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości pozarolniczej i jej konkurencyjności	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Chmielnik (ul. Dygasińskiego). 2. Organizacja Forum przedsiębiorców (cyklicznego spotkania integrującego środowisko przedsiębiorstw). 3. Stworzenie systemu ulg i zachęt (m.in. podatkowych) mających ułatwić inwestorom podjęcie decyzji o lokalizacji inwestycji na terenie gminy. 4. Stworzenie centrum obsługi przedsiębiorcy i inwestora (inkubatora przedsiębiorczości) - wsparcie prawne, finansowe i organizacyjne przedsiębiorców m.in. w zakresie szkoleń, wyjazdów studyjnych, projektów dofinansowujących rozpoczęcie i/lub rozwój działalności gospodarczej. 5. Pełnienie przez samorząd roli tzw. operatora (pośrednika) - udzielanie dofinansowania, dotacji i pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej z wykorzystaniem środków unijnych i krajowych. 6. Ułatwienia administracyjne dla nowopowstałych podmiotów gospodarczych, zwłaszcza tworzących miejsca pracy na terenie gminy. 7. Promowanie podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy. 8. Rozwój współpracy sektora prywatnego z sektorem publicznym. 9. Promowanie postaw przedsiębiorczości wśród dzieci i młodzieży.
2.2.2 Rozwój rolnictwa i sektora spożywczego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój inteligentnej specjalizacji regionu świętokrzyskiego tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa ekologicznego. 2. Rozwój placu handlowego - Targu Gminnego umożliwiającego sprzedaż bezpośrednią produktów pochodzących z własnych gospodarstw rolnych. 3. Zachęcanie i promowanie gospodarstw zajmujących się produkcją i sprzedażą zdrowej żywności (ekologicznej). 4. Wsparcie osób zajmujących się rolnictwem w zwiększeniu jego dochodowości (pomoc w tworzeniu grup producenckich, organizacja szkoleń, pomoc w pozyskiwaniu środków zewnętrznych). 5. Opracowanie wspólnego systemu związanego z promocją produktów lokalnych.
Cel operacyjny 3.1 Poprawa jakości powietrza i promocja postaw proekologicznych	
3.1.1 Minimalizacja zanieczyszczeń i powietrza ze wszystkich źródeł (z uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wymiana pieców oraz termomodernizacja obiektów prywatnych w celu wywiązania się z uchwały nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliwa. 2. Termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej, w tym termomodernizacja budynku Urzędu Miasta i Gminy w Chmielniku oraz budynków mieszkalnictwa zbiorowego (gminne budynki mieszkań komunalnych i socjalnych).
3.1.2 Tworzenie programów edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie zasad ekologii i edukacja ekologiczna mieszkańców. 2. Wsparcie dla organizacji szkoleń dla rolników w zakresie wdrażania ekologicznych metod produkcji rolnej. 3. Propagowanie ekologicznego stylu życia.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

<p>3.1.3 Wspieranie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promocja odnawialnych źródeł energii wśród mieszkańców. 2. Montaż instalacji z zakresu odnawialnych źródeł energii (PV, solary, pompy ciepła) w budynkach prywatnych (tzw. projekty parasolowe). Wspieranie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych Zakładanie paneli fotowoltaicznych przez gospodarstwa domowe 3. Montaż instalacji OZE w budynkach użyteczności publicznej w Gminie Chmielnik (Urząd Miasta i Gminy, Szkoła Podstawowa w Chmielniku, filia w Suchowoli). 4. Montaż instalacji OZE lub wysokosprawnej kogeneracji do produkcji energii elektrycznej dla obiektów o dużym zapotrzebowaniu na energię elektryczną, tj. ujęcie wody w Zreczu, oczyszczalnia ścieków w Chmielniku, oczyszczalnia ścieków w Piotrkowicach 5. Termomodernizacja obiektów ZUK w Chmielniku Sp. z o.o. wraz z montażem mikroinstalacji fotowoltaicznych (łącznie moc 200 kWp) m.in. kotłownia gazowa przy ul. Piastów, ujęcie wody w Celinach, ujęcie wody w Piotrkowicach, stacje podnoszenia ciśnienia, przepompownie ścieków) 6. Usprawnienie systemów ciepłowniczych, gazowych i elektroenergetycznych (zarówno w budynkach użyteczności publicznej jak i obiekcie wielorodzinnym), w tym budowa linii ciepłowniczej do osiedlowej kotłowni i szkoły podstawowej w Chmielniku. 7. Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Chmielnik w kierunku oświetlenia energooszczędnego.
<p>Cel operacyjny 3.2 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych</p>	
<p>3.2.1 Racjonalne gospodarowania odpadami</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja PSZOK i jego wyposażenie. 2. Usuwanie azbestu z budynków użyteczności publicznej i prywatnych na terenie gminy. 3. Współpraca z innymi samorządami w zakresie organizacji gospodarki odpadami. 4. Wyposażenie obiektów użyteczności w kosze do segregacji z tablicą informacyjną. 5. Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie gospodarki odpadami, w tym m.in. promocja kompostowania odpadów biodegradowalnych w gospodarstwach domowych. 6. Dofinansowanie zbiórek odpadów niekwalifikujących się jako odpady komunalne, m.in. opony ponadwymiarowe (np. rolnicze), odbiór folii rolniczej, itp. 7. Zakup i montaż inteligentnych kontenerów śmietnikowych m.in. na największych osiedlach w Mieście Chmielnik. 8. Przebudowa i wyposażenie 2 punktów zbierania odpadów na osiedlu w Chmielniku przy ulicy Piastów.
<p>3.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa i remont sieci magistrali wodociągowej Chmielnik - Busko-Zdrój. 2. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy. 3. Budowa i/lub modernizacja i/lub przebudowa sieci wodociągowej. 4. Ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej np. w zakresie braku nawożenia, składowania nawozów. 5. Wzmocnienie potencjału Zakładu Usług Komunalnych w Chmielniku poprzez budowę hali garażowo-magazynowej dla pojazdów obsługi wodociągowo-kanalizacyjnej, zakup pojazdów do obsługi w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej. 6. Budowa sieci kanalizacyjnej na obszarach poza Aglomeracją Chmielnik (I etap - Sędziejowice, Chomentówek, II etap - Borzykowa, Kotlice, Suskrajowice, Szyszczycze, Ciecierze, III etap - Zrecze Małe, Zrecze Chałupczańskie, Zrecze Duże, Łagiewniki). 7. Przebudowa oczyszczalni ścieków w Piotrkowicach.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Tabela 35 Kierunki działań oraz ich oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia oraz źródła finansowania

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia	Szacunkowa wartość projektów	Źródła finansowania
1.1.1 Rozwój usług edukacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> Szkoły realizują projekty podnoszące kompetencje kluczowe uczniów. Realizacja w szkołach projektów pomagającym dzieciom i młodzieży na ograniczenie negatywnych skutków związanych z nauką zdalną. Na terenie gminy realizowane są projekty z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej. Szkoły podstawowe oraz oddziały przedszkolne są bardzo dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne w szczególności sprzęt TIK do prowadzenia zajęć. Wybudowanie Samorządowego Przedszkola nr 2 w Chmielniku. Szkoły podstawowe i Ośrodki Wychowania Przedszkolnego są zmodernizowane i dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. 	<p>Liczba zrealizowanych projektów w zakresie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych z wykorzystaniem TIK – min. 1</p> <p>Liczba projektów przeciwdziałających skutkom COVID-19 wśród uczniów z uwagi na alienację i ograniczenie kontaktów społecznych w trakcie nauki zdalnej – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów z zakresu rozwoju edukacji przedszkolnej – min. 1</p> <p>Liczba wybudowanych przedszkoli - 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 8 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027</p> <p>oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi</p>
1.1.2 Lepszy dostęp do opieki nad dzieckiem do lat 3	<ol style="list-style-type: none"> Utworzenie żłobka na terenie gminy Chmielnik Wyposażenie żłobka w niezbędny sprzęt i infrastrukturę 	<p>Liczba utworzonych żłobków na terenie gminy Chmielnik - 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów w zakresie opieki dzieci do lat 3 - 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 3 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>dofinansowanie w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+” 2022-2029,</p> <p>oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi</p>
1.1.3 Doskonalenie jakości kadry pedagogicznej	Pracownicy szkół stale podnoszą swoje kompetencje (m.in. interpersonalne, w zakresie obsługi sprzętu TIK, w zakresie rozumienia i organizacji procesu uczenia się i kształtowania wśród uczniów kompetencji kluczowych.	Liczba zrealizowanych projektów mających na celu wsparcie szkoleniowe pracowników szkół – min. 1	Szacunkowa wartość: 200 tys. zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027</p>
1.1.4 Cyfryzacja usług publicznych	<ol style="list-style-type: none"> Na terenie całej gminy działa system zdalnego odczytu wodomierzy. UMiG jest świetnie wyposażoną jednostką świadczącą znaczną część swoich usług w sposób cyfrowy. Na terenie gminy rozwija się internet światłowodowy. Część miejscowości rozwija się w kierunku smart villages stanowiąc wzór dla innych wsi na terenie województwa świętokrzyskiego. Pracownicy UMiG w Chmielniku oraz w jednostkach podległych stale podnoszą kompetencje cyfrowe. Informatyzacja szkół i placówek oświatowych oraz jednostek kultury. 	<p>Liczba projektów mających na celu wymianę wodomierzy na system zdalnego odczytu min. 1</p> <p>Liczba wdrożonych nowych e-usług dla mieszkańców – min. 10</p> <p>Liczba miejscowości określanych mianem smart villages – min. 6</p> <p>Liczba wdrożonych projektów polegających na podnoszeniu kompetencji cyfrowych pracowników UMiG w Chmielniku oraz jednostek gm. Chmielnik - min. 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027</p>
1.2.1 Poprawa dostępności infrastruktury turystycznej	<ol style="list-style-type: none"> W wyniku realizacji szeregu inwestycji w infrastrukturę turystyczną nastąpił wzrost osób odwiedzających Gminę Chmielnik. Na terenie gminy powstają nowe szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe. Większość miejscowości gminy ma pięknie zagospodarowane centrum wsi. Wykreowanie nowego produktu turystycznego. Realizacja wspólnych przedsięwzięć pomiędzy Gm. Chmielnik a NGO i przedsiębiorcami mającymi na celu rozwój turystyki na terenie gminy. 	<p>Liczba wybudowanych ścieżek rowerowych [w km]: min. 1</p> <p>Liczba utworzonych szlaków rowerowych: min. 1</p> <p>Liczba wytyczonych i oznakowanych szlaków turystycznych – min. 1</p> <p>Liczba miejscowości w których poprawiono estetykę centrum wsi – min. 4</p> <p>Liczba wspólnych przedsięwzięć realizowanych pomiędzy Gm. Chmielnik a NGO i przedsiębiorcami – min. 1</p>	Szacunkowa wartość projektów: 10 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027</p> <p>Działanie 5.4 Infrastruktura w turystyce i kulturze</p> <p>Działanie 6.1 Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT)</p> <p>Działanie 6.3 Wzmacnianie lokalnych potencjałów</p> <p>Działanie 6.4 Rozwój Lokalny kierowany przez społeczność (EFRR)</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p>
1.2.2 Lepsza dostępność usług medycznych, programów	<ol style="list-style-type: none"> Polepszenie jakości usług zdrowotnych świadczonych na terenie gminy, w tym e-usług. Zwiększenie liczby świadczonych usług 	<p>Liczba wdrożonych projektów z zakresu e-usług zdrowotnych – min. 1</p> <p>Liczba obiektów POZ wyposażonych</p>	Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>Fundusze dla Świętokrzyskiego na</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

profilaktycznych i opieki zdrowotnej	<p>zdrowotnych.</p> <p>3. Dobrze funkcjonujący POZ posiadający wysokiej jakości wyposażenie (sprzęt medyczny).</p> <p>4. Na terenie gminy są realizowane programy profilaktyki zdrowotnej.</p> <p>5. Zwiększenie liczby świadczonych usług z obszaru rehabilitacji i fizjoterapii, w szczególności dla osób starszych.</p>	<p>w nowoczesny sprzęt medyczny – min. 1</p> <p>Liczba wykonanych zabiegów rehabilitacji (zwłaszcza dla Seniorów) – ok. 200/rocznie</p> <p>Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej – min. 2</p> <p>Liczba zakupionych karetka pogotowia – min. 1</p>		<p>lata 2021-2027 Działanie 5.3 Infrastruktura ochrony zdrowia Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p>
1.2.3 Pomoc społeczna i wsparcia grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	<p>1 Na terenie gminy działają świetlice środowiskowe skierowane do rodzin wykluczonych społecznie i zagrożonych takim wykluczeniem.</p> <p>2. Budynki użyteczności publicznej są dostosowane do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.</p> <p>3. Gmina pomaga seniorom poprzez m.in. świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i inne usługi społeczne.</p> <p>5. MGOPS realizuje przedsięwzięcia skierowane na pomoc osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym pomagając podopiecznym w ich usamodzielnieniu.</p>	<p>Liczba funkcjonujących świetlic środowiskowych na terenie gminy – wg potrzeb – min. 2</p> <p>Liczba budynków dostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami – min. 5</p> <p>Liczba projektów zrealizowanych na rzecz wsparcia dla seniorów – min. 1</p> <p>Liczba działających Klubów Seniora, Senior+ - min. 1</p> <p>Liczba projektów skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów związanych z aktywizacją osób bezrobotnych i biernych zawodowo – min. 1</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 4 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki różnych fundacji i stowarzyszeń.</p>
1.3.1 Zwiększenie oferty w zakresie kultury, sportu i rekreacji dla mieszkańców	<p>1. Zwiększenie dostępu do obiektów kultury na obszarach wiejskich gm. Chmielnik (Minostowice oraz Zrecze Duże).</p> <p>2. Na terenie gminy powstaje nowa infrastruktura sportowa (głównie przy szkołach).</p> <p>3 Boiska (przy placówkach szkolnych) zostały wyremontowane, a w części miejscowości wybudowane nowe.</p> <p>4 Utworzono dodatkową plażę nad zbiornikiem Andrzejówka w Chmielniku.</p> <p>5 Jednostki kultury organizują liczne wydarzenia i imprezy, które z roku na rok przyciągają coraz większą liczbę osób.</p>	<p>Liczba wybudowanych nowych świetlicy - 2</p> <p>Liczba utworzonych dodatkowych plaż nad zbiornikiem wodnym –1</p> <p>Liczba organizowanych imprez przez jednostki kultury – więcej niż w roku 2022</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 10 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna oraz priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki różnych fundacji i stowarzyszeń.</p>
1.3.2 Współpraca z organizacjami pozarządowymi	<p>1 Organizacje pozarządowe (głównie stowarzyszenia edukacyjne, Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne) są nośnikami kultywowania tożsamości lokalnej, a środowisko szkolne wzmacnia patriotyzm lokalny (oraz do ojczyzny) zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>2 Uruchomiono budżet obywatelski.</p>	<p>Liczba zrealizowanych projektów z obszaru integracji mieszkańców – min. 1</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów w obszarze edukacji min 1</p> <p>Liczba wyposażonych jednostek OSP w nowe samochody/wyposażenie – min. 5</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 6 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy oraz środki różnego rodzaju fundacji, stowarzyszeń np. Fundacji Wspomagania Wsi</p>
1.3.3 Tworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu przez osoby z różnych grup wiekowych poprzez poszerzenie i poprawę jakości oferty sportowej i rekreacyjnej	<p>1. Siłownie zewnętrzne zostały wybudowane</p> <p>2. Na terenie poszczególnych miejscowości (gdzie jest taka potrzeba) urządzono tereny rekreacyjne wraz z budową boisk, siłowni zewnętrznych, placów zabaw.</p> <p>3. Rozbudowano system ścieżek rowerowych na terenie gminy.</p>	<p>Liczba urządzonych terenów rekreacyjnych wraz z budową boisk i placów zabaw – min. 5</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 7 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 5.1 Infrastruktura edukacyjna oraz priorytet 8 i 9 EFS w ramach RPO WŚ 2021-2027 Krajowy Plan Odbudowy (KPO)</p> <p>Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</p> <p>Środki różnych fundacji i stowarzyszeń.</p>
2.2.1 Poprawa infrastruktury drogowej	<p>1. Jakość dróg (zarówno gminnych jak i powiatowych) na terenie gminy – jest w bardzo dobrym stanie.</p> <p>2. We wszystkich miejscowościach gminy zdecydowana większość dróg dojazdowych do pól jest utwardzona.</p> <p>3. Wybudowano nowe przejścia dla pieszych oraz nowe chodniki, co zwiększyło poziom bezpieczeństwa w gminie.</p> <p>4. Na terenie gminy funkcjonuje transport publiczny zapobiegający wykluczeniu</p>	<p>Liczba przebudowanych, wyremontowanych dróg gminnych [w km]: min. 10</p> <p>Liczba zmodernizowanych dróg wewnętrznych/dojazdowych do pól – min. 15 km</p> <p>Liczba przebudowanych/ wyremontowanych dróg powiatowych [w km]: min. 5</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 20 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych</p> <p>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>WPR 2021-2027</p> <p>Środki Urzędu Wojewódzkiego</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	transportowemu mieszkańców.			Województwa Świętokrzyskiego Fundusz Dróg Samorządowych
2.2.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	Obszar rewitalizacji stanowi wizytówkę gminy przyciągając coraz większą liczbę turystów.	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów – min. 1,5 ha Liczba obiektów poddanych rewitalizacji – min. 1 Liczba zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych – min. 5	Szacunkowa wartość projektów: 8 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 5.4 Infrastruktura w turystyce i kulturze Działanie 6.1 Rozwój miast i miejskich obszarów funkcjonalnych (ZIT) Działanie 6.3 Wzmacnianie lokalnych potencjałów Działanie 6.4 Rozwój Lokalny kierowany przez społeczność (EFRR) Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027 RPO WŚ 2021-2027 Działanie 6.2 Rewitalizacja miast
2.2.1 Rozwój lokalnej przedsiębiorczości pozarolniczej i jej konkurencyjności	1 Utworzenie terenów inwestycyjnych. 2 Wprowadzenie zachęt podatkowych dla inwestorów. 3 Cykliczne organizowane spotkania przedsiębiorców z przedstawicielami władz samorządowych przełożyły się na poprawę klimatu przedsiębiorczości na terenie gminy. 4 Utworzono Centrum przedsiębiorcy i inwestora. 5 Kilkunastu mieszkańców gminy miało szansę pozyskać dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wyniku realizacji projektu dotacyjnego przez Gminę Chmielnik.	Liczba utworzonych terenów inwestycyjnych - 1 Liczba zorganizowanych Forum Przedsiębiorców – min. 1 Liczba utworzonych centrum przedsiębiorcy i inwestora – min. 1 Liczba zrealizowanych projektów w ramach, których gm. Chmielnik jest operatorem dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla mieszkańców gminy – min. 1	Szacunkowa wartość projektów: 5 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 1.3 Promocja gospodarcza regionu i doradztwo dla MŚP Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027
2.2.2 Rozwój rolnictwa i sektora spożywczego	1.W gminie funkcjonuje nowoczesne rolnictwo (także ekologiczne) z łańcuchem dostaw do Klienta docelowego. 2.Gmina szeroko promuje produkty lokalne głównie oparte na sadownictwie z czym kojarzona jest gmina. 3. Na terenie gminy prężnie działają grupy producenckie.	Liczba opracowanych wspólnych systemów promocji produktów lokalnych – 1 Liczba projektów mających na celu wsparcia dla rolników (m.in. rolnictwo ekologiczne, skracanie łańcuchów dostaw i stworzenie funkcjonalnych połączeń rolnicy-przedsiębiorcy) – min. 1 Liczba zrealizowanych projektów z zakresu promocji gospodarczej i promocji produktów lokalnych – min. 1 Liczba zorganizowanych szkoleń dla rolników – min. 2 Liczba utworzonych grup producenckich – min. 1	Szacunkowa wartość projektów: 0,3 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy WPR
3.1.1 Minimalizacja zanieczyszczeń powietrza ze wszystkich źródeł (z uwzględnieniem ograniczenia niskiej emisji)	1. Wszystkie budynki użyteczności publicznej na terenie gminy zostały poddane termomodernizacji. 2. W terminach wskazanych w uchwałach Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego na terenie gminy funkcjonują jedynie ekologiczne źródła ciepła.	Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji: min. 1 Liczba projektów z zakresu termomodernizacji budynków mieszkalnych wraz z modernizacją kotłowni oraz montażem OZE – min. 1 Liczba budynków prywatnych, w których wymieniono na ekologiczne źródła ciepła – ponad 150	Szacunkowa wartość projektów: 15 mln zł	Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 2.1 Efektywność energetyczna Działanie 2.2 Zielona energia Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji WPR 2021-2027 WFOŚiGW

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

3.1.2 Tworzenie programów edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży	<p>Dzieci i młodzież promują zasady ekologii i edukacji ekologicznej wśród mieszkańców</p> <p>Społeczność lokalna jest wyedukowana w zakresie nowych technologii ochrony środowiska i zagrożeń ekologicznych</p>	<p>Liczba projektów z zakresu ekologii min 2</p> <p>Liczba akcji wspierających ekologię z udziałem dzieci i młodzieży min 2</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 100 tys. zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy WFOŚiGW</p>
3.1.3 Wspieranie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych	<p>1. Zdecydowana większość budynków użyteczności publicznej posiada PV, solary i/lub pompy ciepła.</p> <p>2. Samorząd realizuje projekty parasolowe dla mieszkańców związane z zakupem i montażem PV i innych elementów OZE na/w prywatnych budynkach mieszkańców.</p>	<p>Liczba projektów z zakresu montażu instalacji fotowoltaicznych na obiektach gminnych – min. 1</p> <p>Liczba projektów parasolowych w zakresie OZE na budynkach mieszkalnych – min. 1.</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 12 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 2.1 Efektywność energetyczna Działanie 2.2 Zielona energia Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>WPR 2021-2027</p>
3.2.1 Racjonalne gospodarowanie odpadami	<p>1 Do 2030r. zostanie usunięty azbest z budynków użyteczności publicznej i prywatnych.</p> <p>2 Na terenie gminy cyklicznie realizowane są projekty nakierowane na rozwój edukacji ekologicznej w szczególności wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>3 Punkty zbierania odpadów na osiedlu w Chmielniku przy ul. Piastów zostały przebudowane i doposażone.</p>	<p>Liczba projektów mających na celu usuwanie azbestu z wszelkich budynków na terenie gminy – min. 3</p> <p>Liczba zrealizowanych projektów z zakresu edukacji ekologicznej – min. 1</p> <p>Liczba przebudowanych i doposażonych punktów zbierania odpadów na osiedlu w Chmielniku przy ul. Piastów - 2</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 3 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy Fundusze dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027 Działanie 2.5 Gospodarowanie odpadami</p> <p>Krajowy Plan Odbudowy (KPO) Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji</p> <p>środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>
3.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa	<p>1 Magistrala wodociągowa łącząca gm. Chmielnik z gm. Busko-Zdrój została przebudowana i wyremontowana.</p> <p>2 W miejscowościach wiejskich, gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna ekonomicznie – rozwija się budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>3 Kilka kolejnych miejscowości będących poza Aglomeracją zostanie skanalizowana.</p> <p>4 Oczyszczalnia ścieków w Piotrkowicach została przebudowana.</p> <p>5 Sieć wodociągowa na terenie gm. została rozbudowana i zmodernizowana.</p>	<p>Liczba przebudowanych i wyremontowanych magistrali wodociągowych – 1</p> <p>Liczba skanalizowanych miejscowości – min. 2</p> <p>Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – min. 150</p> <p>Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków – min. 1</p> <p>Liczba km zmodernizowanej/wybudowanej sieci wodociągowej – min. 2</p>	<p>Szacunkowa wartość projektów: 40 mln zł</p>	<p>Źródła finansowania: Budżet gminy</p> <p>środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</p>

Źródło: opracowanie własne

IV. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Strategia rozwoju wymaga podejścia zintegrowanego łączącego wymiar społeczno-gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny, dzięki czemu możliwe staje się uzyskanie większej przejrzystości procesów decyzyjnych, a analiza w wymiarze przestrzennym pozwala uwzględnić wszelkie uwarunkowania. Tego rodzaju podejście wymusza konieczność planowania i jednoczesnego łączenia ze sobą zagadnień z różnych sfer:

- społecznej,
- gospodarczej,
- przestrzenno – funkcjonalnej.

Kompleksowy dokument ma zapewnić koordynację przestrzenną wszelkich planowanych działań w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem i ładem przestrzennym.

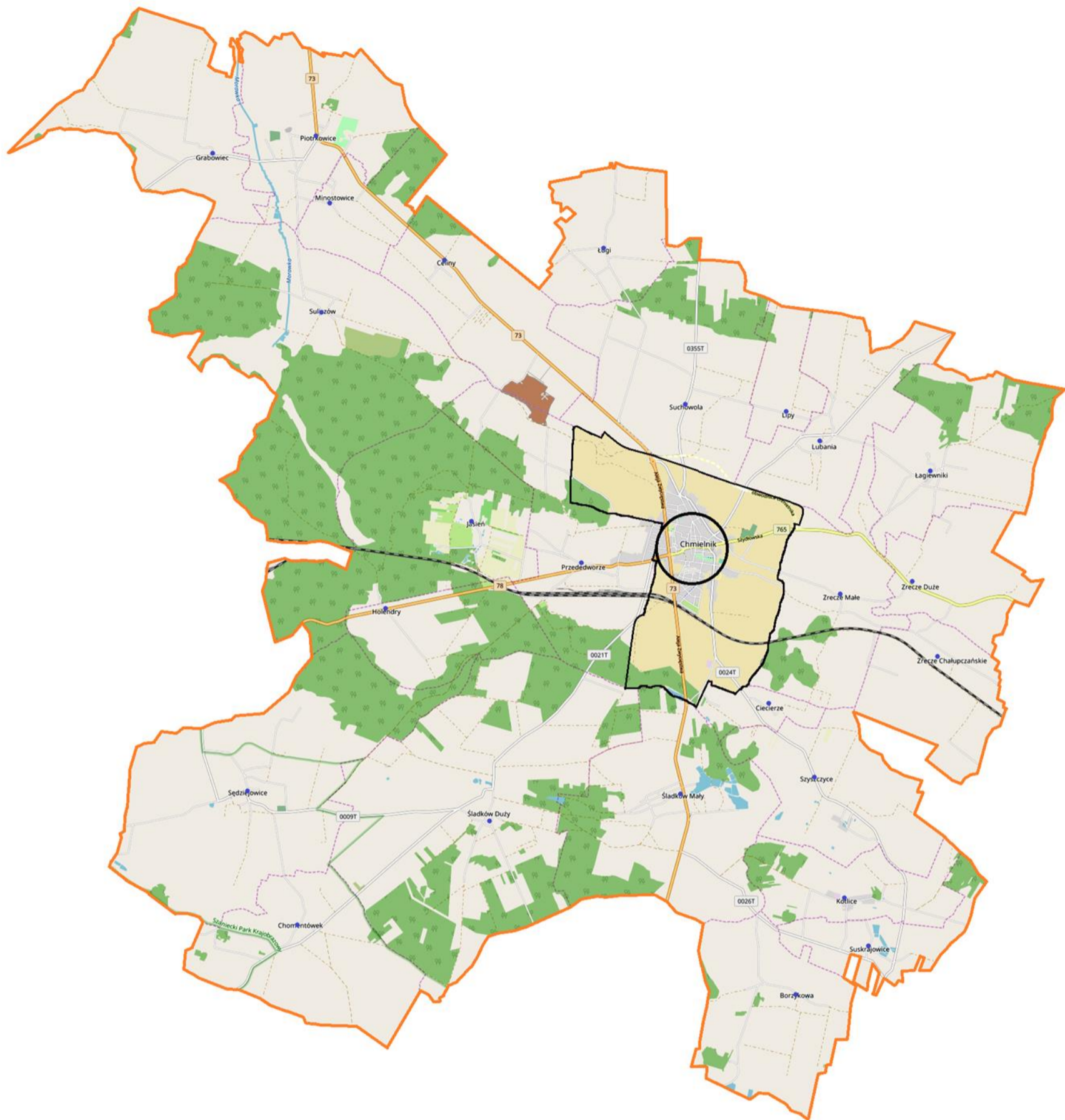
Priorytetem dla rozwoju przestrzennego Miasta i Gminy Chmielnik jest uzyskanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, która w harmonijny i zrównoważony sposób wykorzysta jej walory i zasoby przyrodnicze oraz kulturowe dla poprawy życia mieszkańców. Priorytet ten będzie wcielony w życie poprzez realizację zamierzeń inwestycyjnych, dzięki którym dojdzie do:

- uzyskania wysokich standardów i ładu w zagospodarowaniu przestrzennym oraz harmonizacji całego układu przestrzennego,
- poprawy stanu środowiska na obszarze gminy,
- rozwoju głównych gałęzi gospodarki przy wykorzystaniu w maksymalnym stopniu własnego potencjału i naturalnych predyspozycji dla rozwoju rolnictwa, turystyki, rekreacji, edukacji i przedsiębiorczości,
- rozwoju alternatywnych sposobów wytwarzania i pozyskiwania energii,
- pełnego wykorzystania powiązań komunikacyjnych.

Poniższe mapy prezentują model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chmielnik:

Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – podział administracyjny, funkcje terenu

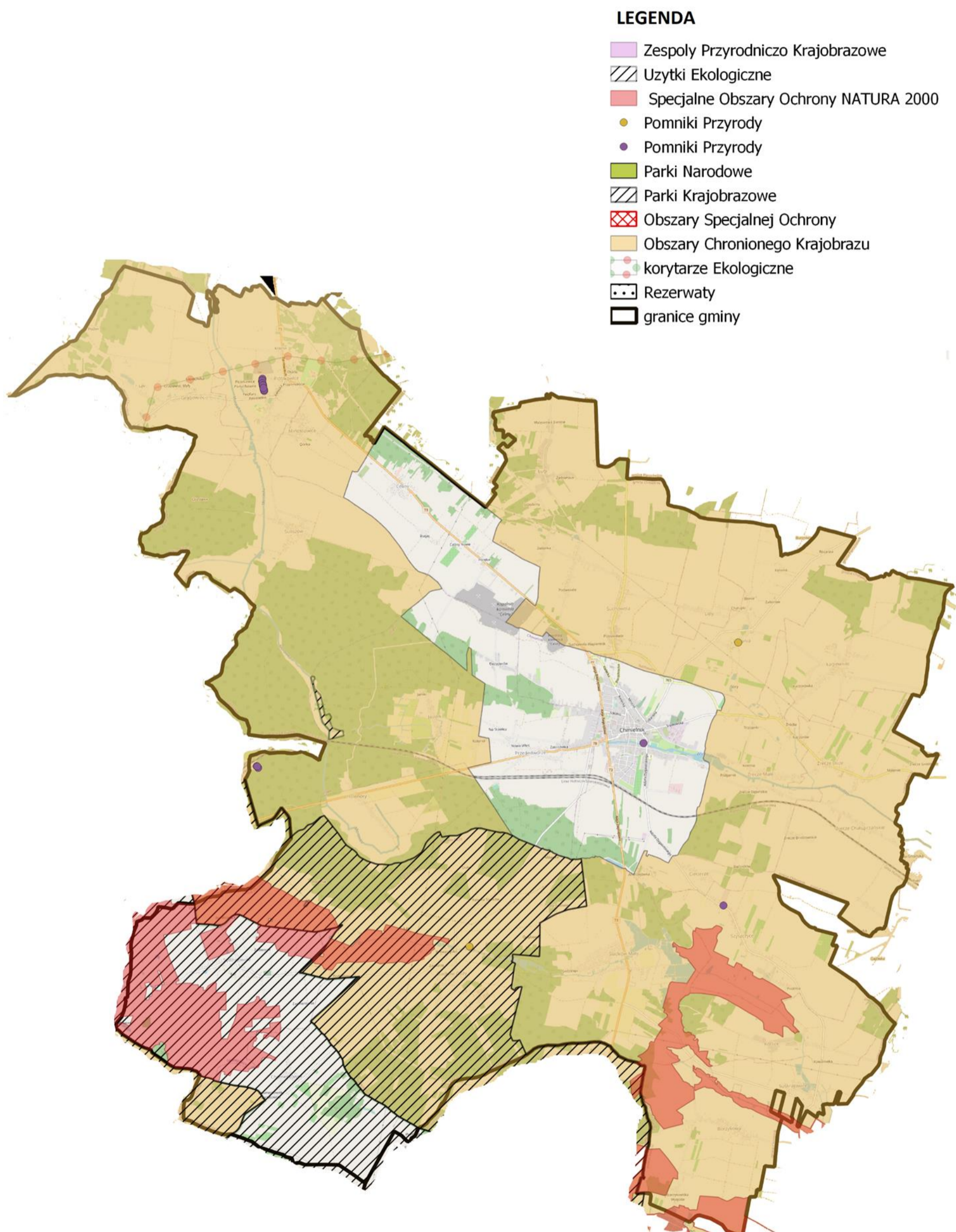

Źródło: opracowanie własne

- Legenda: Podział administracyjny obszar miejski/obszar usługowy obszar wiejski/osadniczo rolniczy granice miasta granice sołectw granice gminy
- Infrastruktura komunikacyjna: linie kolejowe drogi krajowe nr 79, 78 droga wojewódzka drogi powiatowe i gminne
- Funkcje terenu: tereny zabudowany lasy wody kopalnie **Chmielnik, Lipy** – nazwy miejscowości
- Struktura osadnicza: ośrodek centralny ośrodki lokalne

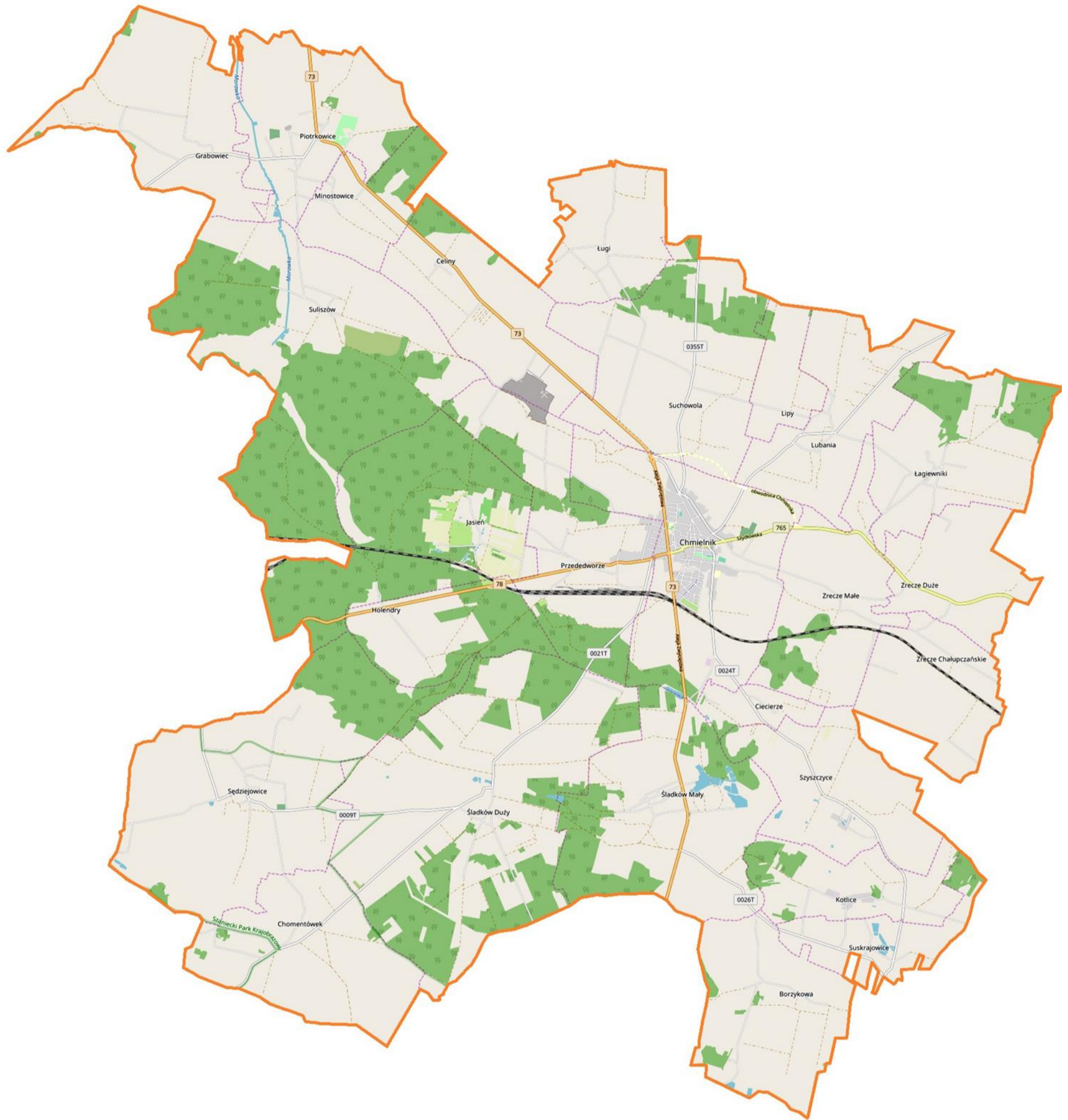
Mapa 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zasoby naturalne i ochrona środowiska

Źródło: opracowanie własne

Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – komunikacja

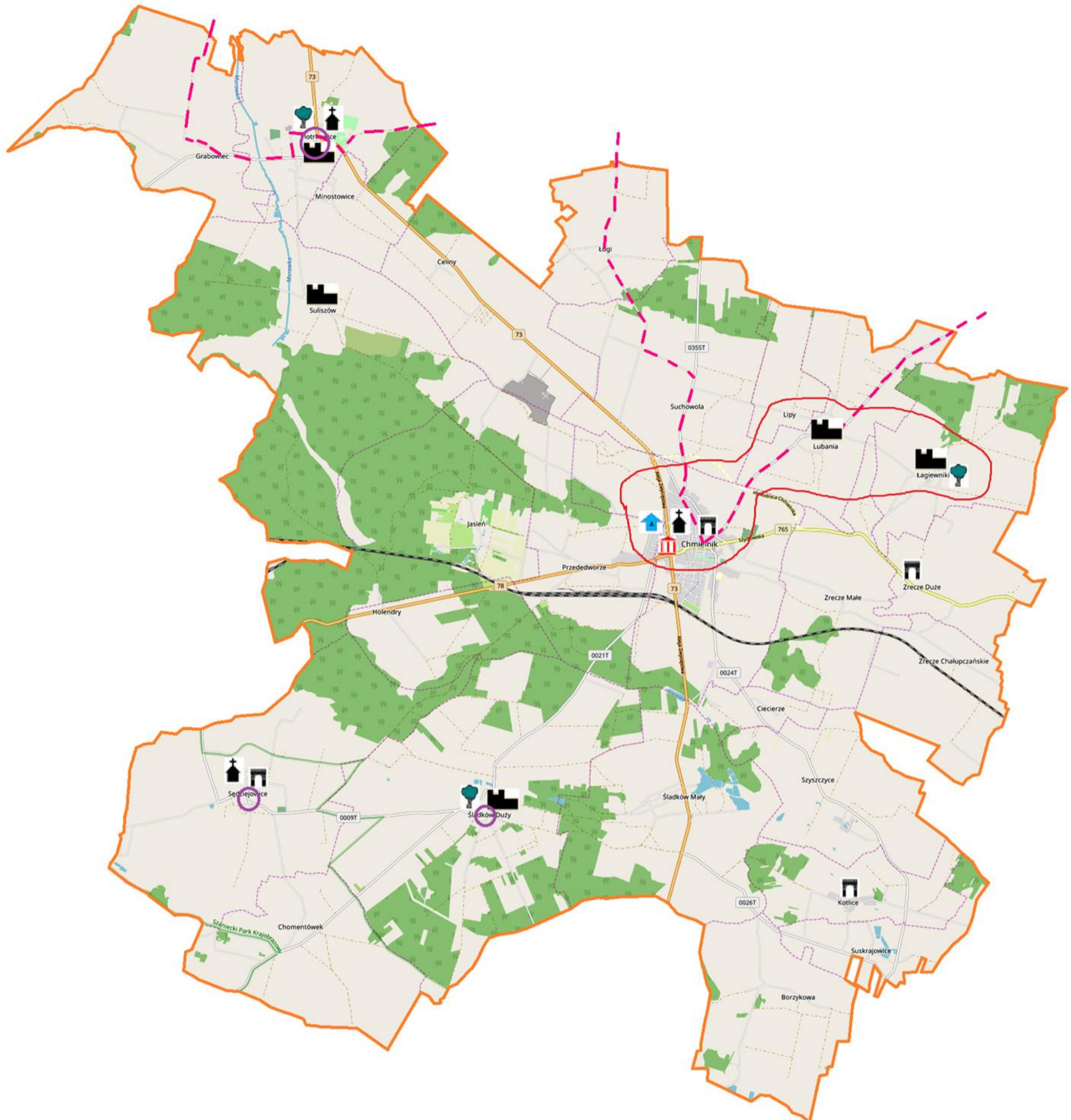

Źródło: opracowanie własne

Legenda:

- Infrastruktura drogowa:** linie kolejowe drogi krajowe nr 79, 78 droga wojewódzka drogi powiatowe i gminne
- Funkcje terenu:** tereny zabudowane lasy wody granice sołectw granice gminy Chmielnik, Lipy – nazwy miejscowości

Źródło: opracowanie własne

Legenda:

Główne obszary i kompleksty turystyczno rekreacyjne:

obszar turystyczno rekreacyjny miejscowości turystyczne

Wybrane szlaki turystyczne: Pętla chmielnicko-pierzchnicka

Atrakcje turystyczne: muzeum zabytkowe kościoły pałace i dwory zabytkowe zabytkowe parki

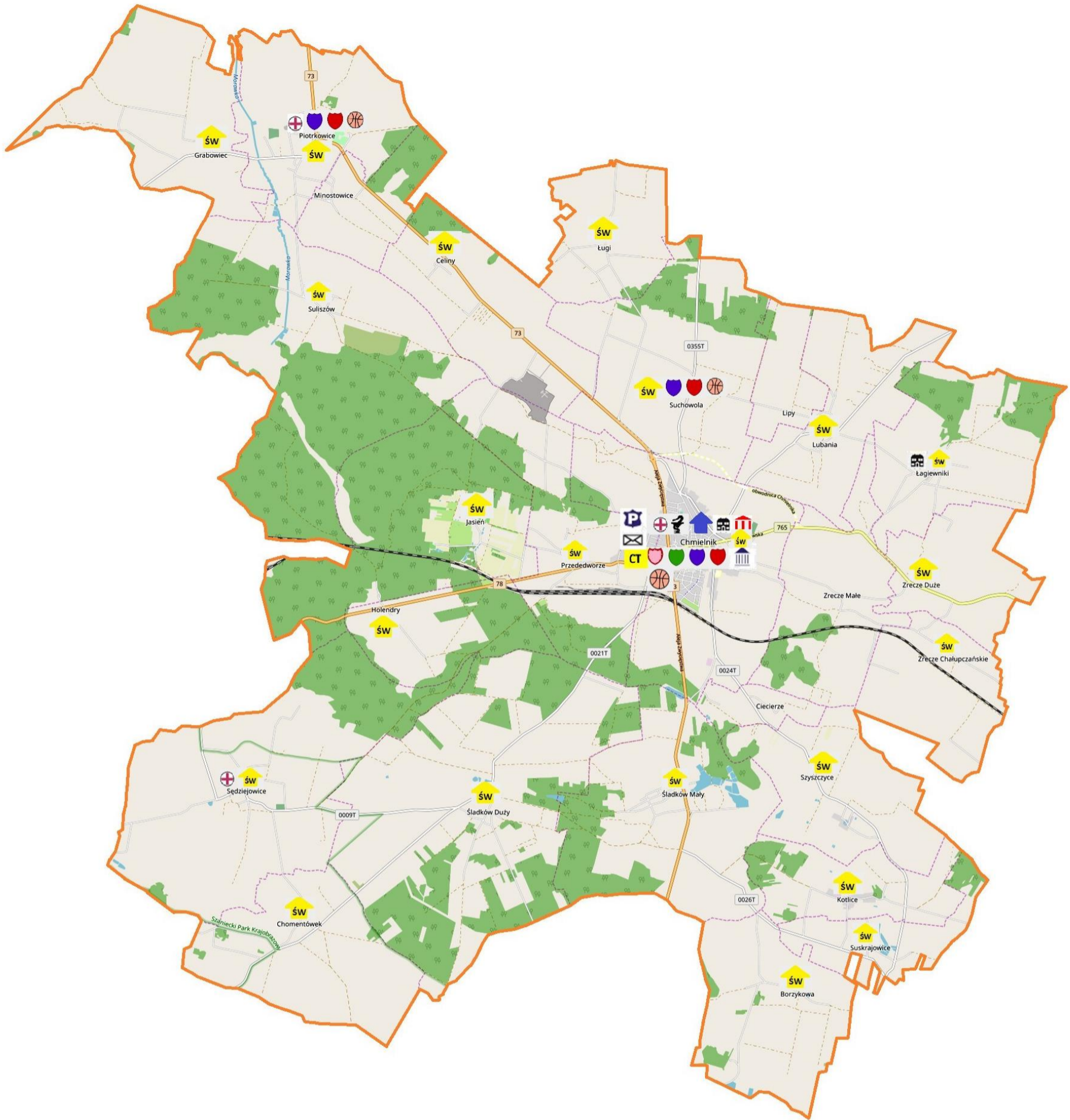
inne obiekty zabytkowe miejsca nocelgowe

Elementy niebieskiej i zielonej infrastruktury: zbiorniki wodne rzeki lasy

Infrastruktura drogowa: linie kolejowe drogi krajowe nr 79, 78 droga wojewódzka drogi powiatowe i gminne

Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – ochrona zdrowia, opieka społeczna, usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne

Legenda:

Ochrona zdrowia: ośrodki zdrowia apteka

Opieka społeczna: Ośrodek Pomocy Społecznej Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Usługi społeczne: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, licealne i szkoły ponadpodstawowe poczta Urząd Miasta i Gminy
 Policja Biblioteka Centrum Kultury infrastruktura sportowa i rekreacyjna świetlice wiejskie muzea

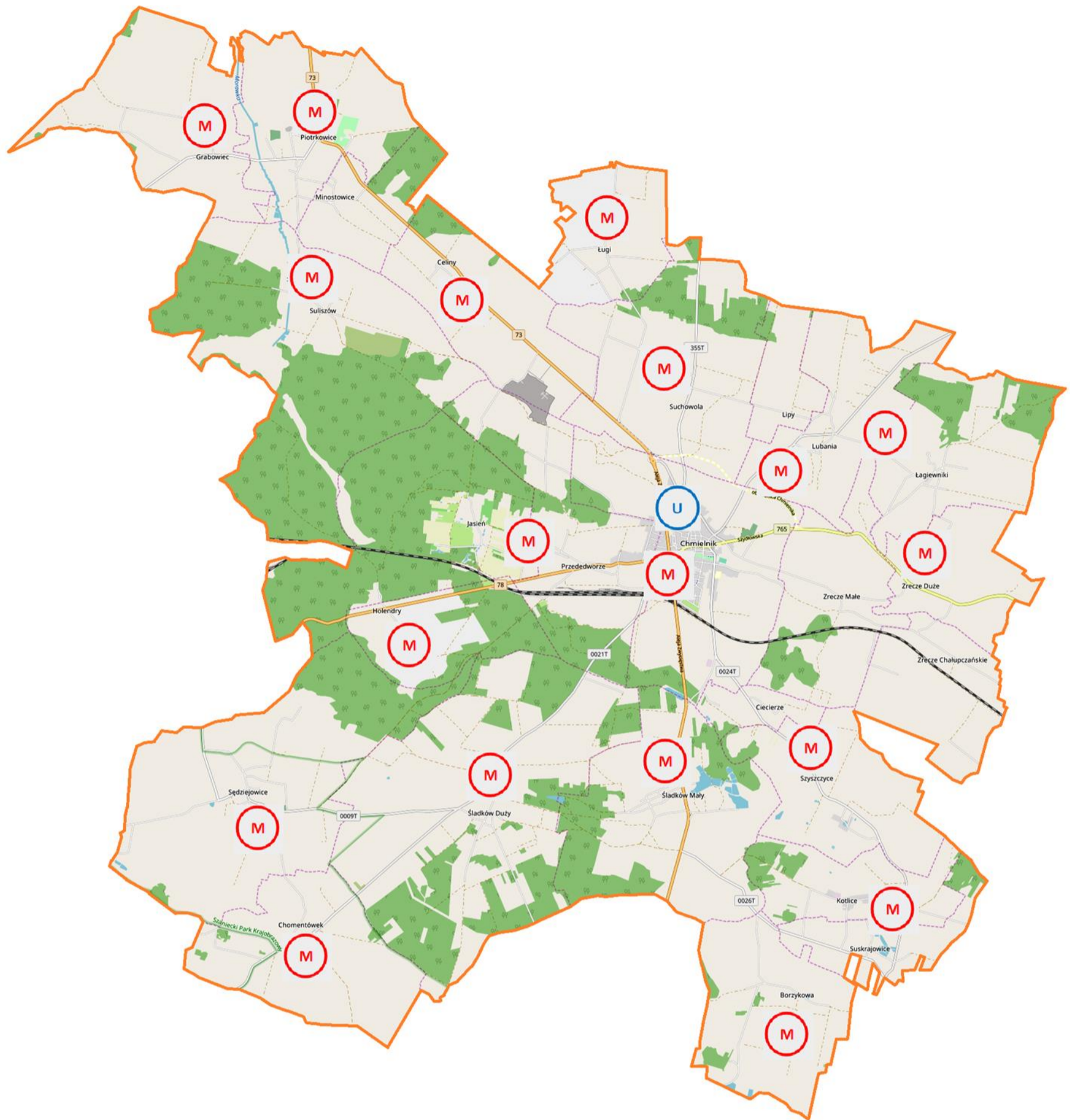
Niebieskiej infrastruktury: zbiorniki wodne rzeki

Infrastruktura drogowa: linie kolejowe drogi krajowe nr 79, 78 droga wojewódzka drogi powiatowe i gminne

Funkcje terenu: tereny zabudowane lasy wody granice sołectw granice gminy Chmielnik, Lipy – nazwy miejscowości

Mapa 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – tereny zabudowy

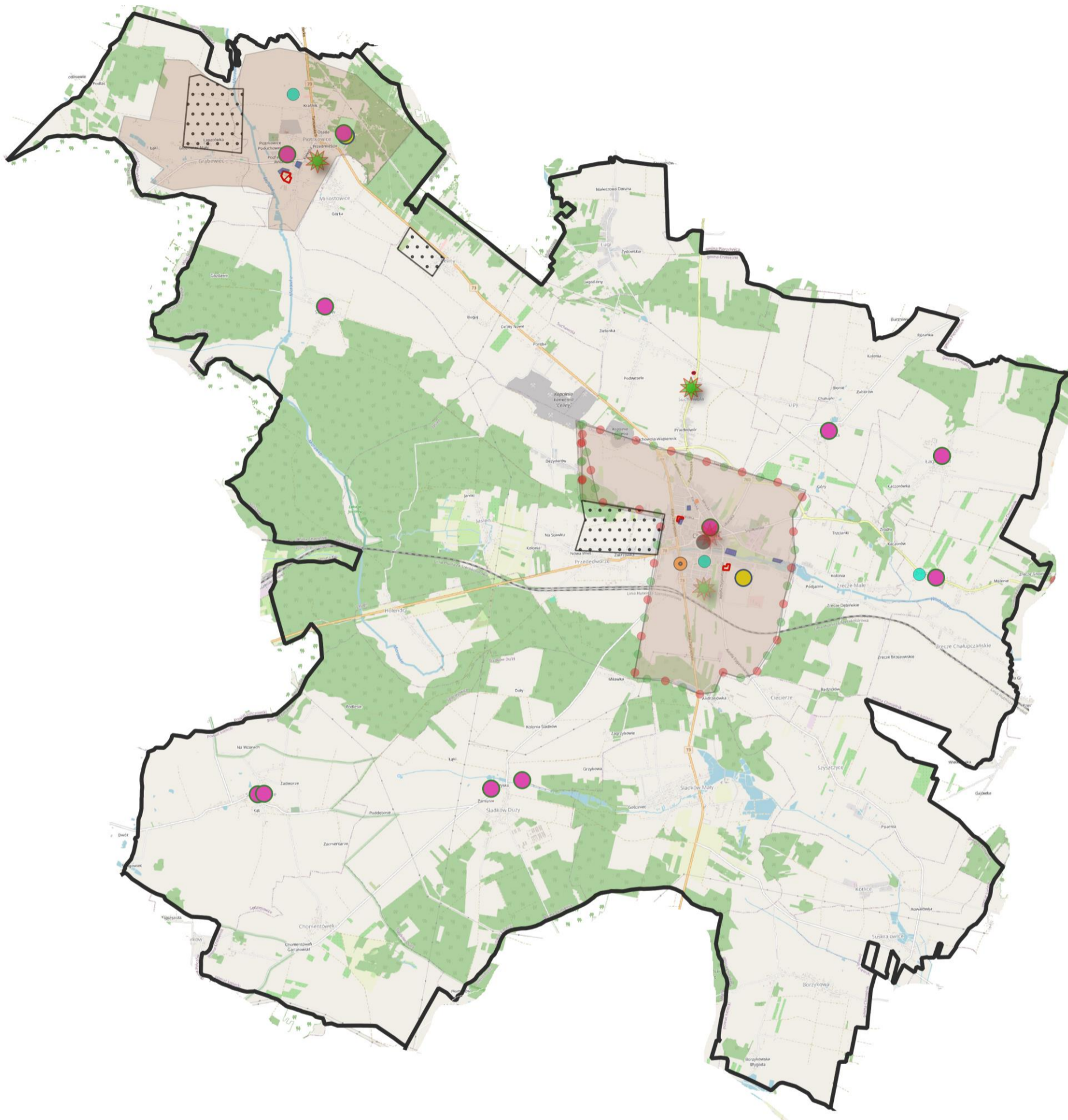
Źródło: opracowanie własne

Legenda:

- Teren zagospodarowania:** (M) tereny mieszkalne   (U) tereny usługowe
- Infrastruktura drogowa:** — linie kolejowe   — drogi krajowe nr 79, 78   — droga wojewódzka   — drogi powiatowe i gminne
- Funkcje terenu:** — tereny zabudowane   — lasy   — wody   — granice sołectw   — granice gminy Chmielnik, Lipy – nazwy miejscowości

Mapa 12 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – planowane kluczowe działania

Źródło: opracowanie własne

- ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ
- TWORZENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH
- CENTRUM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI - TWORZENIE I ROZWÓJ
- NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA REKREACYJNO - SPORTOWA
- WSPÓLNA OFERTA KULTURALNO - HISTORYCZNA
- WSPÓLNA OFERTA TURYSTYCZNA W OPARCIU O ZASOBY ENDOGENICZNE
- ZWIĘKSZENIE ILOŚCI ORAZ JAKOŚCI INFRASTRUKTURY WODNO - KANALIZACYJNEJ
- WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI
- REWITALIZACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH
- ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI GOSPODAROWANIA ODPADAMI
- ZIELONA ENERGIA - ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU
- GOSPODAROWANIE ZASOBAMI WODY I PRZECIWDZIAŁANIE KLĘSKOM ŻYWIŁOWYM
- WSPARCIE SYSTEMU OPIEKI ZDROWOTNEJ
- granice gmin

V. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Osiągnięcie określonych celów zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga prowadzenia zdecydowanej, świadomej i kompleksowej polityki przestrzennej obejmującej wszystkie dziedziny gospodarowania oraz systemy budujące te działania. Polityka ta powinna być nakierowana przede wszystkim na ochronę bezcennych wartości środowiska naturalnego, do których zaliczają się wartości krajobrazowe i kulturowe oraz zapewnienie niezbędnych uzasadnionych rezerw terenowych dla realizacji funkcji związanych z różnymi formami zabudowy. Negatywnym następstwem rozwoju zabudowy jest wzrost związanych z nią oddziaływań – wzmożona penetracja terenu przez zwierzęta domowe, niekontrolowane zaśmiecanie, zmiany warunków siedliskowych szaty roślinnej, a przede wszystkim zmniejszanie się powierzchni czynnej biologicznie. Równocześnie z rozwojem funkcji mieszkaniowych i usługowych łączy się potrzeba realizacji układów komunikacyjnych służących ich obsłudze, co powoduje zwiększenie natężenia ruchu samochodowego, powodując tym samym wzrost zanieczyszczenia powietrza i pogorszenie klimatu akustycznego. Zmiany dotyczące struktury wizualnej spowodowane są głównie niedostosowaniem gabarytów budynków do skali przestrzeni. Intensywność przekształceń związanych z ekspansją zabudowy może okazać się znacząca, zwłaszcza dla bardziej wrażliwych komponentów środowiska.

Warto również pamiętać, że planowanie przestrzenne jest procesem ciągłym polegającym na sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ich realizacji w drodze podejmowania stosownych decyzji administracyjnych, dokonywaniu okresowych ocen ich aktualności, a także wprowadzaniu do ich ustaleń zmian gwarantujących tworzenie prawa miejscowego umożliwiającego realizację bieżących celów społeczno-gospodarczych zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnej, przy równoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i wymogów przepisów szczególnych.

W sferze rozwoju przestrzennego, gmina nie posiada występujących znaczących przeszkód ograniczających rozwój sieci osadniczej tzn. nie ma jednoznacznych obszarów intensywnej zabudowy mieszkaniowej. Większość wsi posiada znaczące możliwości rozwojowe w ramach istniejącej zwartej zabudowy oraz w formie zabudowy uzupełniającej, wypełniającej niezainwestowane przestrzenie. Rozwój tego typu zabudowy jest najbardziej pożądany ze względów ekonomicznych, ekologicznych i związanych z racjonalizacją zarządzania gminą (realizacja zadań własnych). Obecnie do najważniejszych determinantów warunkujących rozwój gminy należy:

- wykształcenie się ośrodka centralnego – miasta Chmielnik, które jest miejscem koncentracji działalności prowadzonych dla ludności całej gminy; to na terenie miasta mieszkańcy realizują szereg usług publiczno-administracyjnych,
- zdecydowana większość miejscowości cechuje się zabudową stosunkowo mało intensywną, rozmieszczoną wzdłuż dróg, bez wykształcenia lokalnych centrów (wsie typu „ulicówka”); miejscowości te zazwyczaj są także słabiej wyposażone w zakresie usług (np. kanalizacja),
- warunki fizyczno-geograficzne są w dużym stopniu zróżnicowane.

W kontekście planowania i kształtowania polityki przestrzennej gminy należy się również odnieść do dokumentów planistycznych wyższego rzędu (przyjętych uchwałami Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego). Obecnie cele, zasady i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej określa *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego* przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2870). Dokument ten wraz ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno-gospodarczego. Poniższe ustalenia

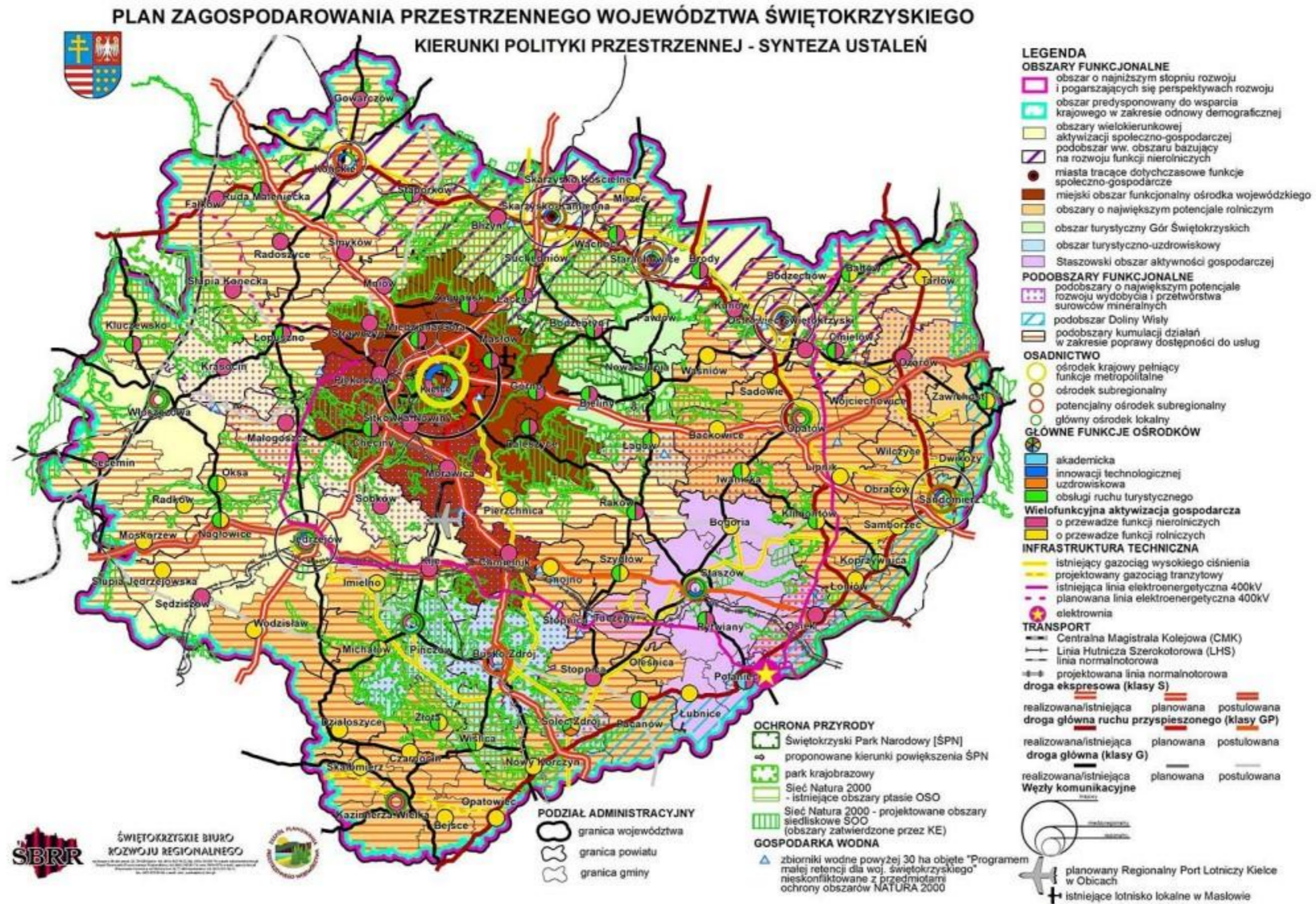
Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej powinny być zatem spójne i zgodne z ustaleniami „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego”. Dokument ten wskazuje, że gmina Chmielnik:

- jest włączona do miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego (MOF OW),
- przewiduje wielofunkcyjną aktywizację gospodarczą o przewadze funkcji nierolniczych,
- stanowi podobszar o największym potencjale rozwoju wydobycia i przetwórstwa surowców mineralnych.

Mapa 13 Kierunki polityki przestrzennej – synteza ustaleń wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego

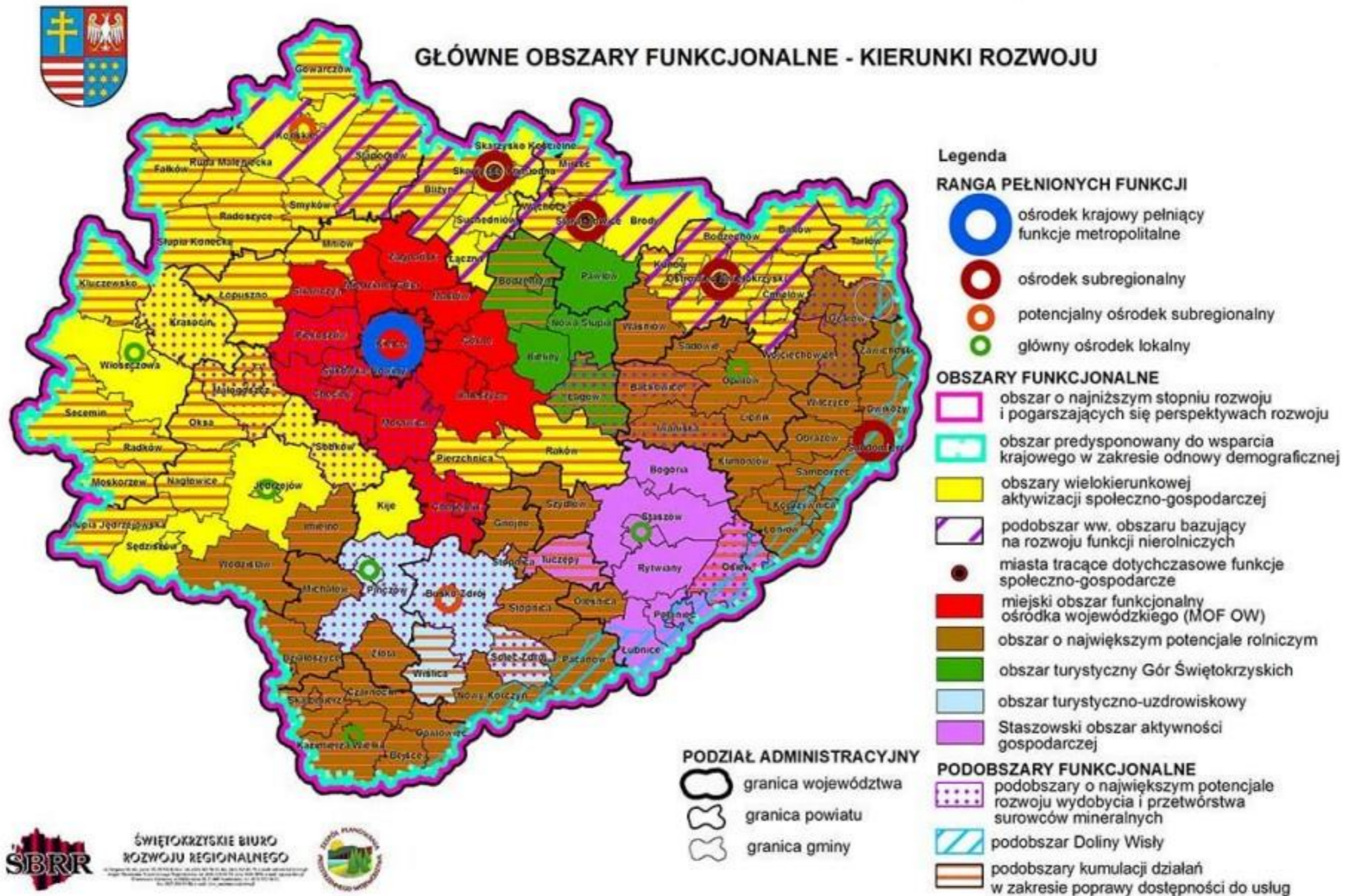

Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

Mapa 14 Kierunki rozwoju wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Źródło: Załącznik nr 1 do Uchwały nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Ponadto dla gmin miejskiego obszaru funkcjonalnego Kielce opracowany został „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego” (Plan MOF OW), który został następnie przyjęty uchwałą nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020r. Uwzględnienie tego dokumentu jest konieczne w niniejszej Strategii z uwagi na przynależność do MOF OW gminy Chmielnik. W stosunku do Gminy Chmielnik Plan MOF OW stwierdza:

- miasto Chmielnik pełni rolę ośrodka lokalnego,
- w zakresie zmian demograficznych: można zaobserwować wyhamowanie przyrostu liczby mieszkańców, gmina wchodzi w trend regresu demograficznego (choć pozytywne jest to, iż prognozy do 2030r. zakładają jedynie niewielki ubytek liczby mieszkańców gminy),
- najważniejsze atrakcje gminy to: Ośrodek Edukacyjno-Muzealny „Świętokrzyski Sztetl im. Majera Małego”, Sanktuarium Matki Bożej Loretańskiej w Piotrkowicach;
- wysokie walory widokowe posiada panorama Chmielnika od strony południowej,
- prowadzona od szeregu lat intensywna eksploatacja kopalni spowodowała znaczne przekształcenie krajobrazu naturalnego;
- w zakresie gospodarki: gmina jest jednym z kilku samorządów, gdzie wzrasta liczba pracujących na 1000 mieszkańców i gdzie ubywa osób bezrobotnych; choć warto zauważyć, że obszar gminy zaliczono do tych z największym udziałem bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (z tendencją spadku) oraz do obszarów z największym udziałem bezrobotnych kobiet oraz obszarów z ponad 30% udziałem bezrobotnych pozostających bez pracy ponad rok;
- wysoki poziom zagrożenia ubóstwem, który dla Gminy Chmielnik wynosi 12,7%;
- Chmielnik jest jedyną gminą w województwie świętokrzyskim, która posiada szpital ogólny, mimo, że nie jest ośrodkiem powiatowym;
- ważnym wydarzeniem kulturalnym są Chmielnickie Jarmarki Kulturalne;
- w zakresie infrastruktury transportowej - Chmielnik został zaliczony do węzłów regionalnych, zgodnie z „Programem Rozwoju Infrastruktury Transportowej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020” oraz posiada korzystne warunki lokalizacji niektórych funkcji transportu towarowego, w oparciu o linię szerokotorową LHS;
- zakłada się, że ruch tranzytowy na obszarze MOF OW będzie się kumulował w 4 korytarzach krajowych oraz korytarzu regionalnym łączącym na terenie województwa ośrodki położone wzdłuż Linii Hutniczej Szerokotorowej (Sędziszów, Chmielnik, Staszów, Sandomierz), którego elementami będą ww. linia LHS oraz zmodernizowany ciąg drogowy Jędrzejów — Chmielnik — Staszów — Sandomierz, obejmujący drogi: krajowe nr 78 i 79 oraz wojewódzkie nr 765 i 764;
- droga nr 78 — stanowić ma połączenie województwa świętokrzyskiego z woj. śląskim, postulowana docelowo jako droga dwujezdniowa klasy S, co wiąże się z koniecznością realizacji obwodnic (między innymi miasta Chmielnik);
- w zakresie gospodarki odpadami - w miejscowości Przededworze zlokalizowana jest instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzania z nich produktów o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniająca wymagania określone w przepisach odrębnych;
- wśród głównych atutów obszaru funkcjonalnego Kielc w zakresie bazy ekonomicznej i rozwoju przedsiębiorczości wymienia się m.in. rezerwę terenu pod budowę regionalnego portu lotniczego wraz z potencjalną strefą gospodarczą (na styku gmin Chmielnik i Morawica);
- w zakresie gospodarki wodno-ściekowej poza aglomeracją - przewiduje się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków zgodnie z Projektem aktualizacji „Programu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego”;

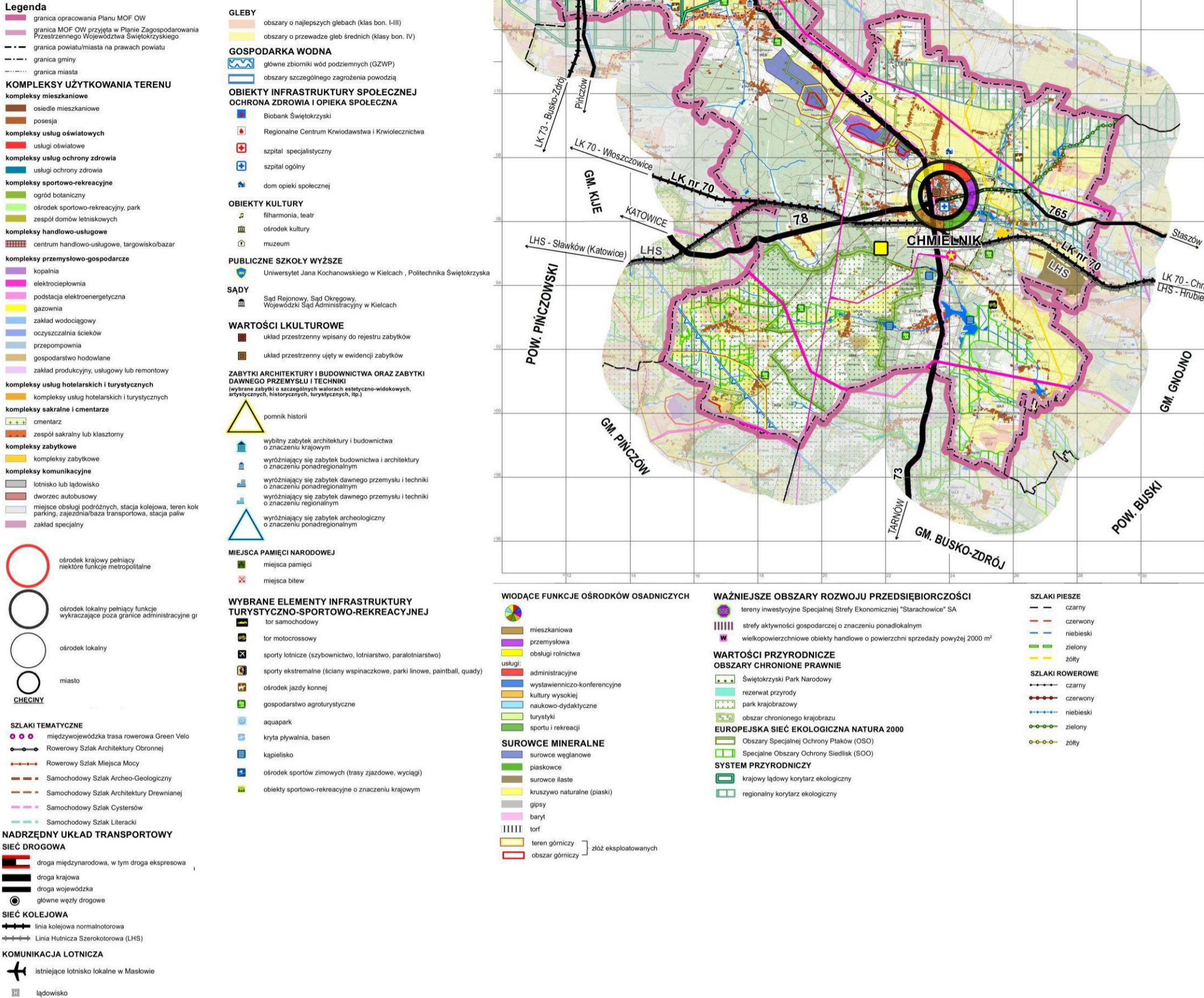
Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

- zaleca się podjęcie starań o utworzenie pomników historii: Chmielnik — „Świętokrzyski Sztetl” — ośrodek edukacyjno-muzealny w byłej synagodze.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

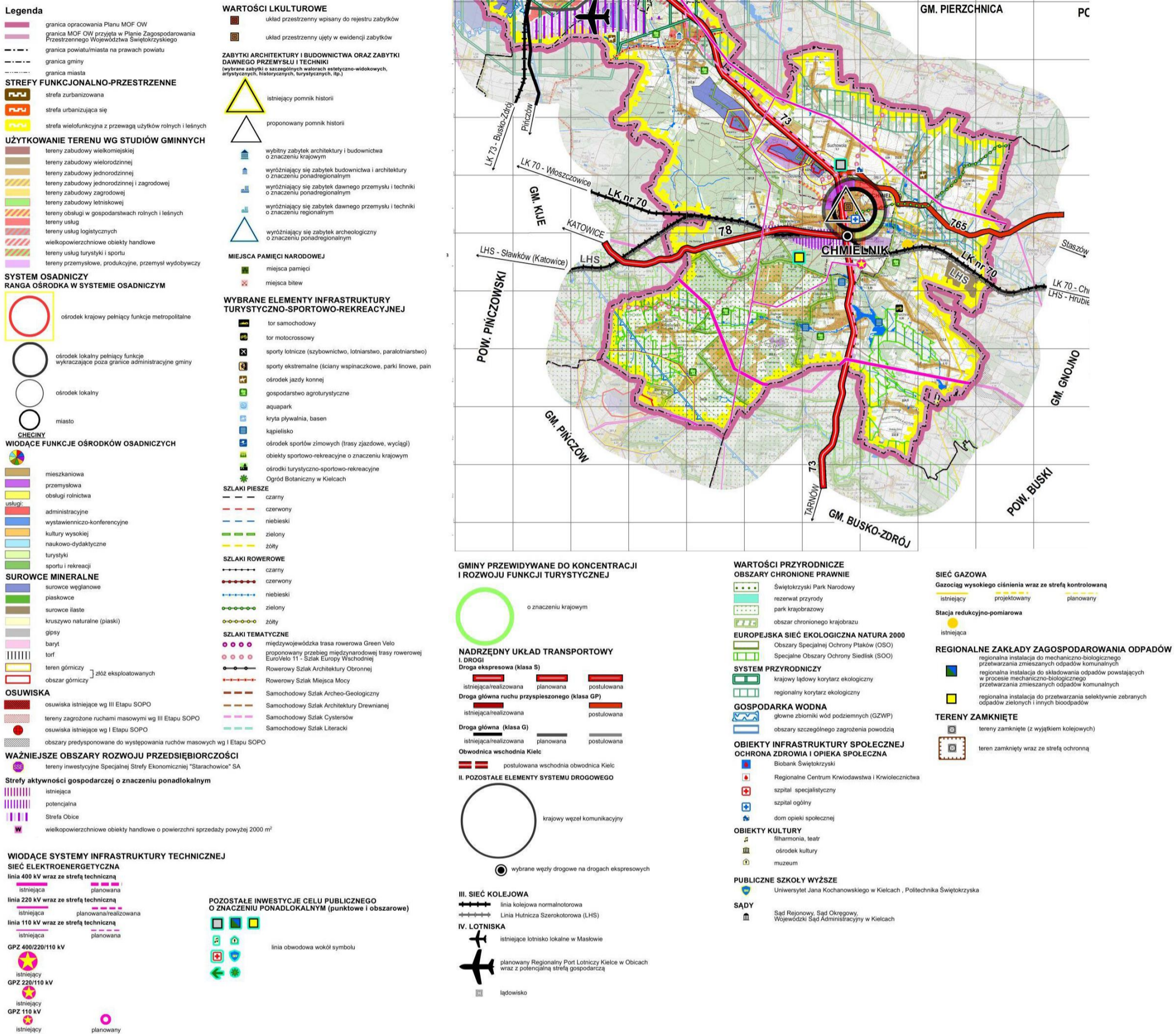
Mapa 15 Fragment mapy „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – SYnteZA” dla Gminy Chmielnik z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego przyjęty uchwałą nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020r.

Mapa 16 Fragment mapy „KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ – SYNTEZA” dla Gminy Chmielnik z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego przyjęty uchwałą nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020r.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Obecnie Gmina Chmielnik posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Chmielnik zatwierdzone Uchwałą Nr III/24/2002 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 28 grudnia 2002r. wraz ze zmianą:

- Nr 1 uchwaloną Uchwałą Nr XXIX/362/2006 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 15 września 2006 r.,
- Nr 2 uchwaloną Uchwałą Nr XXVIII/277/09 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 30 lipca 2009 r. oraz Uchwałą Nr XXIX/284/09 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 18 września 2009 r.,
- Nr 3 uchwaloną Uchwałą Nr XXXIV/318/2010 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 28 stycznia 2010 r.,
- Nr 4 uchwaloną Uchwałą Nr XXXIX/331/2017 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 23 października 2017 r.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Miasta i Gminy Chmielnik

L.p.	Nazwa	Uchwała Rady Miejskiej (numer/data przyjęcia)	Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego	obowiązuje od
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego budownictwa socjalnego w Chmielniku	Nr VI/34/ 1998 z dnia 30.12.1998 r.	Nr 4, poz. 19 z dnia 27.01.1999r.	od 11.02.1999r.
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego budownictwa wielorodzinnego w Chmielniku	Nr X/101/99 z dnia 24.07.1999 r.	Nr 55, poz. 986 z dnia 15.09.1999r.	od dnia 30.09.1999r. do 18.04.2010r. (patrz Zm. Nr 1)
3	Zmiana Nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego budownictwa wielorodzinnego w Chmielniku	Nr XXXIV/320/2010 z dnia 28.01.2010 r.	Nr 99, poz. 729 z dnia 19.03.2010r.	od 19.04.2010r.
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego "Za Kościółkiem"	Nr X/100/99 z dnia 24.07.1999 r.	Nr 55, poz. 985 z dnia 15.09.1999r.	30.09.1999r. (patrz - Zm. Nr 1)
5	Zmiana Nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego "Za Kościółkiem" w Chmielniku	XLI/379/2014 z dnia 14.08.2014 r.	Dz. U. z 2014r., poz. 2579 z dnia 26.09.2014r.	od 27.10.2014r.
6	Zmiana miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego os. "Dygasińskiego" w Chmielniku	Nr XI/147/2003 z dnia 30.12.2003 r.	Nr 31, poz. 568 z dnia 01.03.2004r.	od dnia 16.03.2004r. (patrz - Zm. Nr 2 i Zm. Nr 3)
	Sprostowanie błędu w uchwale Nr XI/147/2003 z dnia 30.12.2003 r.	Uchwała Nr XII/160/2004 z dnia 26.02.2004 r.	Nr 67, poz. 1044 z dnia 07.05.2004r.	od 22.05.2004 r.
7	Zmiana Nr 2 miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego os. "Dygasińskiego" w Chmielniku	Nr XXXIV/319/2010 z dnia 28.01.2010 r.	Nr 99, poz. 728 z dnia 19.03.2010r.	od 19.04.2010r.
8	Zmiana Nr 3 zmiany miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego	Nr XIV/120/2015 z dnia 23.11.2015 r.	Dz. U. z 2015r., poz. 4203 z dnia 31.12.2015r.	od 15.01.2016r.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	os. "Dygasińskiego" w Chmielniku			
	Rozstrzygnięcie nadzorcze NR IN-III.4130.71.2015 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 23.12.2015r	-	Dz. Urz. z 2015r., poz. 4204 z dnia 31.12.2015r.	od 23.12.2015r.
9	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego "Borków I" na obszarze gminy Pińczów, Chmielnik i Kije w zakresie dot. gminy Chmielnik	Nr XV/190/2004 z dnia 28.06.2004 r.	Nr 174, poz. 2363 z dnia 07.10.2004r.	od 22.10.2004r.
10	Zmiana Nr 1 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego "Borków I" na obszarze gminy Pińczów, Chmielnik i Kije w zakresie dot. gminy Chmielnik	Nr XLII/379/2018 z dnia 05.02.2018 r.	Dz. U. z 2018r., poz. 1004 z dnia 13.03.2018r.	od 28.03.2018r.
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego "Celiny II" w części położonej na obszarze Miasta i Gminy Chmielnik	Nr XVI/137/2008 z dnia 21.05.2008 r.	Dz. Urz. Nr 164, poz. 2239 z dnia 01.08.2008r.	od 01.09.2008r.
12	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru składowania i przerobu odpadów w Przededworzu Gmina Chmielnik	Nr XVI/138/2008 z dnia 21.05.2008 r.	Nr 164, poz. 2240 z dnia 01.08.2008r.	od 01.09.2008r.
13	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru składowania i przerobu odpadów dla części działki ozn. nr ewid. 1/6 we wsi Przededworze Gmina Chmielnik	Nr XIX/171/2008 z dnia 01.10.2008 r.	Nr 246, poz. 3297 z dnia 28.11.2008r.	od 29.12.2008r.
14	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego "Regionalny Port Lotniczy - część wschodnia" na obszarze gminy Chmielnik w części sołectwa Grabowicz i Piotrkowice	Nr IX/47/2011 z dnia 31.05.2011 r.	Nr 198, poz. 2320 z dnia 11.08.2011r.	od 11.09.2011r.
15	Zmiana Nr 1 Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Śladków Mały i części Sołectwa Śladków Duży, gm. Chmielnik	Nr XXXV/303/2013 z dnia 22.11.2013 r.	Dz. Urz. z 2013r., poz. 4442 z dnia 30.12.2013r.	od 14.01.2014r.
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru sołectwa Zrecze Małe na terenie Gminy Chmielnik	nr XXVII/284/2020 z dnia 28.12.2020r.		
16	Rozstrzygnięcie nadzorcze nr SPN.III.4130.1.2021 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2021 r. stwierdzające nieważność w całości uchwały Nr XXVII/284/2020 Rady Miejskiej	-	Dz. Urz. z 2021r. poz. 578 z dnia 02.02.2021	od 05.06.2021 r.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

	w Chmielniku z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru sołectwa Zrecze Małe na terenie gminy Chmielnik			
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części obszaru sołectwa Zrecze Małe na terenie Gminy Chmielnik	nr XXXI/325/2021 z dnia 10.05.2021r.	Dz. Urz. z 2021r. poz. 1820 dnia 21 maja 2021r.	
17	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu między ulicami Mickiewicza i Dygasińskiego w Chmielniku, obszar A	nr XXXIII/349/2021 z dnia 30.08.2021r.	Dz. Urz. z 2021r. poz. 2967 z dnia 10 września 2021r.	od 25.09.2021 r.

Źródło: dane Urzędu Miasta i Gminy w Chmielniku

Stan na 31.12.2023 r.

Powierzchnia Miasta i Gminy Chmielnik - 14 287 ha

Powierzchnia Miasta i Gminy pokryta MPZP - 2 552,3 ha

Procentowy udział pokrycia Miasta i Gminy Chmielnik planami - 18%

Mając na uwadze powyższe elementy i obszary konstytuujące strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy Chmielnik określa się poniższe ustalenia i rekomendacje do lokalnych polityk przestrzennych:

- **w zakresie kształtowania elementów właściwych dla wzmacniania i rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych**

1. Przestrzenie publiczne należy uwzględniać jako organiczną część ośrodków osadniczych stanowiącą podstawowy element integrujący układy urbanistyczne i ruralistyczne (wiejskie) i decydujące o atrakcyjności obszaru dla zamieszkania.
2. W planowaniu terenów mieszkaniowych, usługowych i innych należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, przestrzeni handlowych, terenów sportowo-rekreacyjnych, itp.) przy zachowaniu dotychczasowych układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych.
3. W procesie planowania struktur osadniczych należy uwzględniać:
  - porządkowanie struktur przestrzennych (ruralistycznych) z zachowaniem skali i form zabudowy charakterystycznych dla terenów miejskich i wiejskich,
  - planowanie terenów urbanizacji warunkowanych równoczesną realizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (przy zabudowie rozproszonej dopuszcza się także przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe –szczelne szamba).
4. Za podstawowe strefy rozwoju gospodarczego wskazuje się obszary atrakcyjne inwestycyjnie dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej obejmujące tereny na kierunkach głównych powiązań transportowych (drogi krajowe nr 73, 78 oraz droga wojewódzka 765).
5. Planowanie lokalizacji terenów aktywności gospodarczej w obszarach z istniejącym lub zaplanowanym pełnym uzbrojeniem terenów inwestycyjnych umożliwiających osiągnięcie wysokich standardów zagospodarowania.
6. Uciążliwe lub wysokospecjalistyczne aktywności/przedsięwzięcia gospodarcze należy lokalizować w wyodrębnionych strefach umożliwiających eliminację środowiskowych kolizji funkcjonalnych oraz kształtowanie powiązań pomiędzy sferą produkcyjną a bazą badawczo-rozwojową.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

7. W celu zwiększenia atrakcyjności kultury lokalnej rekomenduje się poszerzenie oferty instytucji kultury o nowe funkcje oraz ich eksponowanie w przestrzeni, a także powiązanie potencjałów kulturowych z turystyką poprzez:
  - włączenie do programów rozwoju turystyki: zespołów sakralnych, obiektów muzealnych, budynków użyteczności publicznej, zagospodarowanie w formie szlaków turystycznych lub tras rowerowych,
  - wykorzystywanie ocalałych obiektów dziedzictwa kulturowego jako wzorników w kształtowaniu lokalnej przestrzeni, a także bazy dla tworzenia instytucji kultury,
  - rozwój działalności Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego „Świętokrzyski Sztetl”,
  - objęcie ochroną wszelkich przejawów działalności kulturowej i kulturotwórczej, przetrwałych tradycji, obrzędów, stroju ludowego oraz wspieranie współczesnych form kontynuacji tradycji lokalnych,
  - ochronę i eksponowanie miejsc pamięci narodowej.
8. Dbłość o zachowanie licznych zabytków zlokalizowanych na terenie miasta i gminy.
9. Budowa tras rowerowych w ramach tras regionalnych nr 154, 155 na obszarze gminy zgodnie z założeniami „Koncepcji przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego” przyjętej uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego nr 4962/2022 z 2 marca 2022r. oraz w ramach OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny.

Mapa 17 Planowane trasy rowerowe w Województwie Świętokrzyskim (przebieg korytarzowy)

Źródło: „Konceptja przebiegu tras rowerowych na terenie województwa świętokrzyskiego”

▪ **w zakresie kształtowania elementów wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej**

1. System przyrodniczy Gminy Chmielnik powinien być wzajemnie spójny i uwzględniać elementy regionalnej sieci ekologicznej.
2. W kształtowaniu zagospodarowania w granicach korytarzy ekologicznych należy:
  - utrzymywać przestrzeń wolną od zabudowy,
  - zapewnić odpowiednie rozwiązania przestrzenne umożliwiające migrację zwierząt (np. mosty ekologiczne, przepusty, estakady, itp.) w przypadku konieczności sytuowania nasypów ziemnych poprzecznie do osi korytarza, w tym kształtowanie naturalnych alternatywnych sposobów łączności ekologicznej (obejść ekologicznych),
  - kształtować pasmowe struktury przyrodnicze (łąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych),
  - uwzględnić zwiększanie ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienia,
  - zapewnić poprawę stanu hydrologicznego rzek.

3. Ze względu na wrażliwość, walory turystyczne środowiska i rangę ochrony ustala się kierunki turystycznego wykorzystania obszarów objętych ochroną prawną lub wskazanych do objęcia taką ochroną, tj.:

- obszary rozwoju rekreacji wypoczynkowej i turystyki krajoznawczej obejmujące obszary chronione z uwzględnieniem czynnej ochrony ekosystemów służącej podnoszeniu walorów turystycznych,
- planowane w lokalnych dokumentach planistycznych obszarów chronionych z uwzględnieniem ograniczeń działań wpływających negatywnie na przedmiot ochrony.

4. Przeznaczanie lasów na cele rekreacyjne uzależnia się od utrzymania funkcji ekologicznej (biologicznej, klimatycznej itp.) oraz drożności przestrzeni leśnej.

▪ w zakresie kształtowania elementów infrastruktury technicznej

1. W celu poprawy jakości powiązań transportowych oraz poprawy sprawności i bezpieczeństwa ruchu w obszarach zurbanizowanych wskazuje się wprowadzenie lub utrzymanie rezerw terenowych niezbędnych do realizacji kluczowych w tym zakresie zamierzeń inwestycyjnych, tj. poprawy parametrów technicznych głównie dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy.

2. Uwzględniając istniejące i planowane elementy infrastruktury transportowej, przeładunkowej i magazynowej, a także integrację systemów transportowych w odniesieniu do podstawowych środków transportu (drogowy, rowerowy), zasięgu obsługi (krajowy, regionalny, lokalny) oraz formy transportu (zbiorowy, indywidualny) wskazuje się miasto Chmielnik do rozwoju funkcji logistycznej i realizacji międzygałęziowego węzła integrującego transport na obszarze gminy.

3. W celu zapewnienia dostępności do gminnego ośrodka obsługi skupiającego funkcje usługowe oraz zwiększenia mobilności mieszkańców lokalne polityki przestrzenne powinny uwzględniać przywrócenie i usprawnienie powiązań komunikacyjnych miejscowości wiejskich z miastem Chmielnik.

4. W ramach przeciwdziałania uciążliwościom akustycznym generowanym przez ruch komunikacyjny wskazuje się nie lokalizowanie (w lokalnych dokumentach planistycznych) funkcji wrażliwych na uciążliwości hałasu na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych drogowych powiązań transportowych.

5. Za kluczowe zamierzenia inwestycyjne wpływające na poprawę funkcjonowania układu podstawowych powiązań elektroenergetycznych uznaje się poprawę stabilności zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych.

6. Wskazuje się potrzebę koncentracji zabudowy z wyjątkiem funkcji „uciążliwych”.

▪ w zakresie kształtowania terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej

1. W celu ochrony terenów rolnych przed degradacją oraz minimalizowania negatywnych skutków ekonomicznych związanych z rozpraszaniem zabudowy, wskazuje się:

- ograniczenie i zatrzymanie procesów urbanizacji poprzez zakaz wyznaczania nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania (dopuszcza się możliwość włączenia w granice tych terenów, nieruchomości lub ich części położonych pomiędzy zainwestowanymi nieruchomościami, stanowiącymi dopełnienie istniejących struktur zabudowy),
- zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolnych (upraw polowych, łąk i pastwisk),
- niwelowanie potencjalnych konfliktów przestrzennych poprzez kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową.

2. W celu ochrony walorów przestrzeni rolniczej:

- minimalizowanie negatywnego oddziaływania na krajobraz obiektów kubaturowych poprzez ograniczenie zajmowanej przez nie powierzchni oraz wysokości obiektów,

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

- ochrona otwarcie widokowych i szerokich panoram przed zwartymi ciągami zabudowy
- zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów nieleśnych posiadających walory przyrodnicze (np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych),
- utrzymanie istniejących warunków gruntowo-wodnych.

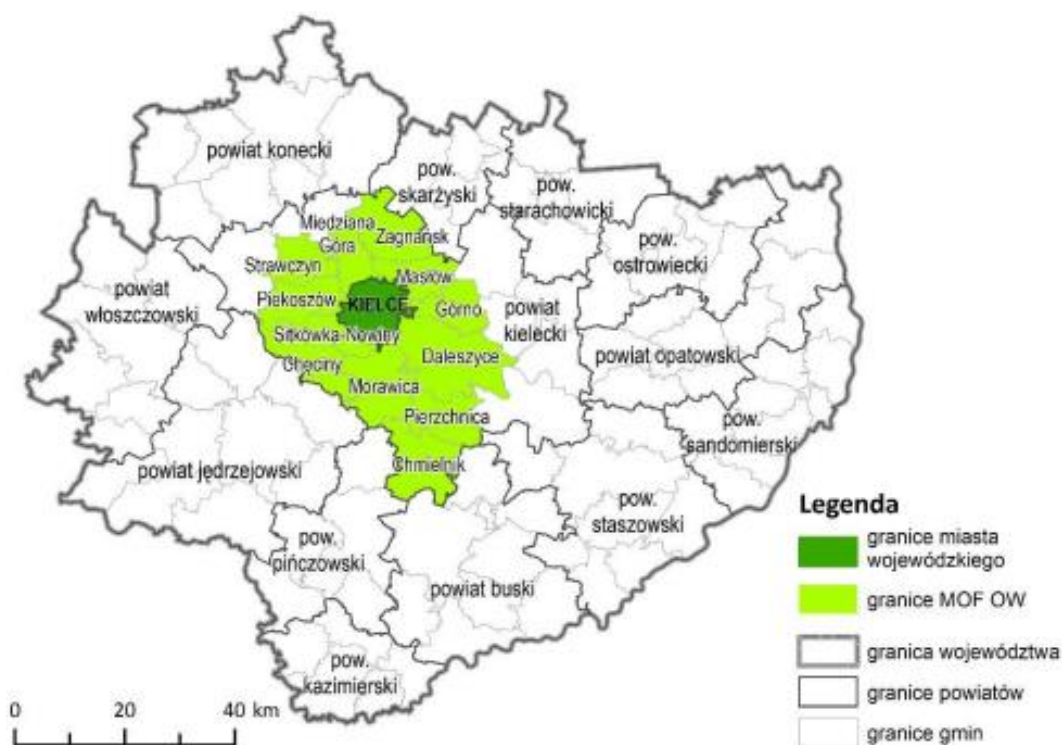

VI. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 ze zm.), wraz z zakresem planowanych działań

W „Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+” Gmina Chmielnik została włączona do **Obszaru Specjalnej Interwencji Kielecki Obszar Funkcjonalny**.

Głównym kierunkiem rozwoju OSI jest dynamizacja procesów gospodarczych (36% przedsiębiorstw województwa) oraz wspieranie metropolitalnych funkcji Kielc i ich oddziaływania na obszar regionu. KOF cechuje się najwyższym w regionie poziomem przedsiębiorczości i dochodów samorządów, a także korzystnym wskaźnikami poziomu życia.

Mapa 18 OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ s. 62

Zakres planowanych działań (rekomendacji) w ramach OSI:

- programy wsparcia młodych talentów,
- rozwój przemysłu czasu wolnego,
- rozwój systemów komunalnych ograniczających wpływ urbanizacji na środowisko: ciepłowniczych, elektroenergetycznych, kanalizacyjnych, gazowych, niskoemisyjnego transportu,
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury,
- rozwój społecznych/komunalnych form mieszkalnictwa, w tym wykorzystanie programów krajowych,
- wspieranie inicjatyw lokalnych poprawiających jakość życia,
- wzmocnienie Kielc jako ośrodka usług wyższego rzędu: zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych dla KOF, jak również poprawa jakości usług społecznych i zdrowotnych na obszarze KOF,

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

- rozwój wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych KOF,
- rozwój zintegrowanego transportu publicznego w KOF,
- zapobieganie dalszej żywiołowej suburbanizacji,
- rewitalizacja i reurbanizacja miasta Chmielnik,
- ochrona terenów przyrodniczo cennych i krajobrazu kulturowego z uwzględnieniem architektury regionalnej,
- tworzenie i promocja wspólnych marek lokalnych KOF – w tym wykorzystanie georóżnorodności jako jednej z najważniejszych marek OSI,
- rozwój instytucjonalnych form współpracy między samorządami KOF, w tym w celu wspólnego świadczenia usług publicznych.

VII. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano wraz z zakresem planowanych działań

Obszary strategicznej interwencji (OSI) to tereny, które ze względu na występowanie określonych czynników o różnym charakterze, mogą powodować sytuację kryzysową bądź też odwrotnie – posiadać potencjał rozwojowy. Obszary te wymagają podjęcia określonych działań mających na celu zniwelowanie występującego problemu bądź też wykorzystanie zidentyfikowanego potencjału. Wyznaczenie OSI na poziomie lokalnym jest fakultatywne.

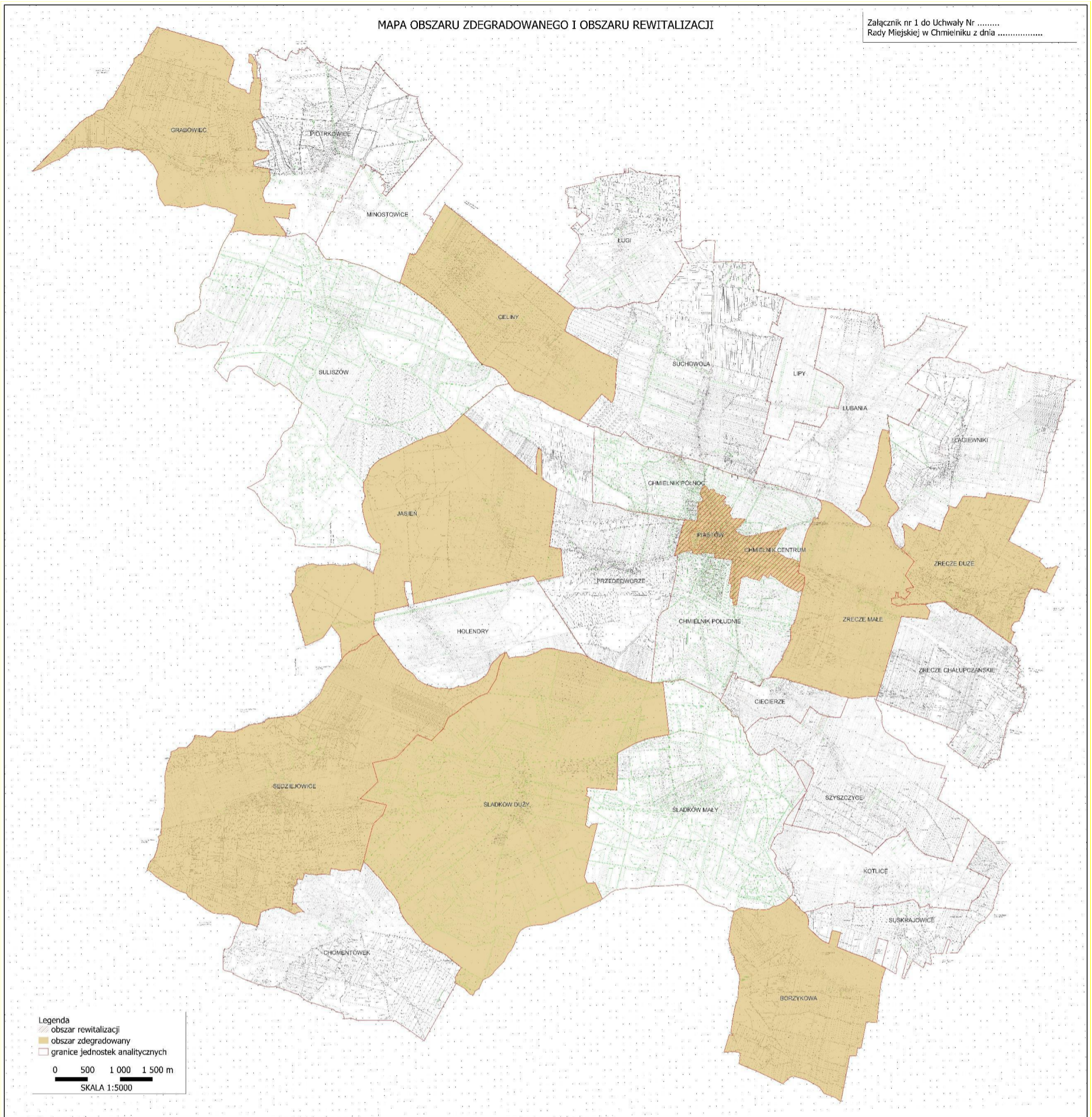
W Gminie Chmielnik za obszar strategicznej interwencji uznaje się obszar rewitalizacji zgodnie z Uchwałą nr LX/588/2023 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji .

Do rewitalizacji na terenie Gminy Chmielnik wyznaczony został obszar, który obejmuje powierzchnię 1,3 km² oraz 1750 mieszkańców.

Jako obszar rewitalizacyjny przyjęto jednostkę analityczną „Chmielnik Centrum” tj: ul. 1 Maja, Aleja Zwycięstwa (częściowo), ul. Bednarska (częściowo), ul. Cicha (częściowo), ul. Dojazdowa (częściowo), ul. Dygasińskiego, ul. Furmańska (częściowo), ul. Jana Pawła II, ul. Kielecka (częściowo), ul. Kilińskiego, ul. Konopnickiej, ul. Krótka, ul. Lubańska (częściowo), ul. Mickiewicza, ul. Mielczarskiego (częściowo), ul. Mrucza (częściowo), ul. Ogrodowa, ul. Piastów (częściowo), Plac Kościelny, Plac Kościuszki, Plac Targowy (częściowo), ul. Polna (częściowo), ul. Przemysłowa, ul. Rynek, ul. Sienkiewicza, ul. Starobuska, ul. Szkolna (częściowo), ul. Szydłowska (częściowo), ul. Witosa (częściowo), ul. Wolności, ul. Wspólna, ul. Żeromskiego

Mapa 19 Mapa poglądowa położenia obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego na terenie Gminy Chmielnik

VIII. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia rozwoju jest dokumentem zawierającym podstawowe wytyczne dotyczące kierunków rozwoju gminy. Zarządzanie realizacją *Strategii* odbywa się – najpierw - na poziomie celów strategicznych oraz operacyjnych, a następnie kierunków działań służących realizacji tych celów. Na każdym z tych poziomów ustalono układ instytucjonalny, podmioty zaangażowane w zarządzanie oraz funkcje i zasady pracy poszczególnych zespołów/osób. Zarządzanie *Strategią rozwoju* będzie przebiegać zgodnie ze schematem podzielonym na etapy: planowania, realizacji, monitorowania i ewaluacji.

Tabela 36 Schemat zarządzania strategicznego Strategią

Poziomy realizacji Strategii	Poziomy instytucjonalnego zarządzania	Etapy
- cele strategiczne, - cele operacyjne, - kierunki działań - projekty	- Burmistrz Miasta i Gminy - Z-ca Burmistrza - Koordynator Strategii - koordynatorzy projektów	- planowanie, - realizacja, - monitorowanie, - ewaluacja

Źródło: opracowanie własne

System wdrażania i monitorowania *Strategii*

Cele strategiczne będą realizowane poprzez cele operacyjne, które definiuje się jako zbiór projektów, których realizacja zmierza do osiągnięcia określonego celu strategicznego. Po przeprowadzonej ogólnej weryfikacji wykonalności projektów pod kątem prawnym, organizacyjnym, środowiskowym i finansowym Koordynator wdrażania *Strategii*, przedstawia je Burmistrzowi do akceptacji. Następnie, zarekomendowany projekt, Burmistrz konsultuje ze Skarbnikiem i Radą Miejską w celu ostatecznego zatwierdzenia go lub odrzucenia.

Zbiór takich projektów jest podstawą do konstruowania planów inwestycyjnych, które zostaną bezpośrednio przełożone na roczny budżet gminy oraz wieloletnią prognozę finansową.

Metodyka zarządzania projektami realizowanymi przez Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku oraz przez jednostki organizacyjne będzie podstawą systemu zarządzania strategicznego w oparciu o zapisy *Strategii rozwoju*.

Wdrażanie *Strategii*

Właściwy proces wdrażania *Strategii* wymaga wspólnych wysiłków pracowników Urzędu Miasta i Gminy oraz społeczności lokalnej. Konieczne jest również rejestrowanie, analiza i aktualizacja kluczowych uwarunkowań rozwoju. Proces ten zapewni możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne. Mogą one bowiem spowodować konieczność modyfikacji celów przyjętych w *Strategii* oraz wymuszać zmianę sposobów ich realizacji. Dlatego ważne jest, aby podejmować następujące działania:

- w corocznym *Raporcie o stanie gminy* należy uwzględnić jakie przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji poszczególnych celów *Strategii* zostały zrealizowane w poprzednim roku oraz jakie są w trakcie realizacji,
- jeśli nie znajdą szczególne okoliczności wymagające wcześniejszej aktualizacji, *Strategia* powinna być zaktualizowana przynajmniej raz w okresie jej obowiązywania,
- w kolejnych latach sprawozdania z realizacji działań zawartych w *Strategii* przedstawiane będą corocznie na sesji,
- szczegółowe projekty realizujące cele ujęte w *Strategii*, powinny być przygotowywane od marca do września każdego roku na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Chmielnik oraz jednostek gminnych,

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

- osobą odpowiedzialną za zebranie, opracowanie i przedstawienie informacji na sesji Rady Miejskiej będzie powołany przez Burmistrza Koordynator *Strategii*,
- Rada Miejska będzie oceniać skuteczność wdrażania *Strategii* raz w roku podczas sesji.

Szczegółowy plan monitorowania i ewaluacji zapisów *Strategii* przedstawia się następująco:

Tabela 37 Plan monitorowania i ewaluacji *Strategii*

Miesiąc	Zadanie	Odpowiedzialność
II	Aktualizacja <i>Raportu o stanie gminy</i>	Z-ca Burmistrza
VI	Informacja na sesji Rady Miejskiej o stanie realizacji <i>Strategii</i>	Koordynator <i>Strategii</i>
III-VIII	Przygotowanie aktualizacji <i>Strategii</i> (o ile będzie taka potrzeba)	z-ca Burmistrza i Koordynator <i>Strategii</i>
IX	Uchwała Rady Miejskiej w sprawie ewentualnej aktualizacji <i>Strategii</i>	Rada Miejska
IX-X	Składanie wniosków do projektu budżetu na kolejny rok	Sołtysi, Radni, Kierownicy jednostek, Skarbnik, mieszkańcy
XI	Przekazanie projektu uchwały budżetowej do Regionalnej Izby Obrachunkowej i Rady Miejskiej	Burmistrz, Skarbnik
XII	Uchwała Rady Miejskiej w sprawie budżetu	Burmistrz, Skarbnik, Rada Miejska

Źródło: opracowanie własne

Monitorowanie *Strategii*

Przeprowadzenie procesu monitorowania *Strategii* odbywać się będzie na bieżąco w cyklach corocznych, a do jego realizacji powinna zostać wyznaczona osoba lub osoby reprezentujące władze samorządowe. Ich główną funkcją będzie pozyskiwanie informacji na temat działań / projektów realizowanych w gminie oraz ocena dotychczasowych rezultatów wdrażania *Strategii* oraz wskazanie – w przypadku opóźnień - ewentualnych konkretnych działań naprawczych.

Efektom procesu monitorowania *Strategii* powinna być ewaluacja efektów, obejmująca w szczególności zestawienia wartości zdefiniowanych i monitorowanych w danym okresie wskaźników efektywności realizacji poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Zaleca się coroczną ewaluację procesu wdrażania *Strategii* - na podstawie uzyskanych wskaźników z realizacji zadań i projektów, które w danym roku są w trakcie realizacji lub zostały zakończone.

Działania mające na celu monitorowanie *Strategii* rozwoju opierają się na założeniu, iż uchwalenie planów rozwojowych stanowi etap inicjujący właściwe poczynania strategiczne w aspekcie rozwoju gminy, nie zaś koniec prac. Decydując się na budowę strategii władze gminy opowiedziały się za nowym typem zarządzania bazującego na świadomej i perspektywicznej polityce strategicznej. Z tą myślą organizowany nadzór nad realizacją *Strategii* zakładać powinien trzy kierunki działania:

1. Aktualizowanie danych zebranych na etapie diagnozy

W celu bardziej optymalnego wykorzystania zestawień diagnostycznych należy aktualizować istniejące dane i jest to jeden z zasadniczych etapów monitoringu *Strategii* umożliwiający obserwację dynamiki zmian zachodzących w wybranych dziedzinach życia oraz dostrzeganie kształtujących się potrzeb mieszkańców.

Proponowana częstotliwość wspomnianych prac:

Aktualizowanie ilościowych danych statystycznych dla profilu społecznego oraz gospodarczego – raz w połowie realizacji *Strategii*, oraz w miarę pojawiania się aktualnych danych za minione okresy, uzupełnianie informacji jakościowych dla profilu środowiskowego w miarę zachodzących zmian

i potrzeb, monitorowanie opinii i nastrojów społecznych – lub jeśli zachodzi taka potrzeba np. przed podejmowaniem strategicznych dla gminy decyzji, w celu rozpoznania stanowiska społeczności lokalnej.

2. Nadzór nad realizacją kolejnych celów rozwoju i oceną efektu działań strategicznych

Nadzór nad realizacją kolejnych celów powinien być gwarantem wdrażania zapisów *Strategii*. W czasie realizacji założeń strategicznych należy zwrócić uwagę, aby sformułowana wizja oraz cele szczegółowe miały swe odzwierciedlenie w planowanych konkretnych zadaniach i ich efektywnym wdrażaniu.

3. Nadzór nad zasadnością utrzymania lub zmiany wyznaczonych celów rozwojowych

Kolejny etap monitoringu stanowi nadzór nad zasadnością modyfikacji wyznaczonych celów i działań strategicznych. Decyzja o ewentualnej modyfikacji celów rozwojowych zależy w dużej mierze od tzw. luki efektywności, czyli różnicy między wyznaczonymi celami i zadaniami a wynikami wdrażania zamierzonych celów. Jeśli pojawia się rozbieżność między planami a realizacją wówczas można, a niekiedy wręcz należy skorygować priorytety rozwojowe. Dla każdego przedsięwzięcia wyznaczone zostaną wskaźniki realizacji (zob. rozdział III), które posłużą do oceny stanu wdrażania działań strategicznych. Wskaźniki te będą wykorzystane przy opracowaniu sprawozdań z realizacji rocznych planów. Nie osiągnięcie założonych parametrów jakościowych i ilościowych (pożądanych zmian i ich wielkości) będzie podstawą do wprowadzenia działań korygujących.

Stopień realizacji przedsięwzięć - mierzony wskaźnikami wskazany w rozdziale III - może wpływać na modyfikację przyjmowanych w następnych latach działań i celów.

Wskaźniki realizacji *Strategii*

Dla każdego z celów strategicznych określono zestaw wskaźników za pomocą których możliwe będzie monitorowanie postępu w jego osiągnięciu, a także ocena stopnia satysfakcji władz samorządowych z poziomu i szybkości obserwowanych zmian. Wskaźniki przedstawiono w rozdziale III.

IX. Ramy finansowe i źródła finansowania

Cele strategiczne i operacyjne zdefiniowane w ramach niniejszej *Strategii*, które stanowią podstawę do podejmowania i realizacji konkretnych projektów mogą być finansowane z dochodów własnych samorządu oraz ze środków zewnętrznych. Będą to m.in.:

- Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027,
- Wspólna Polityka Rolna (WPR 2021-2027),
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO),
- Rządowy Fundusz Inicjatyw Lokalnych,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji,
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),

oraz środki z dotacji:

- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego,
- Powiatowego Urzędu Pracy,

oraz pożyczki i kredyty bankowe.

W rozdziale III przy poszczególnych kierunkach działań przypisano także możliwe źródła finansowania poszczególnych projektów. Jednocześnie nowy okres programowania środków unijnych stwarza możliwość pozyskania przez Gminę Chmielnik dotacji na działania służące *stricto* realizacji celów i działań zawartych w *Strategii*. Wykorzystanie tej możliwości (w istotnym stopniu) uzależnione jest od aktywności władz gminy w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł dofinansowania projektów.

Poniżej prezentuje krótki opis poszczególnych programów mogących stanowić źródła finansowania projektów opisanych w *Strategii*:

Instrumenty wynikające z polityk rozwojowych Unii Europejskiej

Gmina Chmielnik będzie mogła skorzystać z instrumentów przygotowywanych na nową perspektywę finansową 2021-2027, a w przypadku PROW z dodatkowej puli wynikającej z wydłużenia horyzontu realizacji tego programu.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)

następca Programu Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ). Program przyczyni się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu. FEnIKS wesprze również inwestycje transportowe oraz dofinansuje ochronę zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Planowany budżet z UE to z ponad 25 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)

program jest kontynuacją dwóch wcześniejszych programów: Innowacyjna Gospodarka 2007-2013 (POIG) oraz Inteligentny Rozwój 2014-2020 (POIR). FENG będzie wspierał realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które zwiększają konkurencyjność polskiej gospodarki. Z programu będą mogli skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji. Planowany budżet UE to ok. 7,9 mld euro.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

to następcą Programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER). Główne obszary działania FERS to: praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność. Program będzie wspierał projekty z zakresu:

- poprawy sytuacji osób na rynku pracy,
- zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- zapewnienia opieki nad dziećmi,
- podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)

jest następcą programu Polska Cyfrowa (POPC), który w latach 2014-2020 wspierał cyfryzację w Polsce. FERC będzie koncentrował się przede wszystkim na:

- zwiększeniu dostępu do ultraszybkiego internetu szerokopasmowego,
- udostępnieniu zaawansowanych e-usług pozwalających na elektroniczne załatwienie spraw obywateli i przedsiębiorców,
- zapewnieniu cyberbezpieczeństwa (w ramach nowego dedykowanego obszaru interwencji),
- rozwoju gospodarki opartej na danych wykorzystującej najnowsze technologie cyfrowe,
- rozwoju współpracy międzysektorowej na rzecz tworzenia cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych,
- wsparciu rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych, w tym również w obszarze cyberbezpieczeństwa dla jednostek samorządu terytorialnego (jst) i przedsiębiorców.

Planowany budżet z UE dla FERC to ok. 2 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)

Jako jedyny program ponadregionalny realizowany będzie w Polsce po raz trzeci. Zakres wsparcia obejmuje dofinansowanie rozwoju przedsiębiorczości, rozwój i modernizację systemu dystrybucji energii, adaptację do zmian klimatu i ochronę przyrody, zrównoważoną mobilność miejską, gospodarkę o obiegu zamkniętym, zwiększenie dostępności transportowej (drogowej i kolejowej), miejsca aktywności społecznej oraz produkty turystyczne, wsparcie podmiotów świadczących usługi sanatoryjne/uzdrowiskowe. Wkład UE do programu to 2,65 mld euro.

Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027

Na poziomie regionalnym środki polityki spójności będą dostępne w ramach kontynuacji dotychczasowych Regionalnych Programów Operacyjnych. Zaangażowanie środków UE w ten program wyniesie 1,456 mld euro, z czego 1,051 mld euro ze środków EFRR, a 405 mln euro ze środków EFS+.

Programy dedykowane obszarom wiejskim

Na nową perspektywę finansową przygotowany jest Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027, który zgodnie z założeniami Wspólnej Polityki Rolnej będzie koncentrował się na wspieraniu rozwoju sektora rolno-spożywczego (w szczególności w sektorze owoców i warzyw) oraz działaniom związanym z oddziaływaniem rolnictwa na klimat i środowisko. Proponowane środki dla Polski w ramach WPR na lata 2023-2027 to 25,2 mld euro.

Krajowy Plan Odbudowy (KPO)

Przygotowywany na podstawie *Europejskiego Planu Odbudowy*; przeznaczony na zwiększenie produktywności gospodarki oraz tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy w wybranych obszarach.

Inicjatywy zarządzane z poziomu europejskiego (np. **Erasmus+**, **LIFE**, **Cyfrowa Europa**, **Interreg**) lub dostępne na podstawie umów międzynarodowych (**Norweski Mechanizm Finansowy** oraz **Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego**).

Instrumenty finansowane z budżetu państwa, funduszy celowych i innych krajowych środków publicznych

Poza środkami wsparcia Unii Europejskiej Gmina Chmielnik będzie mogła ubiegać się o dofinansowanie działań w ramach dostępnych instrumentów krajowych. Do najważniejszych należą:

- **Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych** mający na celu bezzwrotne dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce;
- **Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg** w ramach którego finansowane będą projekty związane z budową, przebudową, remontem dróg powiatowych lub dróg gminnych oraz przebudową dróg wewnętrznych, które po uzyskaniu właściwych parametrów technicznych będzie można zaliczyć do odpowiedniej kategorii dróg publicznych;
- **Program Rozwoju Elektromobilności** w ramach którego finansowane będą projekty związane z rozwojem elektromobilności oraz transportem opartym na paliwach alternatywnych;
- **Program Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych** – to instrument wsparcia samorządów, które będą mogły realizować inwestycje w formule społecznego budownictwa czynszowego;
- **Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych** w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całej Polsce m.in.: na inwestycje ważne dla społeczności lokalnych;
- pozostałe programy finansowane z budżetu państwa, m.in.:
  - ✓ w zakresie ochrony środowiska - realizowane przez NFOŚiGW, właściwy WFOŚiGW;
  - ✓ w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi – realizowane przez PFRON, a także Program Senior+, Program „Aktywni+” na lata 2021-2025;
  - ✓ w zakresie kultury – dotacje Ministerstwa Kultury i Dziedzicwa Narodowego.

Wskazane powyżej źródła finansowania należy rozpatrywać jako katalog otwarty, który może ulec zmianom. Z uwagi na wejście w życie nowej perspektywy finansowania 2021-2027, czas realizacji projektów nastąpi w kolejnych kilku latach. Tym samym należy zakładać, że w tym okresie pojawią się również inne programy dotacyjne skierowane na rozwój inwestycji w samorządach. Identyfikacja i wybór potencjalnych źródeł, z których mogą być finansowane poszczególne przedsięwzięcia w ramach *Strategii* wymaga właściwej organizacji i koordynacji procesu pozyskiwania tych środków. W związku z powyższym zakłada się bieżące monitorowanie źródeł finansowania przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy, co daje gwarancje ciągłej aktualizacji i dostosowywania najlepszych źródeł finansowych do realizacji zamierzonych inwestycji.

X. Zgodność z dokumentami strategicznymi

„Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030” nie jest jedynym opracowaniem, które dotyczy planowania strategicznego w gminie. Samorząd posiada kilka innych dokumentów dotyczących różnych sfer rozwoju. Wzajemna komplementarność *Strategii Rozwoju* z innymi dokumentami planistycznymi zarówno lokalnymi jak i ponadlokalnymi ma podnieść efektywność podejmowanych w jego ramach działań, a dodatkowo podnosi znacznie jego ogólną wartość oraz prawdopodobieństwo realizacji. Niniejsza Strategia jest komplementarna m.in. z niżej wymienionymi dokumentami:

- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS),
- Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły,
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy,
- Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy,
- Plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Dokument przyjęty uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021r. Działania ujęte w niniejszej *Strategii* wpisują się w cele ujęte w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* tj.

Cel strategiczny nr 1 „Poprawa jakości życia mieszkańców Miasta i Gminy Chmielnik” jest spójny z Celami strategicznymi SR WŚ 2030+: 1 *Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie*, 3 *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*, 4 *Sprawne zarządzanie regionem*.

Cel strategiczny 2: „Zrównoważony i odpowiedzialny rozwój gospodarczy i przestrzenny gminy” jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+ 1. *Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie*, 3. *Wspólnota i przestrzeń, które łączą ludzi*.

Cel strategiczny 3: „Gmina przyjazna dla środowiska” jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 2. *Przyjazny dla środowiska i czysty region*, 3. *Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi*.

Ponadto, przedmiotowa Strategia uwzględnia zapisy dotyczące Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) zidentyfikowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*. Gmina Chmielnik należy do OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny.

W związku z powyższym przedmiotowa *Strategia* jest spójna ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* w zakresie uwzględnienia w ww. dokumencie celów strategicznych w wymiarze społecznym i gospodarczym, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa oraz obszarów strategicznej interwencji (art. 11 ust. 1c pkt. 6 i 7 wskazanej regulacji).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE. Działania ujęte w *Strategii Rozwoju Gminy Chmielnik* są spójne z celami ujętymi w *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030*.

****

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. *Prawo wodne* w strategii rozwoju gminy uwzględnia się m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt. 1-3 ww. ustawy tj.

- Plan przeciwdziałania skutkom suszy,
- Plany gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy,
- Plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027 został przyjęty na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia *Planu przeciwdziałania skutkom suszy* (DZ. U. 2021 r. poz. 1615). Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych ekstremalnych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę Polski. Przeciwdziałanie skutkom suszy zarówno w Polsce, jak i w Europie stanowi coraz poważniejszy problem. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych uregulowaniach prawnych m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi oraz zarządzania kryzysowego. Pierwszym etapem rozwoju suszy jest **susza atmosferyczna**. Najprościej rzecz ujmując jest ona konsekwencją względnie długiego okresu bez opadów atmosferycznych lub wspólnie występujących wysokich temperatur i niskich sum opadów (na skutek wysokich temperatur dochodzi do parowania wody co w konsekwencji prowadzi do obniżenia poziomu wód).

Susza rolnicza jest bezpośrednim następstwem długotrwałej suszy atmosferycznej. Długotrwały brak opadów w naturalnej konsekwencji prowadzi do spadku zawartości wody w glebie i jest to szczególnie poważne zagrożenie dla rolników i ich upraw. Niedostateczna ilość wody może być czynnikiem, który doprowadzi do poważnych strat w uprawach przekładając się na spadek ogólnej produkcji roślinnej. Skutki takiej sytuacji możemy odczuć wszyscy jako konsumenci produktów rolnych (spadek produkcji przełoży się na wzrost cen).

Susza hydrologiczna jest kolejnym etapem rozwoju suszy. Dochodzi do niej wówczas, gdy poprzednie dwa etapy niebezpiecznie się przedłużają. Charakteryzuje się pogłębieniem stanów uprzednio wskazanych, a także obniżeniem stanów wód w rzekach, jeziorach oraz zbiornikach wodnych poniżej przyjętych stanów średnich.

Susza hydrogeologiczna jest ostatnim i w konsekwencji najgroźniejszym etapem rozwoju zjawiska suszy i charakteryzuje się ona wyraźnym obniżeniem poziomu wód podziemnych w stosunku do stanu średniego. Zjawisko to można obserwować np. na przykładzie wysychających studni przydomowych. Wystąpienie tego etapu suszy stanowi ogromne zagrożenie dla człowieka oraz dla całego systemu gospodarczo – społecznego państwa.

Przedstawione na mapach zagrożenia suszą informacje wskazują, iż teren gminy Chmielnik to obszar charakteryzujący się zarówno słabym, umiarkowanym jak i silnym i ekstremalnym zagrożeniem wystąpienia suszy rolniczej, umiarkowanym zagrożeniu wystąpienia suszy hydrologicznej oraz słabym i umiarkowanym zagrożeniem wystąpienia suszy hydrogeologicznej. Według klas łączonego zagrożenia suszą na terenie gminy Chmielnik występują obszary o słabym, umiarkowanym i silnym zagrożeniu suszą.

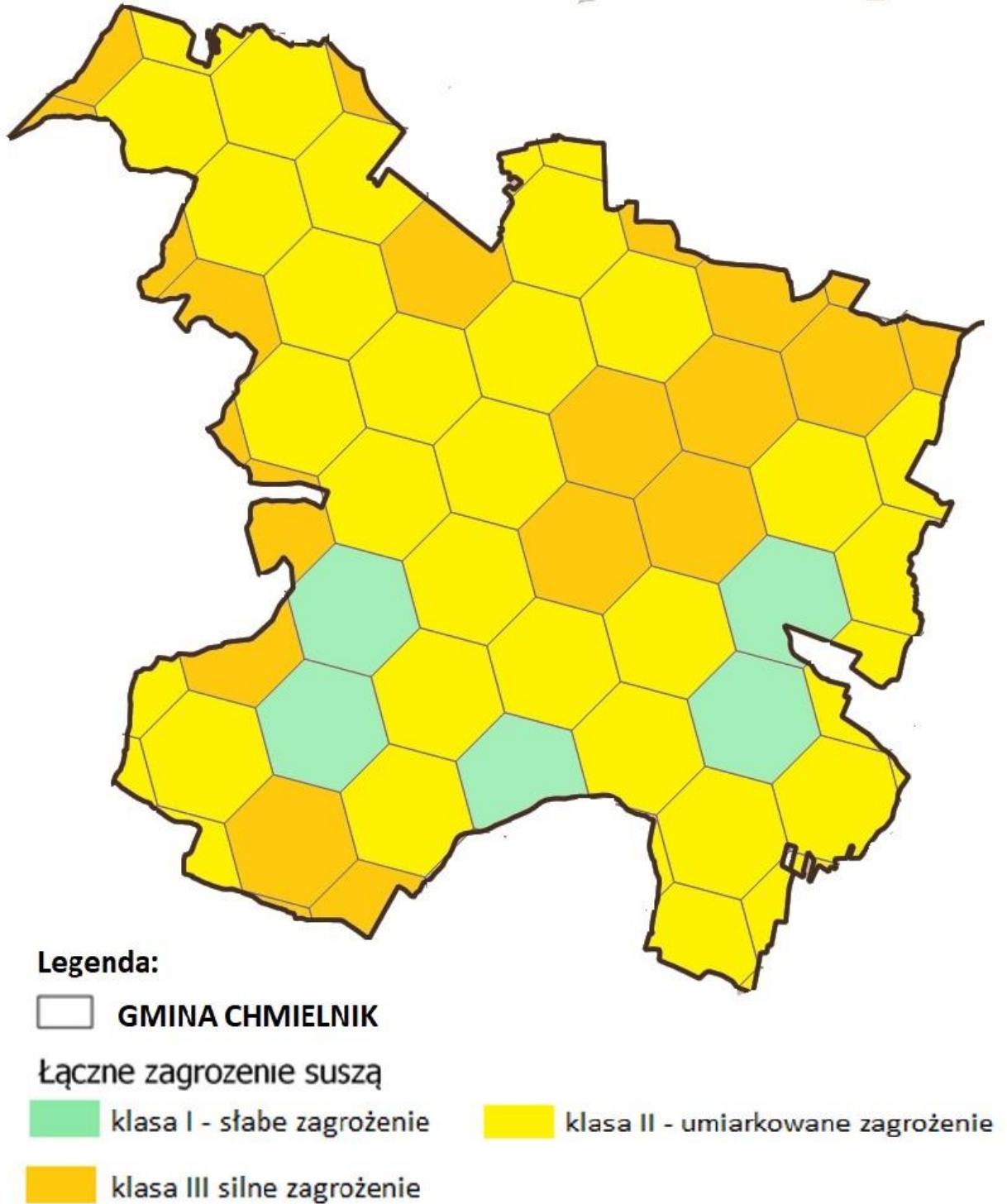
„Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030” zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Wskazuje na to cel strategiczny nr 3 *Gmina przyjazna dla środowiska*. W ramach ww. celu przewidziano szereg działań związanych z ochroną środowiska naturalnego, podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców, rozwojem infrastruktury komunalnej, likwidowaniem

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

zbiorników bezodpływowych na rzecz przydomowych oczyszczalni ścieków. W tym zakresie *Strategia Rozwoju Gminy* jest spójna z *Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy*.

Mapa 20 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych

Źródło: opracowanie własne przy użyciu programu QGIS

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy – *Prawo wodne* PPSS obejmuje:
1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,

3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,

4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Główny cel dokumentu, czyli przeciwdziałanie skutkom suszy doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

1) skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,

2) zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,

3) edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,

4) formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Jednym z elementów Planu jest katalog działań, w którym znajdują się konkretne, mierzalne rozwiązania, które należy wdrożyć, aby ograniczyć skutki suszy. Poprzez wskazany katalog działań realizowany jest cel główny dokumentu. Przedstawione w dokumencie działania, po ich wdrożeniu przyczynią się do minimalizowania skutków suszy. Wśród proponowanych działań znajdują się działania związane ze zwiększeniem retencji (zarówno sztucznej jak i naturalnej), działania formalne, a także działania edukacyjne. Wśród działań związanych ze zwiększeniem retencji wskazano działania mające ograniczyć spływ powierzchniowy i zatrzymanie wody w przyrodzie, w glebie – w miejscu, gdzie spadł opad. Ponadto proponuje się m.in. przebudowę urządzeń melioracyjnych z funkcji odwadniającej na nawadniająco – odwadniające, zachowanie mokradeł czy budowę zbiorników wodnych – zarówno zlokalizowanych na ciekach jak i przykorytowych. Poza działaniami zwiększającymi ilość wody w przyrodzie, wskazano działania formalne, które umożliwią działanie, w trakcie wystąpienia zjawiska suszy mające na celu łagodzenie jej skutków. Wśród nich należy wymienić m.in. czasowe ograniczenie korzystania z wód.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest zgodny z celami środowiskowymi w zakresie dobrego stanu wód, o których jest mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Przeciwdziałanie skutkom suszy wpisuje się bezpośrednio w niniejszą Strategię i jej cel strategiczny nr 3 „Gmina przyjazna dla środowiska”, cel operacyjny 3.2 *Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych* oraz kierunki działań nr:

3.2.1 Racjonalne gospodarowanie odpadami,

3.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa.

Ryzyko występowania osuwisk

Według projektu System Ośłony Przeciwosuwiskowej SOPO (I-etap realizacji) na terenie gminy Chmielnik nie występują osuwiska czy tereny zagrożone.

Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły

Obszar Gminy Chmielnik położony jest w dorzeczu Wisły w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły, a najważniejszym ciekami znajdującymi się w granicach gminy jest rzeka Wschodnia, której dorzecze obejmuje niemal cały jej obszar, wraz z dopływem Sanicą odwadnia południową i wschodnią część gminy, Morawka wraz z dopływami - odwadniającej północną część gminy.

Na obszarze dorzecza Wisły wyznaczonych jest obecnie:

- 2251 JCWP
- 94 JCW podziemnych.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Na obszarze dorzecza Wisły ustanowiono również obszary chronione, które w szczególny sposób są traktowane w planie gospodarowania wodami – pełen wykaz obszarów chronionych obejmuje¹²:

- jednolite części wód przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- jednolite części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych,
- obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód,
- obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie,
- obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym.

Obszar objęty *Strategią* znajduje się w zasięgu 5 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, których charakterystykę przedstawiono w tabeli poniżej:

---

¹² Zgodnie z art. 16 ust. 32 ustawy z 20 lipca 2017r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2017r. poz. 1566 z późn. zm.)

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Tabela 38 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na obszarze gminy Chmielnik

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan lub potencjał ekologiczny/chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Działania
1.	RW2000062178849	Sanica	SZCW	Brak danych	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP), stan chemiczny brak danych	zagrożona	<p>Działania podstawowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działania renaturyzacyjne 2. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50). 3. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. 4. Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność 5. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. 6. Przekazanie informacji do PGW WP o braku przepływu lub braku wody w korycie ciekłu przy przeprowadzeniu badań monitoringowych JCWP w ramach strategicznego programu PMŚ. 7. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. <p>Działania uzupełniające:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami 2. Dodatkowy przegląd pozwoleń wodnoprawnych
2.	RW200006216549	Struga Podłęska	SZCW	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona	<p>Działania podstawowe:</p> <p>Działania renaturyzacyjne</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50). 2. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. 3. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. 4. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. 5. Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność 6. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan lub potencjał ekologiczny/chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Działania
							<p>7. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych- Utrzymanie siedliska [3150]. Odstąpienie od makroniwelowania terenu, zasypywania oraz osuszania. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>8. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Utrzymanie siedliska [7230]. Odstąpienie od przekształcania terenu, w szczególności poprzez odstąpienie od makroniwelowania terenu, zalesiania, osuszania lub stałego zalewania. Koszenie z wywiezieniem biomasy co najmniej raz na 3 lata, ale nie częściej niż 1 raz w roku. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>9. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Utrzymanie siedliska [traszka grzebieniasta, kumak nizinny]. Poprzez odstąpienie od przekształcania trwałych użytków zielonych i nieużytków w sąsiedztwie zbiorników w grunty o innym przeznaczeniu; odstąpienie od wykonywania prac ziemnych powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych, nawożenia, składowania odpadów i zanieczyszczania gleb i wód. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>10. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Prześwietlenie drzew i krzewów wzdłuż brzegów [3150]. Wycinka drzew i krzewów pomiędzy 16 października a końcem lutego - w pasie do 10 m od brzegów utrzymywać zwarcie koron nie większe niż 60%. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>11. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Odmulanie [3150] raz na 3 lata w okresie jesiennym (X – XI) około 30 % danego zbiornika - za każdym razem na innej powierzchni. Wybrane ze zbiorników namuły wywieźć. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>Działania uzupełniające:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych. 2. Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami
3.	RW200006217889	Wschodnia	SZCW	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona	<p>Działania podstawowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Działania renaturyzacyjne 2. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Przebudowa urządzeń kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji Chmielnik. 3. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Rozbudowa urządzeń kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji Chmielnik. 4. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w aglomeracji Oleśnica w celu poprawy jakości odprowadzanych ścieków (ID oczyszczalni: PLSW0370).

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan lub potencjał ekologiczny/chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Działania
							<p>5. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie Aglomeracji Oleśnica.</p> <p>Działania Uzupełniające:</p> <p>1. Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do JCWP</p>
4.	RW2000062165349	Stara Nida	NAT	Zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona	<p>Działania podstawowe:</p> <p>1. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50).</p> <p>2. Działania renaturyzacyjne</p> <p>3. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.</p> <p>4. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta.</p> <p>5. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych- Utrzymanie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci użytków zielonych (działanie fakultatywne) [3140]. Przekształcenie charakteru szaty roślinnej w kierunku zbiorowiska murawowego na szerokości min. 10 m od granic zbiornika. (Obszar Natura 2000 Ostoja Stawiany).</p> <p>6. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Utrzymanie siedliska [3150]. Odstąpienie od makroniwelowania terenu, zasypywania oraz osuszania. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>7. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Odmulanie [3150] raz na 3 lata w okresie jesiennym (X – XI) około 30 % danego zbiornika - za każdym razem na innej powierzchni. Wybrane ze zbiorników namuły wywieźć. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>8. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Prześwietlenie drzew i krzewów wzdłuż brzegów [3150]. Wycinka drzew i krzewów pomiędzy 16 października a końcem lutego - w pasie do 10 m od brzegów utrzymywać zwarcie koron nie większe niż 60%. (Obszar Natura 2000 Ostoja Nidziańska).</p> <p>9. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych – Odmulanie zbiornika (działanie fakultatywne) [traszka grzebieniasta, kumak nizinny]. Zbiornik należy odmulić w perspektywie 10 lat. Sukcesywnie po około 1/3 powierzchni. Wykonywać w okresie jesiennozimowym. W przypadku stwierdzenia zimowania żaby trawnej odmulanie zastosować tylko w przypadku całkowitego wyschnięcia zbiornika. Obręb Gartatowice: 659/4; 660/2. (Obszar Natura 2000</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan lub potencjał ekologiczny/chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Działania
							<p>Ostoja Stawiany)</p> <p>10. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Pogłębienie zbiornika (działanie fakultatywne) [traszka grzebieniasta, kumak nizinny]. Pogłębienie zbiornika i usunięcie trzciny z wywiezieniem biomasy. Wykonanie w okresie jesienno-zimowym. Obręb Sędziejowice: 1037; 330; 331. (Obszar Natura 2000 Ostoja Stawiany).</p> <p>11. Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych - Utrzymanie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci użytków zielonych (działanie fakultatywne) [traszka grzebieniasta, kumak nizinny]. Utrzymanie stref buforowych poprzez odstąpienie od przekształcania trwałych użytków zielonych i nieużytków w grunty o innym przeznaczeniu, w tym pola uprawne, odstąpienie od zabudowy, wykonywania prac ziemnych powodujących. Obręb Gartatowice 442; 625; 649/2; 649/3; 649/6; 649/8; 653/1; 659/2; 659/3; 659/4; 660/2; 921/1; 922/1 Obręb Samostrzałów: 254/1; 254/2; 255; 257; 266/3 Obręb Sędziejowice: 340; 375; 397-401; 409; 411; 415; 416; 452; 457-461; 470; 471/2; 496-498; 614; 615; 679; 781/3. (Obszar Natura 2000 Ostoja Stawiany).</p> <p>Działania uzupełniające:</p> <p>1. Renaturyzacja delty śródlądowej rzeki Nidy</p>
5.	RW20000621649	Czarna Nida od Morawki do ujścia	NAT	Zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego	zagrożona	<p>Działania podstawowe:</p> <p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych:</p> <p>1. Zaleca się przyspieszenie budowy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, w tym: a) podłączenie do oczyszczalni ścieków wszelkich nowych obiektów produkcyjnych, usługowych, w tym turystycznych i mieszkalnych, b) uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach nieobjętych dotychczas systemem kanalizacji sanitarnej. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>2. Zaleca się utrzymanie naturalnego kształtu i przebiegu koryt wszystkich cieków w granicach Parku, z wyjątkiem sytuacji wynikających z odrębnych przepisów. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>3. Zaleca się utrzymywanie, przez niezbędne zarybienia, stałego poziomu liczebności gatunków ryb szczególnie eksploatowanych przez wędkarzy, a także wykazujących regres stanu z innych powodów. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>4. Zaleca się uwzględnienie w gospodarce rybackiej potrzeb ochrony gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych oraz objętych lokalnymi i krajowymi programami ochrony czynnej. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>5. Zaleca się w strefach intensywnego spływu powierzchniowego, pozostawienie lub tworzenie wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, co najmniej 5. metrowego pasa trzcinowisk, zadrzewień i zakrzaczeń tworzących naturalną strefę buforową. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>6. Zaleca się wprowadzenie zakazu zarybiania wód Parku obcymi geograficznie gatunkami ryb, a w</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan lub potencjał ekologiczny/chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Działania
							<p>przypadku stwierdzenia sukcesywne ich eliminowanie. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>7. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony [91D0]. Zapobieganie skutkowi polegającemu na zmianie stosunków wodnych. (Obszar Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie).</p> <p>8. Zaleca się ochronę obszarów źródłiskowych, poprzez odstąpienie od zmian ich użytkowania, a w szczególności trwałego wylesiania lub zamiany użytków zielonych w grunty orne, z wyjątkiem realizacji zadań służących ich ochronie i racjonalnemu udostępnieniu turystycznemu. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>9. Zaleca się odstąpienie od działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach, jak też w obszarach parowód, dolin rzecznych i strefach źródłiskowych cieków. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>10. Zaleca się oparcie gospodarki rybackiej na aktualnym rozpoznaniu składu taksonomicznego oraz bazy pokarmowej ryb. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>11. Zaleca się opracowanie bilansu wodno-gospodarczego dla zlewni, w których prowadzona jest stawowa gospodarka rybacka. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>12. Zaleca się pozostawianie stałych i okresowych oczek wodnych oraz terenów podmokłych. (Chęcińsko-Kielecki Park Krajobrazowy).</p> <p>13. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta (Obszar Natura 2000 Dolina Czarnej Nidy).</p> <p>14. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. (Szaniecki Park Krajobrazowy).</p> <p>15. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta (Obszar Natura 2000 Ostoja Sobkowsko-Korytnicka)</p> <p>16. Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń.</p> <p>17. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w gminie Morawica.</p> <p>18. Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - Modernizacja i modernizacja części osadowej oczyszczalni ścieków w aglomeracji Morawica w celu poprawy jakości odprowadzanych ścieków (ID oczyszczalni ścieków: PLSW0090).</p> <p>19. Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność</p> <p>20. Kontrola przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin.</p> <p>Działania uzupełniające:</p>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Status	Stan (ogólny)	Stan lub potencjał ekologiczny/chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Działania
							<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych. 2. Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb. 3. Przywrócenie ciągłości morfologicznej rzek: Czarna Nida, Belnianka, Lubrzanka i Warkocz, woj. Świętokrzyskie 4. Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb. 5. Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

oraz Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 100 (GW2000100), 115 (GW2000115), 101 (GW2000101).

Tabela 39 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Podziemnych występujących na obszarze gmin Busko-Zdrój, Chmielnik, Gnojno, Pierzchnica, Raków, Szydłów i Tuczępy

KOD JCWPd	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona/niezagrożona)	Cele środowiskowe	Działania
GW2000100	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych. Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
GW2000115	dobry	niezagrożona	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych. Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań uzupełniających.
GW2000101	dobry	zagrożona ilościowo	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych. Działania uzupełniające: <ol style="list-style-type: none"> 1 ograniczenie zużycia wody w rolnictwie 2 ograniczenie zużycia wody w przemyśle 3 opracowanie dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych 4 weryfikacja zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych ustalonych na podstawie dokumentacji hydrogeologicznych wykonanych przed 2004 r. 5 dodatkowy przegląd udzielonych pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

KOD JCWPd	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego (zagrożona /niezagrożona)	Cele środowiskowe	Działania
				6 weryfikacja zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Cztery z pięciu jednolite części wód powierzchniowych znajdujących się w granicach gminy Chmielnik oznacza się stanem ogólnym określonym jako zły stan wód. Działania wskazane do realizacji to m.in.: rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Renaturyzacja JCWP z uwzględnieniem celów środowiskowych JCWP, kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność. JCWPd znajdująca się w granicach gminy charakteryzuje się stanem ogólnym określonym jako dobry.

Działania przyczyniające się do osiągnięcia celów środowiskowych dla wód powierzchniowych i podziemnych oraz obszarów chronionych zostały zamieszczone w kartach Charakterystyki które znajdują się pod adresem [www: https://apgw.gov.pl](https://apgw.gov.pl) w zakładce KARTY CHARAKTERYSTYKI.

Niniejsza *Strategia* przewiduje realizację działań przypisanych do JCWP znajdujących się w zasięgu gminy poprzez realizację zadań z zakresu gospodarki wodno – ściekowej m.in.:

- budowę przydomowych oczyszczalni ścieków,
- budowę sieci kanalizacyjnej,
- modernizację sieci wodociągowej.

„Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030” jest zgodna z ustaleniami zawartymi w „Planie Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Wisły”, gdyż zostały one uwzględnione m.in. celach i działaniach ujętych w:

- celu strategicznym nr 3 „Gmina przyjazna dla środowiska”,
- celu operacyjnym nr 3.2 Ochrona środowiska przyrodniczego oraz przystosowanie gminy do zmian klimatycznych, oraz
- kierunku działań nr: 3.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa.

W/w cele ujęte w Strategii przyczynią się do realizacji celów środowiskowych w gospodarowaniu wodami. Pod pojęciem celów środowiskowych rozumie się osiągnięcie i utrzymanie:

- co najmniej dobrego stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych,
- co najmniej dobrego stanu wód podziemnych,
- norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których zostały utworzone obszary chronione,
- a także zapobieganie ich pogorszeniu, w szczególności w odniesieniu do ekosystemów wodnych i innych ekosystemów od wód zależnych.

Ryzyko powodziowe

Analizując dostępne na stronie Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie mapy przedstawiające obszary szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, stwierdzono, że na terenie Gminy Chmielnik nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z *Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły*, przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2022r. w sprawie przyjęcia w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. z 2022 poz. 2739) w granicach gminy Chmielnik nie wskazano konieczność realizacji zadań o znaczeniu strategicznym.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

W ramach realizacji *Strategii* będą wspierane działania dotyczące gospodarki wodnej na terenie gminy tj. ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwozyjnych, zalesienie, tworzenie sfer buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtworzenie oczek wodnych i mokradłem, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonania nowych zbiorników wodnych.

XI. Opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

Zgodnie z prawem¹³ podmiotami uprawnionymi na poziomie lokalnym do prowadzenia polityki rozwoju są władze gminy. Przygotowanie dokumentów strategicznych, których zapisy będą oddziaływały na ogół społeczeństwa, wymaga zapewnienie udziału mieszkańców w procesie partycypacji społecznej, co pozwala na udoskonalenie przygotowywanej polityki, a następnie uzyskanie lepszych efektów jej realizacji, ponieważ:

- skuteczniej można określić potrzeby, potencjały i wyzwania, które często „wymykają się” statystyce publicznej oraz danym o charakterze ilościowym;
- pozwala na poznanie oczekiwań i preferencji mieszkańców (różnorodnych punktów widzenia) i na tej podstawie przyjęcie hierarchii działań kluczowych dla całej społeczności;
- daje poczucie sprawczości mieszkańcom, co zachęca do zwiększonej integracji, aktywności i kreatywności;
- daje poczucie „uwspólnienia” celów, a nawet współodpowiedzialności za przygotowaną politykę, co zapewnia włączenie się mieszkańców w realizację jej postanowień, a przynajmniej ogranicza potencjalne konflikty;
- sprzyja wzrostowi świadomości społecznej na temat celów i zasadności działań podejmowanych przez władze lokalne;
- stanowi element edukacyjny dla społeczności lokalnej wpływając na budowanie relacji opartej na otwartości, poszanowaniu poglądów i potrzeb wszystkich mieszkańców;
- zapewnia informowanie mieszkańców nie tylko na temat planów, ale i efektów realizowanych działań.

Przygotowanie i realizacja niniejszej *Strategii* zakłada współuczestnictwo interesariuszy, czyli partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie m.in. działających na rzecz ochrony środowiska, promowania włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji, a ich udział został przewidziany w całym procesie strategicznym w różnych formach.

Partycypacja społeczna na etapie przygotowania Strategii

Przyjęty partycypacyjno-eksperycki tryb prac sprawił, że partnerzy społeczno-gospodarczy byli włączeni w proces tworzenia dokumentu na każdym jego etapie. Po opinię społeczeństwa sięgano wielokrotnie używając różnych form współdziałania i tworzenia relacji.

Etap 1 Faza diagnostyczna

W dniu 14 września 2023r. zarządzeniem nr 715/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Chmielnik w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu „Diagnozy Strategicznej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Chmielnik” dla „Strategii Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030” wyznaczono konsultacje społeczne w terminie od 22.09.2023 r. do dnia 01.10.2023 r. Pozwoliło to na uzyskanie zróżnicowanych ocen i opinii od reprezentantów kluczowych środowisk już na etapie „**Diagnozy strategicznej**”, która poza danymi statystycznymi pochodzącymi ze źródeł administracyjnych, uzupełniona została informacjami o charakterze jakościowym. Ich celem była:

- weryfikacja wstępnych wniosków diagnostycznych;
- określenie głównych problemów i wyzwań, a także przyczyn ich występowania;

---

¹³ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

- uzyskanie propozycji działań, które należy podjąć w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów.

Raport z konsultacji społecznych oraz zarządzenie nr 732/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Chmielnik z dnia 13 października 2023 r. w sprawie zatwierdzenia „Diagnozy Strategicznej sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Chmielnik” dla „Strategii Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030” – zostały opublikowane na stronie internetowej samorządu.

Kolejną formą konsultacji było - **badanie opinii liderów – rozmowy z władzami gminy**. Jej celem była:

- weryfikacja opinii władz lokalnych;
- określenie atutów i problemów rozwojowych obszaru oraz niezbędnych działań;
- omówienie diagnozy w kontekście wniosków dla gminy.

Etap 2 Faza koncepcyjna

Włączenie mieszkańców na tym etapie przygotowania dokumentu *Strategii* pozwoliło **przygotować propozycje wizji, misji, celów strategicznych i operacyjnych**, a następnie uzyskać ich akceptację społeczną. Partnerzy społeczno-gospodarczy wnieśli również znaczący wkład do dyskusji nad proponowanymi **kierunkami działań**.

Rodzaj konsultacji: spotkania strategiczne

Spotkania strategiczne poświęcone zostały zaprezentowaniu wizji, misji i celów *Strategii*, a także wypracowaniu koncepcji projektów zintegrowanych. Celem spotkań było:

- uzyskanie akceptacji społecznej dla propozycji wizji i celów strategicznych,
- uzupełnienie, weryfikacja i usystematyzowanie działań określonych we wstępnych propozycjach projektowych,
- sformułowanie nowych koncepcji projektowych bazujących na diagnozie oraz wiedzy interesariuszy.

Rodzaj konsultacji - upublicznienie projektu Strategii

Na stronie internetowej gminy zamieszczono projekt Strategii oraz formularz uwag.

Rodzaj konsultacji – akcja informacyjna

Poza organizacją spotkań i konsultacji on-line przez cały czas prowadzona była **akcja informacyjna**. Na stronie internetowej gminy informowano na bieżąco mieszkańców o działaniach podejmowanych w celu przygotowania dokumentu, postępach prac, wynikach przeprowadzonych działań konsultacyjnych.

Rodzaj konsultacji – instytucje opiniodawcze

Kolejną formą konsultacji strategii było przekazanie jej do konsultacji/wydania opinii przez:

- ościennie (sąsiadujące) samorządy tj. Gminę Morawica, Gminę Pierzchnica, Gminę Kije, Gminę Pińczów, Gminę Busko Zdrój oraz Gminę Gnojno.
- zarząd powiatu kieleckiego,
- zarząd województwa świętokrzyskiego,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,
- Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Kielcach,
- organizacje pozarządowe (m.in. Lokalna Grupa Działania),
- przedsiębiorców,
- mieszkańców,
- związki gmin i stowarzyszeń.

Strategia Rozwoju Gminy Chmielnik na lata 2022-2030

Gmina Chmielnik przynależy do następujących organizacji i stowarzyszeń:

- Stowarzyszenie Związków Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego,
- Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego,
- Lokalna Grupa Działania „Białe Ługi”.

Partycypacja społeczna na etapie realizacji strategii i oceny jej efektów

Zmieniające się uwarunkowania, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne powodują konieczność modyfikacji zaplanowanych działań. Tak jak w przypadku przygotowania polityki rozwojowej również etap realizacji i wprowadzania ewentualnych zmian wymaga aktywnej współpracy ze społecznością lokalną, a także instytucjami, których funkcjonowanie i decyzje wpływają na sytuację społeczno-gospodarczą gminy.

Głównym „łącznikiem” pomiędzy samorządem a mieszkańcami są różnego rodzaju organizacje społeczne i grupy nieformalne działające na terenie gminy. Kontakt z mieszkańcami jest również utrzymywany dzięki innym, mniej sformalizowanym mechanizmom, które będą uruchamiane w sposób elastyczny, w zależności od potrzeb. Należą do nich:

1 Działania informacyjne:

- informacje zamieszczane na stronie internetowej gminy oraz social mediach,
- informacje w materiałach drukowanych,
- współpraca z lokalnymi mediami.

2 Spotkania, warsztaty i debaty:

- planowane do wdrożenia (w ramach niniejszej Strategii) spotkania władz gminy z przedsiębiorcami, rolnikami, organizacjami pozarządowymi; spotkania te umożliwią dyskusje na tematy bieżące, ale również na temat kierunków rozwoju gminy,
- dyskusje nad raportami o stanie gminy, których elementem będzie również informacja o stanie realizacji strategii rozwoju,
- dyskusje podczas spotkań sołeckich, zebrań komisji i Rady Miejskiej.

3 Badania opinii i gromadzenie informacji:

- organizowanie badań ankietowych na temat oceny procesów, które zaszły na obszarze gminy w trakcie wdrażania *Strategii*,
- okresowe badania opinii mieszkańców dotyczące oceny efektów realizowanych projektów,
- zbieranie opinii o realizacji *Strategii* zgłaszanych różnymi kanałami, zarówno do przedstawicieli poszczególnych partnerów (NGO's, przedsiębiorców), jak i grup nieformalnych.

4 Włączenie w działania:

- możliwość zgłaszania pomysłów projektowych w ustalonej procedurze,
- włączanie się mieszkańców w dyskusje dotyczące projektowania szczegółowych rozwiązań w ramach wybranych projektów (np. urządzenie przestrzeni publicznych),
- system zbierania, selekcji i wsparcia realizacji wartościowych przedsięwzięć lokalnych wzmacniających efekty realizacji projektów strategicznych (np. budżet obywatelski).

XII. Spis tabel

Tabela 1 Dostęp do infrastruktury wodno-kanalizacyjno-gazowej na terenie Gminy Chmielnik	8
Tabela 2 Dane dotyczące zwodociągowania Gminy Chmielnik w latach 2017-2022.....	8
Tabela 3 Kanalizacja sanitarna na terenie Gminy Chmielnik w latach 2017-2022	9
Tabela 4 Sieć gazowa na terenie gminy Chmielnik w latach 2017-2022	10
Tabela 5 Liczba ludności korzystająca z instalacji [%] w Gminie Chmielnik	10
Tabela 6 Dostęp do infrastruktury sportowej i placów zabaw w podziale na sołectwa i miasto Chmielnik (według stanu na 31.12.2023r.).....	11
Tabela 7 Masa wytworzony odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca na terenie Gminy Chmielnik w latach 2019-2022	12
Tabela 8 Szacunkowa liczba ton azbestu pozostająca do utylizacji na terenie Gminy Chmielnik w podziale na miasto i sołectwa (według stanu na 30.06.2023r.)	13
Tabela 9. Analiza SWOT Gminy Chmielnik w obszarze przestrzennym	16
Tabela 10 Struktura ludności na terenie Gminy Chmielnik w latach 2017-2022.....	19
Tabela 11 Przyrost naturalny w Gminie Chmielnik w latach 2017-2022	19
Tabela 12 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Chmielnik w latach 2017- 2022r.	20
Tabela 13 Prognoza demograficzna dla powiatu kieleckiego i województwa świętokrzyskiego	20
Tabela 14 Prognoza ludności Gminy Chmielnik na lata 2023-2030	21
Tabela 15 Struktura ludności w Gminie Chmielnik w roku 2022 i 2030 wg prognoz GUS	21
Tabela 16 Ruch naturalny i wędrowski – prognoza GUS dla Gminy	22
Tabela 17 Powody przyznawania pomocy społecznej przez MGOPS w Chmielniku w poszczególnych latach 2018-2022.....	22
Tabela 18 Ilość porad w ramach podstawowej opieki lekarskiej (w tym wizyty domowe)	23
Tabela 19 Liczba uczniów w placówkach na terenie miasta i gminy Chmielnik w latach 2020-2022	23
Tabela 20 Liczba dzieci w placówkach przedszkolnych na terenie miasta i gminy Chmielnik w latach 2020-2022	23
Tabela 21 Liczba przestępstw i wykroczeń występujących na terenie Gminy Chmielnik w latach 2020-2022	24
Tabela 22 Liczba imprez kulturalnych organizowanych na terenie Miasta i Gminy Chmielnik wraz z liczbą uczestników w latach 2015-2022	26
Tabela 23 Dostęp poszczególnych sołectw w Gminie Chmielnik do budynków typu strażnice OSP, świetlice wiejskie wg stanu na 31.12.2023r.	26
Tabela 24 Wykaz organizacji społecznych na terenie Miasta i Gminy Chmielnik	27
Tabela 25. Analiza SWOT Gminy Chmielnik w obszarze społecznym	29
Tabela 26 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2017-2022 na terenie Gminy Chmielnik według klas wielkości.....	34
Tabela 27 Podmioty nowo zarejestrowane i wyrejestrowane wpisane do rejestru REGON w Gminie Chmielnik w latach 2017-2022	34
Tabela 28 Bezrobocie na terenie Gminy Chmielnik wg płci w latach 2017-2022	34
Tabela 29 Wykaz eksploatowanych i prognostycznych złóż z terenu gminy Chmielnik na podstawie bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego MIDAS	37
Tabela 30 Wykaz zabytków znajdujących się na terenie Gminy Chmielnik wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych Województwa Świętokrzyskiego	38
Tabela 31. Analiza SWOT Gminy Chmielnik - sytuacja gospodarcza.....	40
Tabela 32 Cele strategiczne oraz operacyjne	44
Tabela 33 Cele operacyjne oraz kluczowe kierunki działań	46
Tabela 34 Kluczowe kierunki działań wraz z oczekiwanymi rezultatami	47
Tabela 35 Obszary operacyjne oraz ich oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia oraz źródła finansowania	52
Tabela 36 Schemat zarządzania strategicznego Strategią	83
Tabela 37 Plan monitorowania i ewaluacji Strategii.....	84
Tabela 38 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na obszarze gminy Chmielnik.....	94
Tabela 39 Charakterystyka Jednolitych Części Wód Podziemnych występujących na obszarze gmin Busko-Zdrój, Chmielnik, Gnojno, Pierzchnica, Raków, Szydłów i Tuczępy.....	99

XIII. Spis map

Mapa 1 Gmina Chmielnik w podziale na sołectwa	6
Mapa 2 Gmina Chmielnik	7
Mapa 3 Regiony gospodarki odpadami w województwie świętokrzyskim	12
Mapa 4 Mapa obszarów chronionych na terenie Gminy Chmielnik.....	15
Mapa 5 Kategorie glebowe na terenie Gminy Chmielnik	36
Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – podział administracyjny, funkcje terenu.....	57
Mapa 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – zasoby naturalne i ochrona środowiska	58
Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – komunikacja	59
Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – turystyka	60
Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – ochrona zdrowia, opieka społeczna, usługi społeczne	61
Mapa 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – tereny zabudowy	62
Mapa 12 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – planowane kluczowe działania	63
Mapa 13 Kierunki polityki przestrzennej – synteza ustaleń wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	66
Mapa 14 Kierunki rozwoju wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	67
Mapa 15 Fragment mapy „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO – SYNTEZA” dla Gminy Chmielnik z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego	70
Mapa 16 Fragment mapy „KIERUNKI POLITYKI PRZESTRZENNEJ – SYNTEZA” dla Gminy Chmielnik z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego	71
Mapa 17 Planowane trasy rowerowe w Województwie Świętokrzyskim (przebieg korytarzowy)	76
Mapa 18 OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny	79
Mapa 19 Mapa poglądowa położenia obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego na terenie Gminy Chmielnik	82
Mapa 20 Mapa łącznego zagrożenia suszą suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną – ocena w siatce pól podstawowych	91